

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/2065,

19. oktoober 2022,

mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Infoühiskonna teenustest ja eriti vahendusteenustest on saanud liidu majanduse ja kodanike igapäevaelu oluline osa. 20 aasta jooksul pärast selliste teenuste kohta kehtiva õigusraamistiku vastuvõtmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/31/EÜ ⁽⁴⁾ on uued ja innovaatilised ärimudelid ja teenused, nagu internetipõhised sotsiaalvõrgustikud ja digiplatvormid, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, võimaldanud ärikasutajatel ja tarbijatel teavet edastada ja saada ning uudsel viisil tehinguid teha. Enamik liidu kodanikke kasutab nüüd neid teenuseid iga päev. Digiüleminek ja nende teenuste kasutamise kasv on aga toonud kaasa ka uusi riske ja probleeme asjakohase teenuse üksikute saajate, äriühingute ja ühiskonna jaoks tervikuna.
- (2) Liikmesriigid kehtestavad üha enam õigusakte käesoleva määrusega hõlmatud küsimuste valdkonnas, millega nähakse eelkõige ette vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldatavad hoolsusnõuded seoses ebaseadusliku sisu, internetis leviva desinformatsiooni või muude ühiskonda puudutavate ohtudega toime tulemisega või kaaluvad selliste õigusaktide kehtestamist. Need lahknevad riigisisest õigusaktid mõjutavad negatiivselt siseturgu, mis Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikli 26 kohaselt hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ja asutamisvabadus, võttes arvesse nende teenuste osutamiseks üldiselt

⁽¹⁾ ELT C 286, 16.7.2021, lk 70.⁽²⁾ ELT C 440, 29.10.2021, lk 67.⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 5. juuli 2022. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 4. oktoobri 2022. aasta otsus.⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

kasutatava interneti piiriülest olemust. Siseturul kehtivaid vahendusteenuste osutamise tingimusi tuleks ühtlustada, et pakkuda ettevõtjatele juurdepääsu uutele turgudele ja võimalusi siseturu eeliste kasutamiseks ning tarbijatele ja teistele teenusesaajatele rohkem valikuid. Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse teenusesaajateks ärikasutajaid, tarbijaid ja muid kasutajaid.

- (3) Vahendusteenuste osutajate vastutustundlik ja hoolas käitumine on oluline selleks, et tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, ning selleks, et liidu kodanikud ja muud isikud saaksid kasutada oma põhiõigusi, mis on kehtestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga („harta“), eelkõige väljendus-, teabe- ja ettevõtlusvabadust ja õigust mittediskrimineerimisele, ning selleks, et saavutada kõrgetasemeline tarbijakaitse.
- (4) Seega tuleks siseturu toimimise tagamiseks ja parandamiseks kehtestada liidu tasandil hulk sihipäraseid, ühtseid, tõhusaid ja proportsionaalseid kohustuslikke norme. Käesoleva määrusega luuakse tingimused innovaatiliste digiteenuste tekkeks ja ulatuslikumaks kasutuseks siseturul. Vahendusteenuste osutajatele esitatavaid nõudeid käsitlevate liikmesriikide reguleerivate meetmete ühtlustamine liidu tasandil on vajalik, et hoida ära ja lõpetada siseturu killustumine ning tagada õiguskindlus, vähendades seeläbi arendajate ebakindlust ja edendades koostalitlusvõimet. Tehnoloogianeutraalsete nõuete kehtestamine peaks innovatsiooni mitte pidurdama, vaid hoogustama.
- (5) Käesolevat määrust tuleks kohaldada nende suhtes, kes osutavad teatavaid infoühiskonna teenuseid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535⁽⁹⁾ tähenduses, st teenuseid, mida osutatakse vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest. Eelkõige tuleks käesolevat määrust kohaldada vahendusteenuste osutajate suhtes ning täpsemalt vahendusteenuste suhtes, mis hõlmavad selliseid teenuseid nagu „pelk edastamine“, „vahemällu salvestamine“ ja „teabe talletamise teenus“, võttes arvesse, et selliste teenuste kasutamise hüppeline kasv peamiselt mitmesugustel seaduslikel ja sotsiaalselt kasulikel eesmärkidel on suurendanud nende rolli ka ebaseadusliku või muul viisil kahjuliku teabe ning tegevuse vahendamisel ja levitamisel.
- (6) Praktikas pakuvad teatavad vahendusteenuste osutajad oma vahendusteenust seoses teenustega, mida võib osutada nii elektrooniliste vahendite abil kui ka muul moel, näiteks infotehnoloogia kaugteenused, transpordi-, majutus- või kättemetamisteenused. Käesolevat määrust tuleks kohaldada üksnes vahendusteenuste suhtes ja see ei tohiks mõjutada liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud nõudeid, mis on seotud vahendusteenuste kaudu pakutavate toodete või teenustega, sealhulgas olukordades, kus vahendusteenus on lahutamatu osa mõnest muust teenusest, mis ei ole vahendusteenus, nagu on tunnustatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas.
- (7) Et tagada käesolevas määruses sätestatud õigusnormide tõhusus ja võrdsed tingimused siseturul, tuleks neid õigusnorme kohaldada vahendusteenuste osutajate suhtes, olenemata nende tegevus- või asukohast, kui nad pakuvad teenuseid liidus, mida tõendab nende sisuline seos liiduga.
- (8) Niisugune sisuline seos liiduga tuleks lugeda olemasolevaks siis, kui teenuseosutajal on liidus tegevuskoht, või tegevuskoha puudumisel siis, kui tal on ühes või mitmes liikmesriigis selle liikmesriigi rahvaarvu arvestades märkimisväärne arv teenusesaajaid või kui tema tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki. Tegevuste ühte või mitmesse liikmesriiki suunamise saab kindlaks teha kõikide asjaomaste asjaolude põhjal, sealhulgas sellised tegurid nagu kõnealuses liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutus või kaupade või teenuste tellimise võimalus või vastava tippdomeeni kasutamine. Seda, kas tegevus on suunatud konkreetseesse liikmesriiki, peaks saama järeldada ka rakenduse kättesaadavusest selle riigi rakenduste poes, kohaliku reklaami või selles liikmesriigis räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klientide teenindamisest

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Sisulise seose olemasolu tuleks eeldada ka siis, kui teenuseosutaja suunab oma tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1215/2012 ⁽⁶⁾ artikli 17 lõike 1 punkti c tähenduses. Samas ei saa sisulise seose olemasolu üle otsustada pelgalt selle alusel, et liidus on tehniline juurdepääs veebisaidile.

- (9) Käsitledes ebaseadusliku veebisisu levitamist ja ühiskondlikke riske, mida desinformatsiooni või muu sisu levitamine võib põhjustada, ühtlustatakse käesoleva määrusega täielikult siseturul vahendusteenuste suhtes kohaldatavad normid eesmärgiga tagada selline turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, milles hartas sätestatud põhiõigused on mõjusalt kaitstud ja mis soodustab innovatsiooni. Seepärast ei tohiks liikmesriigid võtta käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes vastu ega säilitada täiendavaid riigisiseseid nõudeid, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses on sõnaselgelt sätestatud teisiti, kuna see mõjutaks täielikult ühtlustatud normide vahetut ja ühtset kohaldamist vahendusteenuste osutajate suhtes kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega. See ei tohiks välistada võimalust kohaldada muid riigisiseseid õigusakte, mida kohaldatakse vahendusteenuste osutajate suhtes kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas direktiiviga 2000/31/EÜ, eelkõige selle artikliga 3, kui riigisisese õiguse sätetega taotletakse muid õigustatud avaliku huvi eesmärgi kui need, mida taotletakse käesoleva määrusega.
- (10) Käesolev määrus ei tohiks piirata selliste teiste liidu õigusaktide kohaldamist, millega reguleeritakse infoühiskonna teenuste osutamist üldiselt, muid vahendusteenuste siseturul osutamise aspekte või millega täpsustatakse ja täiendatakse käesolevas määruses sätestatud ühtlustatud norme, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL ⁽⁷⁾, sealhulgas selle videojagamispplatvorme käsitlevad sätted, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) 2019/1148 ⁽⁸⁾, (EL) 2019/1150 ⁽⁹⁾, (EL) 2021/784 ⁽¹⁰⁾ ja (EL) 2021/1232 ⁽¹¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/58/EÜ ⁽¹²⁾ ja nagu sätestatud määruses, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades ning direktiivis, millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1148 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 98/2013 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/784, mis käsitleb võitlemist terroristliku veebisisu levitamise vastu (ELT L 172, 17.5.2021, lk 79).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1232 ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (ELT L 274, 30.7.2021, lk 41).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

Samamoodi ei tohiks käesolev määrus selguse huvides piirata tarbijakaitset käsitlevat liidu õigust, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2017/2394⁽¹³⁾ ja (EL) 2019/1020⁽¹⁴⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/95/EÜ⁽¹⁵⁾, 2005/29/EÜ⁽¹⁶⁾, 2011/83/EL⁽¹⁷⁾ ja 2013/11/EL⁽¹⁸⁾ ning nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ⁽¹⁹⁾, ja isikuandmete kaitset käsitlevat liidu õigust, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679⁽²⁰⁾.

Käesolev määrus ei tohiks piirata ka rahvusvahelist eraõigust käsitlevate liidu normide kohaldamist, eelkõige nende normide kohaldamist, mis käsitlevad kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmisele pööramist tsiviil- ja kaubandusajades, nagu määrust (EL) nr 1215/2012, ning lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust. Üksikisikute kaitse isikuandmete töötlemisel on reguleeritud üksnes seda valdkonda käsitlevate liidu õigusaktidega, eelkõige määrusega (EL) 2016/679 ja direktiiviga 2002/58/EÜ. Käesolev määrus ei tohiks piirata ka töötingimusi käsitleva liidu õiguse ning tsiviil- ja kriminaalasjades tehtavat õigusalaalast koostööd käsitleva liidu õiguse kohaldamist. Niivõrd kui nende liidu õigusaktidega taotletakse samu eesmärgi, mis on sätestatud käesolevas määruses, tuleks käesolevat määrust siiski kohaldada küsimuste suhtes, mida kõnealustes muudes õigusaktides ei käsitleta või ei käsitleta täielikult, ning küsimuste suhtes, mille puhul kõnealused muud õigusaktid jätavad liikmesriikidele võimaluse võtta vastu teatavaid meetmeid riigi tasandil.

- (11) Tuleks selgitada, et käesolev määrus ei piira autoriõigust ega sellega seonduvaid õigusi käsitlevat liidu õigust, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/29/EÜ⁽²¹⁾, 2004/48/EÜ⁽²²⁾ ja (EL) 2019/790⁽²³⁾, millega kehtestatud erinorme ega menetlusi ei tohiks käesolev määrus mõjutada.
- (12) Et saavutada eesmärk tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitleda mõistet „ebaseaduslik sisu“ laialt, nii et see kajastaks internetivälises keskkonnas kehtivaid norme. Eelkõige tuleks mõistet „ebaseaduslik sisu“ määratleda laialt, nii et see hõlmaks ebaseadusliku sisu, toodete, teenuste ja tegevusega seotud teavet. Täpsemalt tuleks seda mõistet mõista nii, et see osutab igasuguses vormis teabele, mis kohaldatava õiguse kohaselt on iseenesest ebaseaduslik – näiteks ebaseaduslik vaenukõne või terroristlik sisu ja ebaseaduslik diskrimineeriv sisu – või kui kohaldatavate normide kohaselt on teave ebaseaduslik, kuna see on seotud ebaseadusliku tegevusega. Sellise ebaseadusliku tegevuse näited on laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavate piltide jagamine, ebaseaduslik privaatspiltide loata jagamine, küberahistamine, nõuetele

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10).

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT L 157, 30.4.2004, lk 45).

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

mittevastavate või võltsitud toodete müük, toodete müük või teenuste osutamine tarbijakaitseõigust rikkudes, autoriõigusega kaitstud materjali loata kasutamine, ebaseaduslik majutusteenuste pakkumine või ebaseaduslik elusloomade müük. Seevastu ei tohiks võimaliku kuriteo pealtnägija videot pidada ebaseaduslikuks sisuks pelgalt seetõttu, et see kujutab ebaseaduslikku tegu, kui sellise video salvestamine või üldsusele levitamine ei ole riigisisese või liidu õiguse kohaselt ebaseaduslik. Sealjuures ei ole tähtis see, kas teabe või tegevuse ebaseaduslikkus tuleneb liidu õigusest või liidu õigusega kooskõlas olevast riigisisestest õigusest, ega see, milline on asjaomase õiguse täpne olemus või reguleerimisese.

- (13) Võttes arvesse asjaomaste teenuste eripära ja sellest tulenevat vajadust kehtestada nende teenuste osutajate suhtes teatavad erikohustused, on vaja käesolevas määruses määratletud teabe talletamise teenuste osutajate laiema kategooria raames eristada digiplatvormide alamkategooriat. Digiplatvormid, nagu sotsiaalvõrgustikud või digiplatvormid, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, tuleks määratleda kui teabe talletamise teenuse pakkujad, kes mitte ainult ei talleta teenusesaajate taotlusel teenusesaajate esitatud teavet, vaid ka levitavad seda teavet teenusesaajate taotlusel üldsusele. Selleks et vältida ülemäära laiaulatuslike kohustuste kehtestamist, ei tuleks teabe talletamise teenuste osutajaid siiski käsitleda digiplatvormidena juhul, kui teabe üldsusele levitamine on üksnes mõne teise teenusega lahutamatult seotud vähetähtis kõrvalfunktsioon või põhiteenuse vähetähtis funktsioon, mida ei saa objektiivsetel tehnilistel põhjustel kasutada kõnealusest muust teenusest ehk põhiteenusest lahus, ning kui selle omaduse või funktsiooni integreerimise abil ei soovita vältida käesoleva määruse alusel digiplatvormide suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaldamist. Sellise funktsiooni näitena võib tuua digiajalehe kommentaaride osa, mille puhul on selge, et see on põhiteenuse – uudiste avaldamine kirjastaja toimetuse vastutusel – kõrvalteenus. Kommentaaride talletamist sotsiaalvõrgustikus tuleks seevastu käsitleda digiplatvormi teenusena, kuna on selge, et see ei ole osutatava teenuse vähetähtis omadus, isegi kui tegemist on teenusesaajate postituste avaldamise kõrvalteenusega. Käesoleva määruse kohaldamisel ei tohiks pilvandmetöötlus- või veebimajutusteenuseid käsitleda digiplatvormina, kui konkreetse teabe üldsusele levitamine on selliste teenuste vähetähtis kõrvalomadus või vähetähtis funktsioon.

Veelgi enam, kui pilvandmetöötlus- ja veebimajutusteenused toimivad taristuna, näiteks internetipõhise rakenduse, veebisaidi või digiplatvormi talletus- ja andmetöötlustaristu teenusena, ei tohiks pilvandmetöötlus- ja veebimajutus-teenuseid endid pidada vahendiks, mille abil levitatakse üldsusele teavet, mida talletatakse või töödeldakse tema majutatava rakenduse, veebisaidi või digiplatvormi kasutaja nimel.

- (14) Käesoleva määruse kohaldamisel peaks kontseptsioon „üldsusele levitamine“ hõlmama teabe kättesaadavaks tegemist potentsiaalselt piiramatule arvule isikutele; see tähendab, et teave tehakse teenusesaajatele üldiselt kergesti juurdepääsetavaks, ilma et teabe esitanud teenusesaaja peaks selleks midagi rohkemat tegema; seejuures ei ole tähtis, kas asjaomased isikud kõnealuse teabega tegelikult tutvuvad. Sellest tulenevalt, kui teabele juurdepääs eeldab registreerimist või teenusesaajate rühma vastuvõtmist, tuleks seda teavet käsitleda üldsusele levitatuna üksnes juhul, kui teabele juurdepääsu soovivad teenusesaajad registreeritakse või võetakse rühma vastu automatiseeritult, ilma et inimene otsustaks või valiks, kellele juurdepääs anda. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/1972⁽²⁴⁾ määratletud isikutevahelise side teenused, nagu e-kirja- või erasõnumiteenused, ei kuulu digiplatvormide määratluse alla, sest neid kasutatakse isikutevaheliseks suhtluseks sõnumi saatja poolt kindlaks määratud lõpliku arvu isikute vahel. Käesoleva määrusega digiplatvormide pakkujatele kehtestatud kohustusi võidakse siiski kohaldada selliste teenuste suhtes, mis võimaldavad teha teabe näiteks avalike rühmade või avatud kanalite kaudu kättesaadavaks potentsiaalselt piiramatule arvule saajatele, keda sõnumi saatja ei ole kindlaks määranud. Käesoleva määruse tähenduses tuleks teabe üldsusele levitamisenä käsitleda üksnes sellist teabe levitamist, mis toimub teabe esitanud teenusesaaja otsesel taotlusel.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

- (15) Kui mõned teenuseosutaja osutatavad teenused kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, teised aga mitte, või kui teenuseosutaja osutatavaid teenuseid käsitletakse käesoleva määruse eri jagudes, tuleks käesoleva määruse asjakohaseid sätteid kohaldada üksnes nende teenuste suhtes, mis kuuluvad nende kohaldamisalasse.
- (16) Direktiiviga 2000/31/EÜ ette nähtud vahendusteenuste osutajate tingimusliku vastutusest vabastamise horisontaalne raamistik on andnud õiguskindluse, mis on võimaldanud paljudel uudsetel teenustel siseturul tekkida ja ulatuslikumalt levida. Seega tuleks kõnealune raamistik säilitada. Võttes arvesse erinevusi asjakohaste õigusnormide ülevõtmisel ja kohaldamisel riigi tasandil ning eesmärgiga tagada selgus ja ühtlus, tuleks kõnealune raamistik siiski käesolevasse määrusesse lisada. Ühtlasi tuleks selle raamistiku teatavaid elemente täpsemalt selgitada, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat.
- (17) Käesolevas määruses vahendusteenuse osutajate vastutust käsitlevate õigusnormidega tuleks kindlaks määrata vaid see, millal ei saa asjaomast vahendusteenuse osutajat pidada vastutavaks teenusesaajate esitatud ebaseadusliku sisu eest. Neid õigusnorme ei tohiks käsitada kui alust, mille põhjal määrata kindlaks, millal saab teenuseosutajat pidada vastutavaks – see otsustatakse kohaldatavate liidu või siseriiklike õigusnormide alusel. Lisaks tuleks käesoleva määrusega ette nähtud vastutusest vabastamist kohaldada igasugust liiki vastutuse suhtes seoses mis tahes liiki ebaseadusliku sisuga, olenemata kõnealuste õigusnormide täpsest reguleerimisest või laadist.
- (18) Käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamise sätet ei tuleks kohaldada juhul, kui vahendusteenuste osutaja ei piirdu üksnes teenuste neutraalse osutamisega, mis hõlmab vaid teenusesaaja esitatud teabe tehnilist ja automatiseeritud töötlemist, vaid tal on sellega seoses aktiivne roll, mis annab talle teabest teadmise või kontrolli selle üle. Neid vabastusi ei peaks kohaldama ka sellise vastutuse puhul, mis on seotud teabega, mida ei ole andnud mitte teenusesaaja, vaid vahendusteenuste osutaja ise, sealhulgas juhul, kui selline teave on loodud kõnealuse teenuseosutaja toimetusevastutuse alusel.
- (19) Võttes arvesse „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ ja „teabe talletamisega“ seotud tegevuste erinevat laadi ning kõnealuste teenuste osutajate erinevat positsiooni ja suutlikkust, on vaja nende tegevuste suhtes kohaldatavaid õigusnorme eristada, kuivõrd käesoleva määruse alusel kohaldatakse nende suhtes erinevaid nõudeid ja tingimusi ning nende kohaldamisala on erinev, nagu on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus.
- (20) Kui vahendusteenuste osutaja teeb teenusesaajaga ebaseadusliku tegevuse huvides teadlikult koostööd, tuleks sellist teenust käsitada teenusena, mida ei ole osutatud neutraalselt ning teenuseosutaja ei peaks seega saama kasu vastutusest vabastamisest, mis on sätestatud käesolevas määruses. Nii peaks see olema näiteks juhul, kui teenuseosutaja pakutava teenuse peamine eesmärk on hõlbustada ebaseaduslikku tegevust ja näiteks ta annab selgelt mõista, et tema eesmärk on hõlbustada ebaseaduslikku tegevust või et tema teenused on selleks otstarbeks sobivad. Üksnes asjaolu, et teenus võimaldab krüpteeritud edastamist või et kasutatakse mõnda muud süsteemi, mis teeb kasutaja identifitseerimise võimatuks, ei tohiks iseenesest kvalifitseeruda ebaseadusliku tegevuse hõlbustamiseks.
- (21) Teenuseosutaja peaks saama vastutusest vabastamise võimalust kasutada „pelga edastamise“ või „vahemällu salvestamise“ teenuse puhul siis, kui ta ei ole edastatava või ligipääsetava teabega vähimalgi moel seotud. Muu hulgas on selle eelduseks asjaolu, et teenuseosutaja ei muuda teavet, mida ta edastab või millele ta pakub ligipääsu. Selle nõude puhul ei tohi siiski muutmisena tõlgendada edastamise või kättesaamise käigus toimuvaid tehnilist laadi manipulatsioone, juhul kui sellised manipulatsioonid ei muuda sellise teabe terviklust, mida edastatakse või millele pakutakse ligipääsu.
- (22) Et saada kasutada teabe talletamise teenuse osutajatele ette nähtud vastutusest vabastamise võimalust, peaks teenuseosutaja, kes on saanud teada või teadlikuks ebaseaduslikust tegevusest või ebaseaduslikust sisust, sellise sisu kiiresti eemaldama või sellele juurdepääsu tõkestama. Eemaldamine või juurdepääsu tõkestamine peaks toimuma teenusesaajate põhiõigusi, sealhulgas väljendus- ja teabevabaduse õigust järgides. Teenuseosutaja võib sisu ebaseaduslikust laadist tegelikult teada või teadlikuks saada muu hulgas omaalgatuslike uurimiste kaudu või teadete kaudu, mille üksikisikud või üksused on talle käesoleva määruse kohaselt esitanud, kui need teated on piisavalt täpsed ja asjakohaselt põhjendatud, nii et hoolikas ettevõtja saaks väidetava ebaseadusliku sisu mõistlikul viisil

kindlaks teha, seda hinnata ja asjakohasel juhul selle vastu meetmeid võtta. Sellist tegelikku teadmist või teadlikuks saamist ei saa siiski pidada tekkinuks üksnes seetõttu, et teenuseosutaja on üldiselt teadlik asjaolust, et tema teenust kasutatakse ka ebaseadusliku sisu talletamiseks. Peale selle ei ole asjaolu, et teenuseosutaja indekseerib automaatselt oma teenuse kaudu üles laaditud teavet, tal on otsingufunktsioon või ta soovib teavet teenusesaajate kasutajaprofiilide või eelistuste alusel, piisav eeldamaks, et teenuseosutajale on „konkreetselt“ teada sellel platvormil toimuv ebaseaduslik tegevus või sellel talletatud ebaseaduslik sisu.

- (23) Vastutusest vabastamise erandit ei tuleks kohaldada, kui teenusesaaja tegutseb teabe talletamise teenuse osutaja alluvuses või kontrolli all. Näiteks kui sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, määrab kindlaks kaupleva pakutavate kaupade või teenuste hinna, võib seda mõista nii, et kaupleva tegutseb selle digiplatvormi alluvuses või kontrolli all.
- (24) Et tagada internetis vahendatavate äritehingute puhul tarbijate tõhus kaitse, ei tohiks kohaldada käesoleva määrusega kehtestatud teabe talletamise teenuse osutajate vastutusest vabastamise sätet teatavate teabe talletamise teenuste osutajate, täpsemalt selliste digiplatvormide suhtes, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kui sellised digiplatvormid esitavad asjaomase tehinguga seotud andmeid sellisel moel, mis paneb tarbija arvama, et teavet pakub kas digiplatvorm ise või selle alluvuses või kontrolli all tegutsev kaupleva ja et kõnealusel digiplatvormil on teabest ülevaade ja kontroll selle üle, isegi kui see tegelikult nii ei ole. Selliste juhtumitega on näiteks tegemist siis, kui digiplatvorm ei esita selgelt kaupleva isikuandmeid nagu käesoleva määrusega nõutakse, kui digiplatvorm esitab kaupleva isiku- või kontaktandmed alles pärast kaupleva ja tarbija vahelise lepingu sõlmimist või kui ta turustab toodet või teenust oma nime all, mitte seda kaupa tarniva või teenust osutava kaupleva nimel. Sellega seoses tuleks objektiivselt ja kõigile asjakohastele asjaoludele tuginedes kindlaks teha, kas esitusviis võiks keskmise tarbija uskuma panna, et kõnealusel teabe esitas digiplatvorm ise või selle alluvuses või kontrolli all tegutsev kaupleva.
- (25) Käesoleva määrusega kehtestatud vastutusest vabastamise säte ei tohiks mõjutada võimalust teha vahendusteenuste osutajate suhtes eri laadi ettekirjutusi, isegi kui nad vastavad kõnealusel vabastustega seoses sätestatud tingimustele. Sellised ettekirjutused võidakse teha eeskätt kohtute või pädevate haldusasutuste korraldustega, mis on tehtud kooskõlas liidu õigusega ja millega nõutakse kõigi rikkumiste lõpetamist või ärahoidmist, kaasa arvatud nendes korraldustes osutatud ebaseadusliku teabe eemaldamist või sellele ligipääsu tõkestamist.
- (26) Et luua õiguskindlus ja mitte pärssida kõigi kategooriate vahendusteenuste osutajate võimalikku vabatahtlikku tegevust, mille eesmärk on avastada ja tuvastada ebaseaduslikku sisu ning tõkestada selle levikut, tuleks täpsustada, et selline vabatahtlik tegevus ei välista käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamist, kui selline tegevus toimub heas usus ja hoolsuspõhimõtteid järgides. Heauskse ja hoolsuspõhimõtteid järgiva tegevuse tingimus peaks hõlmama objektiivset, mittediskrimineerivat ja proportsionaalset tegutsemist, võttes nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste poolte õigusi ja õigustatud huve, ning vajalike kaitsemeetmete kehtestamist seadusliku sisu põhjendamatult eemaldamise vastu kooskõlas käesoleva määruse eesmärgi ja nõuetega. Selleks peaksid asjaomased teenuseosutajad võtma näiteks mõistlikke meetmeid tagamaks, et kui selliseks tegevuseks kasutatakse automatiseeritud vahendeid, on kasutatav tehnoloogia piisavalt usaldusväärne, et vigade määra võimalikult suures ulatuses piirata. Lisaks on asjakohane selgitada, et ainuüksi asjaolu, et kõnealused teenuseosutajad võtavad heas usus meetmeid, et täita liidu õiguse nõudeid, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud nõudeid, mis on seotud nende teenusetingimuste rakendamisega, ei tohiks välistada käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamist. Seega ei tuleks konkreetse teenuseosutaja selliseid võimalikke tegevusi ega meetmeid arvesse võtta, kui määratakse kindlaks, kas teenuseosutaja saab tugineda vastutusest vabastamise sättele, eelkõige kas teenuseosutaja osutab oma teenust neutraalselt ja saab seega kuuluda asjaomase sätte kohaldamisalasse, ilma et see tähendaks, et teenuseosutaja saab tingimata sellele tugineda. Vabatahtlikku tegevust ei tohiks kasutada selleks, et võimaldada vahendusteenuste osutajatel käesoleva määrusega kehtestatud kohustustest kõrvale hoida.

- (27) Kuigi käesoleva määruse normides, mis käsitlevad vahendusteenuse osutaja vastutust, keskendutakse vahendusteenuse osutaja vastutusest vabastamisele, on oluline meelde tuletada, et olenemata nende teenuseosutajate üldiselt tähtsast rollist ei tohiks ebaseadusliku veebisisu ja internetis toimuva tegevuse probleemi käsitleda selliselt, et keskendutakse üksnes nende kohustustele ja vastutusele. Kui see on võimalik, peaksid kolmandad isikud, keda internetis edastatav või talletatav ebaseaduslik sisu mõjutab, püüdma lahendada sellise sisuga seotud konflikte kõnealuseid vahendusteenuse osutajaid kaasamata. Teenusesaajaid tuleks pidada vastutavaks ebaseadusliku sisu eest, mida nad vahendusteenuse kaudu esitavad ja võivad levitada üldsusele, kui kõnealust vastutust käsitlevad kohaldatavad liidu ja riigisisised õigusaktid nii ette näevad. Asjakohasel juhul peaksid ka teised osalejad, näiteks suletud internetikeskkonnas tegutsevate rühmade ja eriti suurte rühmade moderaatorid aitama kooskõlas kohaldatava õigusega ära hoida ebaseadusliku sisu internetis levikut. Kui on vaja kaasata infoühiskonna teenuste osutajaid, sealhulgas vahendusteenuste osutajaid, tuleks kõik sellekohased taotlused või korraldused suunata üldjuhul konkreetsele teenuseosutajale, kes on tehniliselt ja operatiivselt suuteline konkreetsete ebaseadusliku sisu elementide vastu meetmeid võtma, et vältida ja minimeerida võimalikku negatiivset mõju sellise teabe kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele, mis ei ole ebaseaduslik sisu.
- (28) Alates 2000. aastast on esile kerkinud uued tehnoloogiad, mis parandavad andmete internetis edastamise, leitavuse ja talletamise süsteemide kättesaadavust, tõhusust, kiirust, usaldusväärsust, võimsust ja turvalisust, luues üha keerukama interneti-ökosüsteemi. Sellega seoses tuleks meelde tuletada, et selliste teenuste osutajad, millega luuakse ja edendatakse aluseks olevat loogilist ülesehitust ning interneti, sh tehniliste abifunktsioonide toimimist, võivad samuti saada kasu käesoleva määruse vastutusest vabastamisest, niivõrd kui nende teenused kvalifitseeruvad „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ või „teabe talletamise teenusena“. Selliste teenuste hulka kuuluvad olenevalt asjaoludest traadita kohtvõrgud, domeeninimede süsteemi (DNS) teenused, tippdomeeninimede registrid, registraatorid, digisertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused, virtuaalsed privaatvõrgud, internetipõhised otsingumootorid, pilvetaristuteenused või sisuedastusvõrgud, mis võimaldavad või parandavad teiste vahendusteenuste osutajate funktsioone või määravad kindlaks teabe asukoha. Samuti on märkimisväärselt arenenud sidepidamiseks kasutatavad teenused ja nende osutamise tehnilised vahendid, mis on toonud turule internetipõhised teenused, nagu IP-kõne teenus, sõnumiteenused ja veebipõhised e-posti teenused, mille puhul toimub sidepidamine internetiühenduse teenuse kaudu. Ka nende teenuste puhul võib kohaldada vastutusest vabastamist, niivõrd kui need kvalifitseeruvad „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ või „teabe talletamise teenusena“.
- (29) Vahendusteenused hõlmavad mitmesuguseid majandustegevusi, millega tegeletakse internetis ja mis arenevad pidevalt, et võimaldada teabe edastamist kiirel, ohutul ja turvalisel viisil ning tagada mugavus interneti-ökosüsteemi kõigi osalejate jaoks. Näiteks hõlmavad „pelga edastamise“ vahendusteenused üldisi teenusekategoriaid, nagu interneti vahetuspunktid, traadita pääsupunktid, virtuaalsed privaatvõrgud, DNS-teenused ja resolverid, tippdomeeninimede registrid, registraatorid, digisertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused, IP-kõne teenus ja muud isikutevahelise side teenused, ning „vahemällu salvestamise“ teenuse üldised näited on üksnes sisuedastusvõrkude, pöördprokside või sisukohandusprokside pakkumine. Sellised teenused on väga olulised, et tagada esitatud teabe tõrgeteta ja tõhus edastamine internetis. „Teabe talletamise teenuste“ näited on sellised teenusekategoriad nagu pilvandmetöötlus, veebimajutus, tasulised viitamisteenused või teenused, mis võimaldavad teavet ja sisu internetis jagada, sealhulgas faile talletada ja jagada. Vahendusteenuseid võib osutada eraldiseisvalt, muud liiki vahendusteenuse osana või muude vahendusteenustega samaaegselt. See, kas konkreetse teenuse näol on tegemist pelga edastamise, vahemällu salvestamise või teabe talletamise teenusega, sõltub üksnes teenuse tehnilistest funktsioonidest, mis võivad ajas areneda, ning seda tuleks hinnata igal üksikjuhul eraldi.
- (30) Mis puudutab üldisi kohustusi, siis ei tohiks vahendusteenuste osutajatele panna jälgimiskohustust ei *de jure* ega *de facto*. See ei hõlma jälgimiskohustust konkreetsetel juhul, eeskätt ei mõjuta see liikmesriigi õigusaktide alusel antud liikmesriigi asutuste korraldusi, mis on kooskõlas liidu õigusega nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus ning käesolevas määruses sätestatud tingimustega. Käesolevat määrust ei tohiks tõlgendada ühelgi juhul selliselt, et sellega kehtestatakse teenuseosutajatele üldine jälgimiskohustust või üldine aktiivse andmekogumise kohustust või üldine kohustus võtta ebaseadusliku sisuga seoses ennetavaid meetmeid.

- (31) Sõltuvalt iga liikmesriigi õigussüsteemist ja asjaomase õigusvaldkonnast võivad liikmesriigi õigus- või haldusasutused, sealhulgas õiguskaitseasutused, anda vahendusteenuste osutajatele korralduse võtta ühe või mitme konkreetse ebaseadusliku sisu elemendi vastu suunatud meetmeid või esitada teatavat konkreetset teavet. Siseriiklikud õigusaktid, mille alusel selliseid korraldusi antakse, on väga erinevad ning selliste korraldustega tegeletakse üha enam piiriülestes olukordades. Selleks et neid korraldusi saaks täita tõhusalt ja tulemuslikult, eriti piiriüleses kontekstis, nii et asjaomased asutused saaksid täita oma ülesandeid ja teenuseosutajaid ei koormataks ebaproportsionaalselt, mõjutamata seejuures põhjendamatult kolmandate isikute õigusi ja õigustatud huve, on vaja kehtestada teatavad tingimused, millele need korraldused peaksid vastama, ning teatavad lisanõuded, mis on seotud nende korralduste menetlemisega. Sellest tulenevalt tuleks käesoleva määrusega ühtlustada ainult teatavad konkreetssed miinimumtingimused, millele sellised korraldused peaksid vastama, et vahendusteenuste osutajad oleksid kohustatud teavitama asjaomaseid asutusi nende korralduste suhtes võetud meetmetest. Seega ei ole käesolev määrus õiguslik alus selliste korralduste andmiseks ega reguleeri nende territoriaalset kohaldamisala või piiriülest täitmise tagamist.
- (32) Kohaldatava liidu või riigisisese õigusega, mille alusel selliseid korraldusi antakse, võidakse nõuda lisatingimuste täitmist ja need peaksid olema vastavate korralduste täitmise tagamise aluseks. Korralduse mittetäitmise korral peaks korralduse andnud liikmesriigil olema võimalik korraldus kooskõlas oma riigisisese õigusega täitmisele pöörata. Kohaldatavad riigisised õigusnormid peaksid olema kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas harta ja ELi toimimise lepingu sätetega, mis käsitlevad asutamisevabadust ja liidus teenuste osutamise vabadust, eelkõige seoses internetipõhiste hasartmängu- ja kihlveoteenustega. Ka ei piira nende riigisiseste õigusnormide kohaldamine asjakohaste korralduste täitmise tagamiseks kohaldatavaid liidu õigusakte või liidu või liikmesriikide sõlmitud rahvusvahelisi lepinguid, mis puudutavad selliste korralduste piiriülest tunnustamist, täitmist ja täitmise tagamist eelkõige tsiviil- ja kriminaalasjades. Teisest küljest tuleks käesolevas määruses sätestatud norme kohaldada selle kohustuse täitmise suhtes, mis käsitleb asjaomaste asutuste teavitamist nimetatud korralduste alusel võetud meetmetest, mitte korralduste endi täitmise tagamise suhtes.
- (33) Vahendusteenuste osutaja peaks põhjendamatult viivitusega teavitama taotlevat asutust selliste korralduste puhul võetud järelmeetmetest, järgides asjakohases liidu või riigisiseses õiguses sätestatud tähtaegu.
- (34) Liikmesriigi asjaomastel asutustel peaks olema võimalik anda selliseid korraldusi ebaseaduslikuks peetava sisu suhtes või teabe esitamise korraldusi liidu õiguse alusel või liikmesriigi õiguse alusel kooskõlas liidu õigusega, eelkõige hartaga, ning adresseerida need vahendusteenuste osutajatele, sealhulgas neile, kelle tegevuskoht on teises liikmesriigis. Käesolev määrus ei tohiks siiski piirata liidu õigust tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas, sealhulgas määrust (EL) nr 1215/2012 ja määrust, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades, ega liikmesriigi kriminaal- või tsiviilmenetlusõigust. Seega, kui nendes kriminaalmenetluse või tsiviilmenetluse valdkonna õigusaktides on ebaseadusliku sisu suhtes meetmete võtmise või teabe esitamise korraldustega seoses sätestatud käesoleva määrusega võrreldes lisatingimusi või käesoleva määrusega kokkusobimatuid tingimusi, ei pruugi käesoleva määruse tingimused olla kohaldatavad või neid tuleks kohandada. Eelkõige ei pruugi korralduse andnud asutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaatori kohustus edastada korralduste koopiad kõigile digiteenuste koordinaatoritele olla kohaldatav kriminaalmenetluse kontekstis või seda tuleks kohandada, kui nii on sätestatud liikmesriigi kriminaalmenetluse normides.

Nõuet, et korraldused peavad sisaldama põhjendusi, milles selgitatakse, miks kujutab teave endast ebaseaduslikku sisu, tuleks kohandada, kui see on vajalik liikmesriigi kohaldatavate kriminaalmenetluse normide kohaselt kuritegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks. Vahendusteenuste osutajatele kehtestatud teenusesaaja teavitamise kohustuse täitmist võidakse edasi lükata kooskõlas kohaldatavate liidu või liikmesriigi õigusnormidega, eelkõige kriminaal-, tsiviil- või haldusmenetluses. Lisaks tuleks korraldused anda kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 ning käesolevas määruses sätestatud keeluga kehtestada üldine teabe jälgimise või ebaseaduslikku tegevust näitavate andmete või asjaolude aktiivse otsimise kohustus. Käesolevas määruses sätestatud tingimused ja nõuded, mida kohaldatakse ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korralduste suhtes, ei piira muude liidu õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette sarnased süsteemid teatavat liiki ebaseadusliku sisu vastu võitlemiseks, näiteks määrus (EL) 2021/784, määrus (EL) 2019/1020 või määrus (EL) 2017/2394, millega antakse erivolitused nõuda liikmesriikide tarbijaõiguse valdkonna õiguskaitseasutustelt teabe esitamist, kusjuures teabe esitamise korralduste suhtes kohaldatavad tingimused ja nõuded ei piira muude liidu

õigusaktide kohaldamist, millega nähakse konkreetsete sektorite jaoks ette sarnased asjakohased normid. Kõnealused tingimused ja nõuded ei tohiks piirata liidu õigusega kooskõlas oleva kohaldatava riigisisese õiguse kohaseid säilitamisnorme ning õiguskaitseasutuste konfidentsiaalsustootlusi, mis on seotud teabe mitteavaldamisega. Kõnealused tingimused ja nõuded, ei tohiks mõjutada liikmesriigi võimalust nõuda vahendusteenuste osutajalt rikkumise ennetamist kooskõlas liidu õigusega, sh käesoleva määrusega, eelkõige üldise jälgimiskohustuse kehtestamise keeluga.

- (35) Käesolevas määruses sätestatud tingimused ja nõuded peaksid olema täidetud hiljemalt siis, kui korraldus edastatakse asjaomasele teenuseosutajale. Seetõttu võib korralduse anda ühes korralduse andnud asutuse liikmesriigi ametlikus keeles. Kui see keel ei ole aga vahendusteenuste osutaja deklareeritud keel või mõni muu liikmesriigi ametlik keel, milles korralduse andnud asutus ja vahendusteenuste osutaja on kahepoolset kokku leppinud, tuleks edastamise korral lisada korraldusele vähemalt korralduse nende elementide tõlge, mis on sätestatud käesolevas määruses. Kui vahendusteenuste osutaja on liikmesriigi asutustega kokku leppinud teatava keele kasutamises, tuleks talt paluda aktsepteerida teise liikmesriigi asutuste poolt samas keeles antud korraldusi. Korraldused peaksid sisaldama elemente, mis võimaldavad adressaadil korralduse andnud asutuse identifitseerida, sealhulgas asjakohasel juhul kõnealuse asutuse kontaktpunkti kontaktandmeid, ja korralduse ehtsust kontrollida.
- (36) Selliste ebaseadusliku veebisisu vastaste meetmete võtmise korralduste territoriaalne kohaldamisala tuleks selgelt kindlaks määrata korralduse väljaandmist võimaldava kohaldatava liidu või liikmesriigi õiguse alusel ning see ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on rangelt vajalik määruse eesmärkide saavutamiseks. Sellega seoses peaks korralduse andnud liikmesriigi õigus- või haldusasutus, milleks võib olla õiguskaitseasutus, leidma tasakaalu korralduse eesmärgi, mis on kooskõlas selle väljaandmist võimaldava õigusliku alusega, ja kõigi selliste kolmandate isikute õiguste ja õigustatud huvide (eelkõige nende hartast tulenevate põhiõiguste) vahel, keda korraldus võib mõjutada. Eelkõige piiriüleses kontekstis peaks korralduse mõju põhimõtteliselt piirduma väljastava liikmesriigi territooriumiga, välja arvatud juhul, kui sisu ebaseaduslikkus tuleneb otseselt liidu õigusest või kui korralduse andnud asutus leiab, et kaalul olevad õigused nõuavad laiemat territoriaalset kohaldamisala kooskõlas liidu ja rahvusvahelise õigusega, võttes seejuures arvesse rahvusvahelise viisakuse põhimõtteid.
- (37) Käesoleva määrusega reguleeritud teabe esitamise korraldused on seotud kindla teabe hankimisega asjaomaste üksikute vahendusteenuse saajate kohta (kes on märgitud nendes korraldustes), et teha kindlaks, kas need teenusesaajad järgivad kohaldatavaid liidu või liikmesriigi õigusnorme. Selliste korraldustega tuleks taotleda teavet, mille abil saaks teha kindlaks asjaomase teenuse saajad. Seega ei hõlma käesolevas määruses teabe esitamise kohta sätestatud nõuded selliseid korraldusi, mis puudutavad konkreetset identifitseerimata teenusesaajate rühma kohta käivat teavet, sealhulgas korraldusi esitada koondteavet statistika või tõenduspõhise poliitikakujundamise jaoks.
- (38) Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise ja teabe esitamise korralduste suhtes kohaldatakse õigusnorme, millega kaitstakse teenuseosutaja tegevuskohajärgse liikmesriigi pädevust ning nähakse teatavatel juhtudel ette võimalikud erandid sellest pädevusest, nagu on sätestatud direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 3 ja üksnes juhul, kui kõnealuse artikli tingimused on täidetud. Arvestades, et kõnealused korraldused on seotud kindla ebaseadusliku sisu või kindla teabega, siis – juhul, kui need on adresseeritud teises liikmesriigis asutatud vahendusteenuste osutajatele – ei piira need põhimõtteliselt kõnealuste teenuseosutajate vabadust osutada oma teenuseid piiriüleselt. Seetõttu ei kohaldata nende korralduste suhtes direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 3 sätestatud õigusnorme, sealhulgas neid, mis käsitlevad vajadust põhjendada meetmeid, millega tehakse teatavatel kindlatel alustel erand teenuseosutaja tegevuskohajärgse liikmesriigi pädevusest, ja nendest meetmetest teatamist.

- (39) Nõue anda teavet vahendusteenuse osutaja ja sisu esitanud teenusesaaja käsutuses olevate õiguskaitsemehhanismide kohta hõlmab nõuet anda teavet kaebuste haldusõigusliku menetlemise ning kohtulike õiguskaitsevahendite kohta, sealhulgas õigusasutuste antud korralduste peale apellatsioonkaebuse esitamine. Lisaks võiksid digiteenuste koordinaatorid töötada välja riiklikud vahendid ja suunised nende territooriumil kohaldatavate kaebuste esitamise ja õiguskaitsemehhanismide kohta, et hõlbustada teenusesaajate juurdepääsu sellistele mehhanismidele. Käesoleva määruse kohaldamisel peaksid liikmesriigid austama harta artiklis 47 sätestatud põhiõigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Käesolev määrus ei tohiks seetõttu takistada liikmesriigi asjaomaseid õigus- ega haldusasutusi andmast kohaldatava liidu või riigisisese õiguse alusel korraldust sisu taastada, kui sisu oli vahendusteenuste osutaja teenusetingimustega kooskõlas, kuid teenuseosutaja on seda ekslikult pidanud ebaseaduslikuks ja see on eemaldatud.
- (40) Et saavutada käesoleva määruse eesmärgid ja eelkõige parandada siseturu toimimist ning tagada turvaline ja läbipaistev internetikeskkond, on vaja kehtestada vahendusteenuste osutajatele selged, tõhusad, prognoositavad ja tasakaalustatud ühtlustatud hoolsuskohustused. Nende kohustuste eesmärk peaks olema eelkõige tagada erinevate avaliku korraga seotud eesmärkide saavutamine, näiteks tagada teenusesaajate, sealhulgas tarbijate, alaealiste, samuti vaenukõne, seksuaalse ahistamise või muu diskrimineeriva käitumise sihtmärgiks saamise ohus olevate kasutajate turvalisus ja usaldus, hartas sätestatud asjakohaste põhiõiguste kaitse ja kõnealuste teenuseosutajate sisuline vastutus ning suurendada teenusesaajate ja teiste mõjutatud isikute mõjuvõimu, hõlbustades seejuures pädevate asutuste tehtavat vajalikku järelevalvet.
- (41) Sellega seoses on oluline, et hoolsuskohustusi kohandataks vastavalt asjaomase vahendusteenuse liigile, mahule ja laadile. Seega sätestatakse käesolevas määruses põhikohustused, mida kohaldatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes, ning lisakohustused teabe talletamise teenuse osutajatele, täpsemalt digiplatvormide ja väga suurte digiplatvormide ning väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele. Kui vahendusteenuste osutajad kuuluvad teenuste laadi ja oma suuruse tõttu eri kategooriatesse, peaksid nad täitma kõiki käesolevas määruses selliste teenuste kohta sätestatud kohustusi. Kõnealuseid ühtlustatud hoolsuskohustusi, mis peaksid olema mõistlikud ega tohiks olla meelevaldsed, on vaja selleks, et täita avaliku korraga seotud kindlaksmääratud ülesandeid, nagu teenusesaajate õigustatud huvide kaitsmine, ebaseaduslike tavadega võitlemine ja hartas sätestatud põhiõiguste kaitsmine. Hoolsuskohustus on vahendusteenuse osutaja vastutuse küsimusest eraldiseisev, mistõttu tuleks seda hinnata eraldi.
- (42) Selleks et hõlbustada tõrgeteta ja tõhusat kahe-suunalist teabevahetust käesoleva määrusega hõlmatud küsimuste käsitlemisel, sealhulgas asjakohasel juhul sellise teabe kättesaamise kinnitamise kaudu, tuleks vahendusteenuste osutajatelt nõuda, et nad määraksid ühtse elektroonilise kontaktpunkti ja avaldaksid selle kontaktpunktiga seotud asjakohase teabe, märkides sealhulgas ära teabevahetuses kasutatavad keeled, ning ajakohastaksid seda teavet. Elektroonilist kontaktpunkti võivad kasutada ka usaldusväärsed teavitajad ja kutseala üksused, kes on vahendusteenuste osutajaga erisuhetes. Erinevalt seaduslikust esindajast peaks elektrooniline kontaktpunkt teenima operatiivseid märke ja selle puhul ei peaks olema nõutav füüsilise asukoha olemasolu. Vahendusteenuste osutajad võivad määrata sama ühtse kontaktpunkti käesolevast määrusest tulenevate nõuete ning muudest liidu õigusaktidest tulenevate nõuete jaoks. Suhtluskeelte täpsustamisel julgustatakse vahendusteenuste osutajaid tagama, et valitud keeled ise ei takistaks teabevahetust. Vajaduse korral peaks olema vahendusteenuse osutajal ja liikmesriigi asutusel võimalik kokku leppida, et nad sõlmivad eraldi kokkuleppe suhtluskeele kohta või püüavad leida alternatiivseid viise keelebarjääri ületamiseks, sealhulgas kasutades kõiki olemasolevaid tehnilisi vahendeid või sisemisi ja väliseid inimressursse.
- (43) Vahendusteenuste osutajatelt tuleks samuti nõuda, et nad määraksid teenusesaajatele mõeldud ühtse kontaktpunkti, mis võimaldaks kiiret, otsest ja tõhusat suhtlust, eelkõige kergesti juurdepääsetavate vahendite abil, nagu telefoninumber, e-posti aadressid, elektroonilised kontaktvormid, juturobotid ja kiirsõnumid. Kui teenusesaaja suhtleb juturobotiga, tuleks sellest selgelt teada anda. Vahendusteenuste osutajad peaksid võimaldama teenusesaajatel valida otsese ja tõhusa suhtluse vahendid, mis ei põhine ainult automatiseeritud vahenditel. Vahendusteenuste osutajad peaksid tegema mõistlikke pingutusi, tagamaks suhtluse kiireks ja tõhusaks toimimiseks piisavate inim- ja finantsressursside eraldamise.

- (44) Kolmandas riigis asutatud vahendusteenuste osutajad, kes pakuvad teenuseid liidus, peaksid määrama liidus piisavate volitustega seadusliku esindaja ja esitama asjaomastele asutustele oma seaduslike esindajate kohta käiva teabe ning tegema selle üldsusele kättesaadavaks. Selle kohustuse täitmiseks peaksid vahendusteenuste osutajad tagama ka selle, et määratud seaduslikul esindajal oleksid vajalikud õigused ja ressursid asjaomaste asutustega koostöö tegemiseks. See võib olla nii näiteks juhul, kui vahendusteenuste osutaja määrab teenuseosutajaga samasse kontserni kuuluva tütarettevõtja või, enamgi veel, oma emaettevõtja, kui kõnealuse tütarettevõtja või emaettevõtja tegevuskoht on liidus. See ei pruugi aga nii olla näiteks juhul, kui seadusliku esindaja suhtes on algatatud restruktureerimis- või pankrotimenetlus või eraisiku või äriühingu maksejõuetusmenetlus. Selline kohustus peaks võimaldama teha tõhusat järelevalvet ning vajaduse korral kohaldada nende suhtes käesoleva määruse täitmise tagamise meetmeid. Peaks olema võimalik, et seaduslikule esindajale annab riigisisese õiguse kohaselt volituse rohkem kui üks vahendusteenuste osutajat. Seaduslikul esindajal peaks olema võimalik täita ka kontaktpunkti rolli, tingimusel et käesoleva määruse asjakohased nõuded on täidetud.
- (45) Kuigi põhimõtteliselt tuleks austada vahendusteenuste osutajate lepinguvabadust, on läbipaistvuse, teenusesaajate kaitse ning ebaõiglaste või meelevaldsete tulemuste vältimise huvides asjakohane kehtestada nende teenuseosutajate teenusetingimuste sisu, kohaldamise ja täitmise tagamise suhtes teatavad nõuded. Vahendusteenuste osutajad peaksid oma teenusetingimustes sõnaselgelt välja tooma ja ajakohasena säilitama teabe tingimuste kohta, mille alusel nad võivad oma teenuse osutamist piirata. Nad peaksid eelkõige lisama teabe kõigi põhimõtete, menetluste, meetmete ja vahendite kohta, mida sisu modereerimisel kasutatakse, sealhulgas algoritmiline otsuste tegemine ja inimkontroll, ning sisemise kaebuste menetlemise süsteemi töökorra. Samuti peaksid nad lisama kergesti ligipääsetava teabe õiguse kohta teenuse kasutamine lõpetada. Vahendusteenuste osutajad võivad kasutada oma teenusetingimustes käesolevas määruses sätestatud teabele esitatavate nõuete põhielementide illustreerimiseks selliseid graafilisi elemente nagu ikoonid või pildid. Teenuseosutajad peaksid teavitama teenusesaajaid asjakohaste vahendite abil teenusetingimuste olulistest muudatustest, näiteks kui nad muudavad teenuse kohta esitatavat lubatud teavet käsitlevaid reegleid, või muudest sellistest muudatustest, mis võivad otseselt mõjutada teenusesaajate võimalusi teenust kasutada.
- (46) Eelkõige alaealistele suunatud vahendusteenuste (näiteks teenuse disaini või turustamise kaudu) või selliste teenuste, mida kasutavad peamiselt alaealised, osutajad peaksid iseäranis pingutama, et teha oma teenusetingimuste selgitus alaealistele kergesti arusaadavaks.
- (47) Nende piirangute kavandamisel, kohaldamisel ja täitmisele pööramisel peaksid vahendusteenuste osutajad tegutsema mittemeelevaldsel ja mittediskrimineerival viisil ning võtma arvesse teenusesaajate õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas hartas sätestatud põhiõigusi. Näiteks peaksid väga suurte digiplatvormide pakkujad eelkõige võtma nõuetekohaselt arvesse väljendus- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust ja pluralismi. Kõik vahendusteenuste osutajad peaksid võtma nõuetekohaselt arvesse ka asjaomaseid inimõiguste kaitse rahvusvahelisi standardeid nagu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted.
- (48) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite erilist rolli ja ulatust arvestades on asjakohane kehtestada lisanõuded seoses nende teenusetingimuste läbipaistvuse ja neis esitatava teabega. Sellest tulenevalt peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad esitama oma teenusetingimused kõigi nende liikmesriikide ametlikes keeltes, kus nad oma teenuseid pakuvad, ning esitama teenusesaajatele ka teenusetingimuste põhielementide lühikese ja kergesti loetava kokkuvõtte. Selles kokkuvõttes tuleks tuua välja teabele esitatavate nõuete põhielementid, sealhulgas võimalus vabatahtlikest klauslitest kergesti loobuda.

- (49) Et tagada piisav läbipaistvus ja vastutus, peaksid vahendusteenuste osutajad avalikustama kooskõlas käesoleva määruse ühtlustatud nõuetega masinloetavas vormingus aastaaruande, milles antakse ülevaade sisu modereerimise juhtumitest, sealhulgas teenusetingimuste kohaldamise ja täitmise tagamise tulemusel võetud meetmetest. Et vältida ebaproportsionaalse koormuse panemist, ei tohiks kõnealuseid läbipaistvusaruannete esitamise kohustusi siiski kohaldada teenuseosutajate suhtes, kes on komisjoni soovitus 2003/361/EÜ ⁽²⁵⁾ määratluse kohaselt mikro- või väikeettevõtjad ja kes ei ole väga suured digiplatvormid käesoleva määruse tähenduses.
- (50) Teabe talletamise teenuste pakkujatel on ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemisel iseäranis oluline roll, kuna nad talletavad teenusesaajate taotlusel teenusesaajate esitatud teavet ning annavad tavaliselt teistele teenusesaajatele sellele juurdepääsu, mõnikord ka suures ulatuses. Oluline on, et kõik teabe talletamise teenuse pakkujad, olenemata nende suurusest, seaksid sisse kergesti ligipääsetavad ja kasutajasõbralikud teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismid, mis hõlbustavad asjaomase teabe talletamise teenuste osutaja teavitamist konkreetsest teabest, mida teate esitanud osapool peab ebaseaduslikuks sisuks („teavitamine“) ja mille alusel saab asjaomane teenuseosutaja otsustada, kas ta nõustub kõnealuse hinnanguga või mitte ja kas ta soovib kõnealuse sisu eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada („meetme võtmine“). Sellised mehhanismid peaksid olema selgelt tuvastatavad, asuma kõnealuse teabe lähedal ning olema vähemalt sama hõlpsalt leitavad ja kasutatavad nagu teavituse mehhanismid, mida kasutatakse teabe talletamise teenuse osutaja teenusetingimustega vastuolus oleva sisu puhul. Kui teated vastavad esitatavatele nõuetele, peaks üksikisikutel või üksustel olema võimalik teatada ühes teates korraga mitmest konkreetsest sisust, mis on väidetavalt ebaseaduslik, et tagada teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismide tõhus toimimine. Teavituse mehhanism peaks võimaldama, kuid mitte eeldama, teate esitanud üksikisiku või üksuse identifitseerimist. Teatavat liiki teates käsitletud teabe puhul võib olla vajalik teada teate esitanud üksikisikut või üksust, et teha kindlaks, kas asjassepuutuva teabe puhul on tegemist ebaseadusliku sisuga, nagu väidetakse. Teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismide sisseseadmise kohustust tuleks kohaldada näiteks failide talletamise ja jagamise teenuste, veebimajutusteenuste, reklaamiserverite ja *paste bin*-teenuse suhtes, kui kõnealused pakkujad kvalifitseeruvad käesoleva määrusega hõlmatud teabe talletamise teenuste pakkujateks.
- (51) Võttes arvesse vajadust võtta nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste isikute hartaga tagatud põhiõigusi, peaksid kõik meetmed, mida teabe talletamise teenuse pakkuja võtab pärast teate saamist, olema rangelt sihipärased selles mõttes, et nende eesmärk peaks olema kõrvaldada konkreetne teave, mida peetakse ebaseaduslikuks sisuks, või tõkestada sellele juurdepääs, ilma et see kahjustaks põhjendamatult teenusesaajate väljendus- ja teabevabadust. Seepärast tuleks teated üldjuhul suunata teabe talletamise teenuse pakkujale, kelle puhul võib põhjendatult eeldada, et tal on tehniline ja operatiivne võime sellise konkreetse teabe kõrvaldamiseks meetmeid võtta. Teabe talletamise teenuse pakkuja, kes saab teate, mille kohta ta ei saa tehnilistel või operatiivsetel põhjustel konkreetset teavet eemaldada, peaks teavitama teate esitanud isikut või üksust.
- (52) Selliseid teavitus- ja meetmete võtmise mehhanisme käsitlevaid norme tuleks liidu tasandil ühtlustada, et tagada teadete õigeaegne, hoolikas ja mittemeelevaldne menetlemine ühtsete, läbipaistvate ja selgete reeglite alusel, millega nähakse ette kindlad kaitsemeetmed, et kaitsta kõigi mõjutatud isikute õigusi ja õigustatud huve, eelkõige nende hartas tagatud põhiõigusi, olenemata sellest, millises liikmesriigis on kõnealuste isikute tegevus- või elukoht, ning olenemata asjaomase õigusvaldkonnast. Need põhiõigused hõlmavad olenevalt olukorrast järgmisi õigusi ja vabadusi, kuid ei piirdu nendega: teenusesaajate puhul, õigus väljendus- ja teabevabadusele, era- ja pereelu austamisele, isikandmete kaitsmisele, mittediskrimineerimisele ja tõhusale õiguskaitsevahendile; teenuseosutajate puhul, ettevõtlusvabadus, sealhulgas lepinguvabadus; ebaseaduslikust sisust mõjutatud isikute puhul, õigus inimväärkuse asutamisele, lapse õiguste austamisele, õigus omandi, sealhulgas intellektuaalomandi kaitsmisele ning mittediskrimineerimisele. Teate saamisel peaksid teabe talletamise teenuse osutajad võtma õigeaegselt meetmeid, eelkõige võttes arvesse teatatud ebaseadusliku sisu liiki ja meetmete võtmise kiireloomulisust. Näiteks võib eeldada, et majutusteenuse osutajad võtavad viivitamatult meetmeid, kui teatakse väidetavast ebaseaduslikust sisust, millega kaasneb oht inimeste elule või turvalisusele. Teabe talletamise majutusteenuste osutajad peaksid konkreetsest sisust teada andnud üksikisikut või üksust teavitama kohe pärast seda, kui nad tegid otsuse, kas teate alusel meetmeid võtta või mitte.

⁽²⁵⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (53) Teavitus- ja meetmete võtmise mehhanism peaksid võimaldama esitada teateid, mis on piisavalt täpsed ja nõuetekohaselt põhjendatud, et asjaomane teabe talletamise teenuse osutaja saaks teha teates käsitletava sisu kohta teadliku ja hoolsuskohustust järgiva otsuse kooskõlas väljendus- ja teabevabadusega, eelkõige seoses sellega, kas seda sisu tuleks käsitada ebaseadusliku sisuna ja see tuleks eemaldada või sellele juurdepääs tõkestada. Need mehhanismid peaksid hõlbustama selliste teadete esitamist, milles põhjendatakse, miks teate esitanud üksikisik või üksus leiab, et sisu on ebaseaduslik, ning milles esitatakse selge viide sellise sisu asukohale. Kui teade sisaldab piisavalt teavet, mille alusel hoolikas teabe talletamise teenuse pakkuja saab ilma üksikasjaliku õigusliku kontrollita teha selgelt kindlaks sisu ebaseaduslikkuse, tuleks seda käsitada teatena, mis annab tegeliku teadmise või teadlikkuse ebaseaduslikkuse kohta. Väärkasutamise ärahoidmiseks tuleks nende mehhanismidega paluda teate esitanud üksikisikul või üksusel avalikustada oma isikuandmed, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL⁽²⁶⁾ artiklites 3–7 osutatud süütegudega seotud teadete puhul.
- (54) Kui teabe talletamise teenuste osutaja otsustab näiteks pärast teate saamist või omal algatusel teenusesaaja esitatud teabe eemaldada või sellele ligipääsu tõkestada või muul viisil selle nähtavust või sellelt tulu teenimist piirata, sealhulgas üksnes automatiseeritud vahendite abil, kuna teenusesaajate esitatud teave kujutab endast ebaseaduslikku sisu või ei ole teenusetingimustega kooskõlas, peaks asjaomane teenuseosutaja teavitama saajat selgel ja kergesti mõistetaval viisil oma otsusest, otsuse põhjustest ja otsuse vaidlustamiseks kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest, pidades silmas selliste otsuste võimalikke negatiivseid tagajärgi teenusesaajale, sealhulgas seoses tema väljendusvabaduse õiguse kui põhiõiguse teostamisega. Seda kohustust tuleks kohaldada, olenemata otsuse põhjustest, eelkõige olenemata sellest, kas meede on võetud seetõttu, et teates käsitletud teavet peetakse ebaseaduslikuks sisuks või kohaldatavate teenusetingimustega vastuolus olevaks. Kui otsus tehti pärast teate saamist, peaks teabe talletamise teenuse pakkuja avaldama teenusesaajale teate esitanud isiku või üksuse andmed üksnes juhul, kui see teave on vajalik sisu ebaseaduslikkuse tuvastamiseks, näiteks intellektuaalomandi õiguste rikkumise korral.
- (55) Nähtavuse piiramine võib hõlmata järjestus- või soovitusüsteemides madalamale kohale viimist, samuti ühe või mitme teenusesaaja juurdepääsu piiramist või kasutaja internetikogukonnas blokeerimist, ilma et kasutaja oleks sellest teadlik (nn varikeelustamine). Teenusesaaja esitatud teabe reklaamitulude kaudu monetiseerimist võib piirata, peatades või lõpetades sellise teabega seotud rahalised maksed või tulu teenimise. Põhjendamiskohustust ei tuleks siiski kohaldada eksitava suuremahulise kaubandusliku sisu suhtes, mida levitatakse teenuse tahtliku manipuleerimise teel, eelkõige teenuse mitteautentse kasutamise, näiteks robotite või valekontode kasutamise või teenuse muu eksitava kasutamise korral. Olenemata muudest võimalustest teabe talletamise teenuste osutaja otsuse vaidlustamiseks, peaks teenusesaajal alati olema õigus alata menetlus kohtus kooskõlas siseriiklike õigusnormidega.
- (56) Teabe talletamise teenuste osutaja võib teatavatel juhtudel, näiteks teavitava isiku teate või oma vabatahtlike meetmete võtmise kaudu, saada teadlikuks teenusesaaja teatava tegevusega seotud teabest, näiteks teatavat liiki ebaseadusliku sisu pakkumisest, mis kõiki teabe talletamise teenuste osutajale teadaolevaid asjakohaseid asjaolusid arvesse võttes tekitab temas põhjendatud kahtluse, et teenusesaaja võib olla toime pannud, paneb praegu või paneb tõenäoliselt tulevikus toime süüteo, millega kaasneb oht inimese või inimeste elule või turvalisusele, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/36/EL⁽²⁷⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/93/EL või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541⁽²⁸⁾ sätestatud süüteod. Näiteks võib teatav sisu tekitada kahtluse, et eksisteerib oht üldsusele, näiteks terrorismile ohutamine direktiivi (EL) 2017/541 artikli 21 tähenduses. Sellisel juhul peaks teabe talletamise teenuste osutaja teavitama oma kahtlusest viivitamatult pädevaid õiguskait-

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

seasutusi. Teabe talletamise teenuste osutaja peaks esitama kogu talle kättesaadava asjakohase teabe, sealhulgas asjakohasel juhul kõnealuse sisu ning sisu avaldamise aja, kui see on teada, kaasa arvatud ajavööndi, oma kahtluse põhjenduse ja teabe, mida on vaja asjaomase teenusesaaja asukoha ja isiku kindlaksmääramiseks. Käesolev määrus ei ole õiguslik alus, millele tuginedes võiks teha teenusesaajate profiilianalüüsi, et teabe talletamise teenuste osutajatel oleks võimalik süütegusid tuvastada. Teabe talletamise teenuste osutajad peaksid õiguskaitseasutuste teavitamisel järgima ka muid kohaldatavaid liidu või liikmesriigi õigusnorme, mis käsitlevad üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitset.

- (57) Et vältida ebaproportsionaalse koormuse panemist, ei tohiks käesoleva määrusega digiplatvormide pakkujatele, sealhulgas platvormidele, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kehtestatud lisakohustusi kohaldada komisjoni soovitus 2003/361/EÜ määratletud mikro- ja väikeettevõtjate suhtes. Samal põhjusel ei tohiks neid lisakohustusi kohaldada ka selliste digiplatvormide pakkujate suhtes, kes varem kvalifitseerusid mikro- või väikeettevõtjateks, 12 kuu jooksul pärast selle staatuse kaotamist. Selliseid teenuseosutajaid ei tohiks vabastada kohustusest esitada tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni taotlusel teavet aktiivsete teenusesaajate igakuise keskmise arvu kohta. Võttes aga arvesse, et väga suurtel digiplatvormidel või väga suurtel internetipõhistel otsingumootoritel on suurem ulatus ja mõju sellele, kuidas teenusesaajad saavad teavet ja suhtlevad internetis, ei tohiks sellised teenuseosutajad sellest erandist kasu saada, olenemata sellest, kas nad kvalifitseeruvad või hiljuti kvalifitseerusid mikro- või väikeettevõtjaks. Soovitus 2003/361/EÜ sätestatud konsolideerimismid aitavad tagada, et nendest lisakohustustest kõrvalehoidmine on tõkestatud. Ükski käesoleva määruse säte ei takista selle erandiga hõlmatud digiplatvormide pakkujaid loomast vabatahtlikult süsteemi, mis on kooskõlas ühe või mitme kõnealuse kohustusega.
- (58) Teenusesaajatel peaks olema võimalik hõlpsalt ja tõhusalt vaidlustada teatavaid digiplatvormide pakkujate otsuseid sisu ebaseaduslikkuse või teenusetingimustele mittevastavuse kohta, mis neid negatiivselt mõjutavad. Seega tuleks digiplatvormide pakkujatel nõuda, et nad näeksid ette sisemised kaebuste menetlemise süsteemid, mis vastavad teatavatele tingimustele, mille eesmärk on tagada, et süsteemid oleksid kergesti juurdepääsetavad ning annaksid kiireid, mittediskrimineerivaid, mittemeelevaldseid ja õiglaseid tulemusi ning et automatiseeritud vahendite kasutamise korral oleks tagatud inimese tehtav kontroll. Sellised süsteemid peaksid võimaldama kõigil teenusesaajatel esitada kaebuse ja nendega ei tohiks kehtestada formaalseid nõudeid, nagu viitamine konkreetsetele asjakohastele õigusnormidele või keerukate õiguslike selgituste esitamine. Teenusesaajatel, kes on esitanud teate käesolevas määruses sätestatud teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismi kohaselt või digiplatvormi pakkuja teenusetingimusi rikkuvast sisust teavitamise süsteemi kaudu, peaks olema õigus kasutada kaebuste esitamise süsteemi, et vaidlustada digiplatvormi pakkuja otsus nende teadete kohta, sealhulgas juhul, kui nad leiavad, et digiplatvormi pakkuja võetud meede ei olnud asjakohane. Vaidlustatud otsuse tühistamiseks peaks kaebust olema võimalik esitada vähemalt kuue kuu jooksul, mida hakatakse arvestama ajast, mil digiplatvormi pakkuja teavitas teenusesaajat tehtud otsusest.
- (59) Lisaks tuleks ette näha võimalus, et sellised vaidlused, sealhulgas need, mida ei olnud võimalik rahuldavalt lahendada sisemiste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu, lahendatakse kohtuväliselt heas usus selliste sertifitseeritud üksuste poolt, kellel on vajalik sõltumatus, vajalikud vahendid ja teadmised, et tegutseda õiglasel, kiirel ja kulutõhusal viisil. Vaidluste kohtuvälise lahendamise organite sõltumatus tuleks tagada ka vaidluste lahendamise eest vastutavate füüsiliste isikute tasandil, sealhulgas huvide konflikti käsitlevate reeglite kaudu. Vaidluste kohtuvälise lahendamise organite võetavad tasud peaksid olema mõistlikud, nendega peaks olema võimalik tutvuda, need peaksid olema atraktiivsed, tarbijatele taskukohased ja proportsionaalsed ning need tuleks kindlaks määrata igal üksikjuhul eraldi. Kui pädev digiteenuste koordinaator sertifitseerib vaidluste kohtuvälise lahendamise organi, peaks kõnealune sertifikaat kehtima kõikides liikmesriikides. Digiplatvormide pakkujatel peaks olema võimalik keelduda käesoleva määruse kohasest kohtuvälisest vaidluste lahendamise menetlusest, kui sama vaidlus, eelkõige seoses asjaomase teabega ja vaidlustatud otsuse tegemise põhjustega, otsuse jõuga ja otsuse vaidlustamise alustega on pädevas kohtus või muus pädevas vaidluste kohtuvälise lahendamise organis juba lahendatud või läbivaatamisel.

Teenusesaajatel peaks olema võimalik valida sisemise kaebuste lahendamise mehhanismi, vaidluste kohtuvälise lahendamise ja võimaluse vahel pöörduda mis tahes etapis kohtu poole. Kuna vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemus ei ole siduv, ei tohiks pooli takistada pöördumast sama vaidlusega seoses kohtu poole. Sellisel loodud võimalused digiplatvormide pakkujate otsuseid vaidlustada ei tohiks üheski aspektis mõjutada asjaomase liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud võimalust pöörduda kohtu poole ega tohiks seetõttu mõjutada harta artiklis 47 sätestatud tõhusa õiguskaitsevahendi õiguse kasutamist. Käesoleva määruse sätted, mis käsitlevad vaidluste kohtuvälist lahendamist, ei tohiks tekitada liikmesriikidele kohustust luua selliseid vaidluste kohtuvälise lahendamise organeid.

- (60) Kaupade või teenuste ostmise lepingutest tulenevate tarbija ja ettevõtja vaheliste vaidluste jaoks on direktiiviga 2013/11/EL tagatud, et liidu tarbijatel ja ettevõtjatel on juurdepääs kvaliteedinõuetele vastavatele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele. Sellega seoses tuleks selgitada, et käesoleva määruse sätted vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ei piira kõnealuse direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõnealuse direktiivi kohast tarbijate õigust menetlusest igas etapis loobuda, kui menetluse teostamise viis neid ei rahulda.
- (61) Ebaseadusliku sisu vastaseid meetmeid saab võtta kiiremini ja asjakohasemalt, kui digiplatvormide pakkujad võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et teateid, mille on käesoleva määruse kohaselt nõutavate teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismide kaudu esitanud oma pädevusvaldkonnas tegutsevad usaldusväärsed teavitajad, käsitletakse eelisjärjekorras, ilma et see mõjutaks nõuet menetleda kõiki nende mehhanismide kaudu esitatud teateid ning teha nende kohta otsuseid õigel ajal, hoolsalt ja mittemeelevaldselt. Sellise usaldusväärse teavitaja staatuse peaks andma taotluse esitaja tegevuskohajärgse liikmesriigi digiteenuste koordinaator ning seda peaksid tunnustama kõik käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad digiplatvormide pakkujad. Kõnealuse usaldusväärse teavitaja staatust tuleks anda ainult üksustele, mitte üksikisikutele, kes on muu hulgas tõendanud, et neil on eriteadmised ja pädevus ebaseadusliku sisu vastu võitlemiseks ning et nad töötavad hoolsalt, täpselt ja objektiivselt. Sellised üksused võivad olla oma olemuselt avalikud üksused, nagu terroristliku sisu puhul on liikmesriigi õiguskaitseasutuste või Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) internetisisust teavitamise üksused, või valitsusvälised organisatsioonid ja erasektori või avaliku sektori osalusega üksused, näiteks INHOPE vihjeliinide võrgustikku kuuluvad organisatsioonid laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavast internetimaterjalist teatamiseks või organisatsioonid, kes on võtnud kohustuse teatada internetis tehtavatest ebaseaduslikest rassistlikest ja ksenofoobsetest avaldustest. Et vältida sellise mehhanismi lisaväärtuse vähendamist, peaks käesoleva määruse alusel usaldusväärse teavitaja staatuse saanud üksuste koguarv olema piiratud. Eelkõige julgustatakse usaldusväärse teavitaja staatust taotlema oma liikmete huve esindavaid asjaomase valdkonna ühendusi, ilma et see piiraks eraõiguslike üksuste või üksikisikute õigust sõlmida digiplatvormide pakkujatega kahepoolseid lepinguid.
- (62) Usaldusväärsed teavitajad peaksid avaldama käesoleva määruse kohaselt esitatud teadete kohta kergesti arusaadavaid ja üksikasjalikke aruandeid. Sellised aruanded peaksid sisaldama teavet, nagu teabe talletamise teenuse osutajate, sisu liigi ja teenuseosutaja võetud meetmete kaupa liigitatud teadete arv. Võttes arvesse, et usaldusväärsed teavitajad on tõendanud oma eriteadmisi ja pädevust, on usaldusväärsete teavitajate esitatud teadete menetlemine eeldatavasti vähem koormav ja sellest tulenevalt kiirem kui teiste teenusesaajate esitatud teadete puhul. Töötlemiseks kuluv aeg võib siiski erineda sõltuvalt sellistest asjaoludest nagu muu hulgas ebaseadusliku sisu liik, teadete kvaliteet ja selliste teadete esitamiseks sisse seatud tegelikud tehnilised menetlused.

Näiteks kui internetis leviva vaenukõne vastase võitluse 2016. aasta tegevusjuhendis kehtestati osalevatele äriühingutele soovituslik eesmärk seoses ajaga, mis kulub nõuetekohaste ebaseadusliku vaenukõne eemaldamise teate menetlemiseks, võib muud liiki ebaseadusliku sisu menetlemiseks kuluda märkimisväärselt erinev aeg, sõltuvalt konkreetsetest faktidest ja asjaoludest ning asjaomase ebaseadusliku sisu liigist. Selleks et vältida usaldusväärse teavitaja staatuse kuritarvitamist, peaks olema võimalik selline staatust peatada, kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator on algatanud uurimise õiguspärasel põhjusel. Käesoleva määruse norme usaldusväärsete teavitajate kohta ei tuleks mõista nii, nagu need takistaksid digiplatvormide pakkujatel käsitleda sarnaselt teateid,

mille on esitanud üksused või üksikisikud, kellele ei ole käesoleva määruse alusel antud usaldusväärse teavitaja staatust, või teha muul viisil koostööd teiste üksustega kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas käesoleva määrusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794 ⁽²⁹⁾. Käesoleva määruse normid ei tohiks takistada digiplatvormide pakkujaid kasutamast selliseid usaldusväärseid teavitajaid või sarnaseid mehhanisme, et võtta kiireid ja usaldusväärseid meetmeid nende teenusetingimustega vastuolus oleva sisu vastu, eelkõige sellise sisu vastu, mis on kahjulik vähekaitsitud teenusesaajatele, nagu alaealised.

- (63) Digiplatvormide väärkasutamine, pakkuks sageli ilmselt ebaseaduslikku sisu või esitades käesoleva määruse alusel loodud mehhanismide ja süsteemide kaudu sageli ilmselt põhjendamatuid teateid või kaebusi, õõnestab usaldust ning kahjustab asjaomaste isikute õigusi ja õigustatud huve. Seetõttu on vaja kehtestada sellise väärkasutamise vastu suunatud asjakohased, proportsionaalsed ja tõhusad kaitsemeetmed, millega austatakse kõigi asjaosaliste õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas hartas sätestatud kohaldatavaid põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige väljendusvabadust. Teavet tuleks pidada ilmselt ebaseaduslikuks sisuks ning teateid või kaebusi ilmselt põhjendamatuks, kui ka vastava väljaõppeta isikule on sisulist analüüsi tegemata selge, et asjaomane sisu on ebaseaduslik või et asjaomased teated või kaebused on põhjendamatud.
- (64) Teatavatel tingimustel peaksid digiplatvormide pakkujad ajutiselt peatama oma asjaomase tegevuse isiku puhul, kes on käitunud kuritarvitavalt. See ei piira digiplatvormide pakkujate vabadust määrata kindlaks oma teenusetingimused ja kehtestada rangemad meetmed raskete kuritegudega seotud ilmselt ebaseadusliku sisu suhtes, nagu laste seksuaalset väärkohtlemist kujutav materjal. Läbipaistvuse huvides tuleks see võimalus selgelt ja piisavalt üksikasjalikult sätestada digiplatvormide teenusetingimustes. Digiplatvormide pakkujate sellekohaste otsustega seoses peaks alati olema võimalik kasutada õiguskaitsevahendeid ja nende üle peaks järelevalvet tegema pädev digiteenuste koordinaator. Digiplatvormi pakkuja peaks enne peatamisotsuse tegemist saatma eelhoiatuse, milles tuleks esitada võimaliku peatamise põhjused ja digiplatvormi pakkuja otsuse vaidlustamiseks kasutatavad õiguskaitsevahendid. Peatamisotsust tehes peaks digiplatvormi pakkuja saatma põhjendused kooskõlas käesolevas määruses sätestatud normidega. Käesoleva määruse normid väärkasutamise kohta ei tohiks takistada digiplatvormide pakkujatel võtmast kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega muid meetmeid selle vastu, kui nende teenuse saajad esitavad ebaseaduslikku sisu, või nende teenuste muu väärkasutamise vastu, muu hulgas teenusetingimusi rikkudes. Need normid ei piira võimalust võtta väärkasutuses osalevaid isikuid liidu või liikmesriigi õiguse alusel vastutusele, sealhulgas kahju tekitamise eest.
- (65) Võttes arvesse digiplatvormide pakkujate erikohustusi ja -vastutust, tuleks nende suhtes kehtestada läbipaistvusaruannete esitamise kohustused, mida kohaldatakse lisaks nendele läbipaistvusaruannete esitamise kohustustele, mida käesoleva määruse alusel kohaldatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes. Et määrata kindlaks, kas digiplatvorme ja internetipõhiseid otsingumootoreid tuleks käsitleda väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootoritena, mille suhtes kohaldatakse teatavaid käesoleva määruse kohaseid lisakohustusi, peaksid digiplatvormide ja internetipõhiste otsingumootorite läbipaistvusaruannete esitamise kohustused hõlmama teatavaid kohustusi, mis on seotud teabe avaldamise ja esitamisega aktiivsete teenusesaajate igakuise keskmise arvu kohta liidus.
- (66) Selleks et tagada läbipaistvus ja võimaldada kontrollida digiplatvormi pakkuja sisu modereerimise otsuseid ning jälgida ebaseadusliku veebisisu levikut, peaks komisjon haldama ja avaldama andmebaasi, mis sisaldab digiplatvormide pakkujate otsuseid ja põhjendusi, kui nad eemaldavad teavet või piiravad muul viisil selle kättesaadavust ja sellele juurdepääsu. Selleks et andmebaasi oleks võimalik jätkuvalt ajakohastada, peaksid digiplatvormide pakkujad esitama otsused ja põhjendused standardvormingus põhjendamatute viivitusteta kohe, kui

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53)

pakkuja on otsuse teinud, et võimaldada reaajas ajakohastamist, kui see on tehniliselt võimalik ja asjaomase digiplatvormi vahenditega proportsionaalne. Struktureeritud andmebaas peaks võimaldama juurdepääsu asjakohasele teabele ja selle kohta päringute tegemist, eelkõige mis puudutab asjaomase väidetava ebaseadusliku sisu liiki.

- (67) Digiplatvormide internetipõhised eksitavad kasutajaliidesed on tavad, mis kas tahtlikult või tegelikult moonutavad või kahjustavad oluliselt teenusesaajate suutlikkust teha sõltumatuid ja teadlikke valikuid või otsuseid. Neid tavaid saab kasutada selleks, et veenda teenusesaajaid käituma soovimatult või tegema soovimatuid otsuseid, millel on neile negatiivsed tagajärjed. Seetõttu peaks digiplatvormide pakkujatel olema keelatud teenusesaajaid petta ja otsustele kallutada ning internetipõhise kasutajaliidese või selle osa struktuuri, disaini või funktsioonide kaudu teenusesaajate iseseisvust, otsuste tegemist ja valikuid moonutada ja takistada. See peaks muu hulgas hõlmama manipuleerivat disaini valiku tegemisel, mille kaudu kallutatakse teenusesaajat tegutsema nii, et see toob kasu digiplatvormide pakkujale, kuid ei pruugi olla teenusesaaja huvides, sest valikud ei ole esitatud neutraalsel viisil, näiteks tuuakse teenusesaaja otsust küsides visuaalsete, auditivsete või muude vahendite abil teatavad valikud paremini esile.

See peaks hõlmama ka olukorda, kus teenusesaajal palutakse korduvalt teha valik, kuigi see on juba tehtud, mis teeb teenuse tühistamise oluliselt tülikamaks kui kasutajaks registreerimise, või tehes teatavate valikute tegemise teistega võrreldes keerulisemaks või aeganõudvamaks, mis teeb ostu katkestamise või teatavalt digiplatvormilt väljalogimise ebamõistlikult raskeks, võimaldades tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil ning pettes teenusesaajaid, kallutades neid tegema otsuseid tehingute kohta, või kasutades vaikimisi seadeid, mida on väga raske muuta, ja mõjutades seeläbi põhjendamatult teenusesaaja otsuse tegemist viisil, mis moonutab ja kahjustab tema sõltumatust, otsuste tegemist ja valikut. Eksitavaid kasutajaliideseid ennetavaid reegleid ei tohiks aga mõista nii, et need takistavad teenuseosutajaid teenusesaajatega otse suhtlemast ja neile uusi või lisateenuseid pakkumast. Liidu õigusega kooskõlas olevaid õiguspäraseid tavaid ei tohiks iseenesest pidada eksitavateks kasutajaliidesteks. Neid eksitavaid kasutajaliideseid käsitlevaid reegleid tuleks tõlgendada nii, et need hõlmavad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid keelatud tavaid niivõrd, kuivõrd need tavad ei ole juba hõlmatud direktiiviga 2005/29/EÜ või määrusega (EL) 2016/679.

- (68) Internetireklaamil on oluline roll internetikeskkonnas, sealhulgas seoses digiplatvormide pakkumisega, kus teenuse osutamise eest makstakse mõnikord kas täielikult või osaliselt otse või kaudselt reklaamitulust. Internetireklaamiga võivad kaasneda märkimisväärsed riskid alates sellest, et reklaamid ise võivad kujutada endast ebaseaduslikku sisu, kuni selleni, et soodustatakse rahalisi stiimuleid ebaseadusliku või muul viisil kahjuliku sisu ja tegevuse avaldamiseks või võimendamiseks internetis või soodustatakse reklaami diskrimineerivat esitamist, mis mõjutab kodanike võrdset kohtlemist ja võrdsed võimalusi. Lisaks direktiivi 2000/31/EÜ artiklist 6 tulenevatele nõuetele tuleks digiplatvormide pakkujatelt seega nõuda, et nad tagaksid teenusesaajatele teatava personaliseeritud teabe, mida neil on vaja, et mõista, millal ja kelle nimel reklaami esitatakse. Nad peaksid tagama, et teave on esile tõstetud, sealhulgas standardsete visuaalsete või heliliste märkide abil, mis on keskmise teenusesaaja jaoks selgelt äratuntavad ja üheselt mõistetavad ning mida tuleks vastavalt konkreetse teenuse internetipõhise kasutajaliidese laadile kohandada. Lisaks peaks teenusesaajatel olema selline teave peamiste parameetrite kohta, mis on otseselt kättesaadav internetipõhises kasutajaliideses, kus reklaami esitatakse ja mille alusel otsustatakse konkreetse reklaami esitamine teenusesaajatele, ning neile tuleks anda sisukaid selgitusi selleks kasutatava loogika kohta, sealhulgas siis, kui see põhineb profiilialüüsil.

Sellised selgitused peaksid sisaldama teavet reklaami esitamiseks kasutatud meetodi kohta – näiteks kas tegemist on kontekstipõhise või muud liiki reklaamiga – ning kui see on kohaldatav, peamisi kasutatud profiilialüüsi kriteeriume; ka tuleks saajat teavitada kõigist tema käsutuses olevatest vahenditest selliste kriteeriumide muutmiseks. Reklaamiga seotud teabe esitamist käsitlevad käesoleva määruse nõuded ei piira määruse (EL) 2016/679 asjakohaste sätete kohaldamist, eelkõige nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad vastuväidete esitamise õigust, automatiseeritud töötlusel põhinevate üksikotsuste tegemist, sealhulgas profiilialüüsi, ja eriti vajadust saada andmesubjekti eelnev nõusolek isikuandmete töötlemiseks suunatud reklaamimise eesmärgil. Samamoodi ei piira need direktiivi 2002/58/EÜ sätete kohaldamist, eelkõige nende sätete kohaldamist, mis

käsitlevad teabe talletamist lõppseadmetes ja juurdepääsu nendes talletatud andmetele. Lisaks täiendab käesolev määrus direktiivi 2010/13/EL, millega kehtestatakse meetmed, mis võimaldavad kasutajatel teatada, kui kasutajate loodud videod sisaldavad audiovisuaalseid ärilisi teadaandeid. Sellega täiendatakse ka kauplejate kohustusi seoses äriliste teadaannete avalikustamisega vastavalt direktiivile 2005/29/EÜ.

- (69) Kui teenusesaajatele esitatakse reklaame suunamistehnika abil nende huvidele vastavalt optimeeritult ning potentsiaalselt ära kasutades nende nõrkusi, võib sellel olla eriti tõsine negatiivne mõju. Teatavatel juhtudel võivad manipuleerivad tehnikad mõjutada negatiivselt terveid rühmi ja võimendada ühiskondlikku kahju, näiteks aidates kaasa desinformatsioonikampaaniatele või diskrimineerides teatavaid rühmi. Digiplatvormid on selliste tavade suhtes eriti tundlikud keskkonnad ja kätkevad endast suuremat ühiskondlikku riski. Sellest tulenevalt ei tohiks digiplatvormide pakkujad esitada reklaame, mis põhinevad profiilialalüüsil, nagu see on määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4, kasutades nimetatud määruse artikli 9 lõikes 1 osutatud isikuandmete eriliike, sealhulgas kasutades nendel erikategooriatel põhinevaid profiilialalüüsi kategooriaid. See keeld ei piira kohustusi, mida kohaldatakse digiplatvormide pakkujate või muude teenuseosutajate või reklaamijate suhtes, kes on seotud reklaami levitamisega isikuandmete kaitset käsitleva liidu õiguse alusel.
- (70) Digiplatvormi ärimudeli keskne osa on viis, kuidas teavet tähtsuse järjekorda seatakse ja internetipõhises kasutajaliideses esitatakse, et hõlbustada ja optimeerida teenusesaajate juurdepääsu teabele. Seda tehakse näiteks teabe algoritmipõhise soovitamise, järjestamise ja tähtsuse järjekorda seadmise, teksti või muu visuaalse esituse põhjal eristamise või saajate esitatud teabe muul viisil käsitlemise kaudu. Sellistel soovitusüsteemidel võib olla märkimisväärne mõju teenusesaajate suutlikkusele saada internetis teavet ja suhelda sellega, sealhulgas hõlbustada teenusesaajate jaoks asjakohase teabe otsimist ja aidata kaasa kasutajakogemuse parandamisele. Neil on oluline roll ka teatavate sõnumite võimendamisel, teabe viiruslikul levitamisel ja internetikäitumise stimuleerimisel. Seega peaksid digiplatvormid järjepidevalt tagama teenusesaajate nõuetekohase teavitamise soovitusüsteemide mõjust teabe kuvamisele ning kuidas nad mõjutavad neile teabe esitamist. Nad peaksid esitama selliste soovitusüsteemide parameetrid selgel ja kergesti arusaadaval viisil, et tagada, et teenusesaajad saavad aru, kuidas teavet nende jaoks tähtsuse järjekorda seatakse. Need parameetrid peaksid hõlmama vähemalt kõige olulisemaid kriteeriume teenusesaajale soovitatava teabe kindlaksmääramiseks ja nende olulisuse põhjuseid, sealhulgas juhul, kui teave on seatud tähtsuse järjekorda profiilialalüüsi ja teenusesaaja internetikäitumise alusel.
- (71) Alaealiste kaitse on liidu poliitika oluline eesmärk. Digiplatvormi võib pidada alaealistele juurdepääsetavaks, kui platvormi teenusetingimused võimaldavad alaealistel teenust kasutada, kui teenus on suunatud alaealistele või kui selle kasutajad on peamiselt alaealised või kui teenuseosutaja on muul viisil teadlik, et mõned tema teenuse saajad on alaealised, näiteks seetõttu, et ta juba töötleb teenusesaaja isikuandmeid, mis teevad tema vanuse muudel eesmärkidel ilmsiks. Alaealiste kasutatavate digiplatvormide pakkujad peaksid võtma alaealiste kaitseks asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid, näiteks disainides oma internetipõhised kasutajaliidesed või nende osad sellisel, et asjakohasel juhul on vaikimisi tagatud alaealiste eraelu puutumatus, ohutuse ja turvalisuse kõrgeim tase, või võttes vastu alaealiste kaitse standardid või kasutades alaealiste kaitse tegevusjuhendeid. Nad peaksid võtma arvesse parimaid tavasid ja olemasolevaid suuniseid, näiteks neid, mis sisalduvad komisjoni teatistes „Laste ja noorte digikümnen: uus lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia (BIK+)“. Digiplatvormide pakkujad ei tohiks esitada reklaame, mis põhinevad teenusesaaja isikuandmeid kasutaval profiilialalüüsil, kui neil on piisav kindlus, et teenusesaaja on alaealine. Kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, eelkõige kõnealuse määruse artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud võimalikult väheste andmete kogumise põhimõttega, ei tohiks see keeld panna digiplatvormi pakkujat säilitama, hankima või töötleva rohkem isikuandmeid, kui ta on juba säilitanud, hankinud või töödelnud selleks, et hinnata, kas teenusesaaja on alaealine. Seega ei tohiks see kohustus motiveerida digiplatvormide pakkujaid teenusesaaja vanust enne teenuse kasutamist kindlaks tegema. See ei tohiks piirata isikuandmete kaitset käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamist.

- (72) Et aidata luua tarbijate ning teiste huvitatud isikute, näiteks konkureerivate kauplejate ja intellektuaalomandi õiguste omanike jaoks turvaline, usaldusväärne ja läbipaistev internetikeskkond ning heidutada kauplejaid müümast tooteid või osutamast teenuseid kohaldatavaid õigusnorme rikkudes, peaksid digiplatvormid, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, tagama kauplejate jälgitavuse. Seepärast tuleks kauplejalt nõuda, et ta esitaks selliste digiplatvormi pakkujatele, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, teatavat olulist teavet, sealhulgas toodete kohta käivate sõnumite reklaamimise või toodete pakkimise eesmärgil. Seda nõuet tuleks kohaldada ka kauplejate suhtes, kes reklaamivad toodete või teenustega seotud sõnumeid kaubamärkide omanike nimel sellekohaste lepingute alusel. Digiplatvormide pakkujad peaksid säilitama kogu teavet turvaliselt kauplejaga sõlmitud lepingulise suhte kestuse jooksul ja kuus kuud pärast seda, et oleks võimalik esitada kaupleja vastu nõudeid või täita kauplejaga seotud korraldusi.

See kohustus on vajalik ja proportsionaalne selleks, et teave oleks kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas isikuandmete kaitset käsitleva õigusega, kättesaadav asutustele ja õigustatud huviga eraõiguslikele isikutele, sealhulgas käesolevas määruses osutatud teabe esitamise korralduste alusel. See kohustus ei mõjuta võimalikke liidu või riigisisestest õigusest tulenevaid kohustusi säilitada teatavat sisu pikema aja jooksul kooskõlas liidu õigusega. Ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud määratluse kohaldamist, peaks kõik direktiivi 2011/83/EL artikli 6a lõike 1 punkti b ja direktiivi 2005/29/EÜ artikli 7 lõike 4 punkti f alusel kindlaks määratud kauplejad, olenemata sellest, kas nad on füüsilised või juriidilised isikud, olema jälgitavad, kui nad pakuvad toodet või teenust digiplatvormi kaudu. Direktiiviga 2000/31/EÜ kohustatakse kõiki infoühiskonna teenuste osutajaid muutma teenusesaajatele ja pädevatele asutustele hõlpsalt, otse ja alaliselt kättesaadavaks teatava teabe, mis võimaldab kõiki teenuseosutajaid identifitseerida. Jälgitavusnõuded, mis on käesolevas määruses sätestatud selliste digiplatvormide pakkujatele, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, ei mõjuta nõukogu direktiivi (EL) 2021/514 ⁽³⁰⁾ kohalamist, millega taotletakse muid õiguspärase avaliku huvi eesmärke.

- (73) Et tagada kõnealuse kohustuse tõhus ja asjakohane kohaldamine ilma ebaproportsionaalset koormust panemata, peaksid selliste digiplatvormide pakkujad, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, tegema kõik endast oleneva, et hinnata asjaomaste kauplejate esitatud teabe usaldusväärsust, eelkõige kasutades vabalt kättesaadavaid ametlikke internetipõhiseid andmebaase ja kasutajaliideseid, nagu liikmesriigi äriregistrid ja käibemaksuteabe vahetamise süsteem, või nõudma asjaomastelt kauplejatelt usaldusväärseid tõendavaid dokumente, nagu isikut tõendavate dokumentide koopiad, maksekontode tõendatud väljavõtted, äriühingu registree-rimistunnistused ja äriregistri tõendid. Nad võivad kasutada ka muid allikaid, mis on distantsilt kasutamiseks kättesaadavad ja tagavad selle kohustuse täitmiseks samal tasemel usaldusväärsuse. Asjaomaste digiplatvormide pakkujatel ei tohiks siiski nõuda ülemäära või kulukat internetipõhist teabekogumist ega ebaproportsionaalsete kohapealsete kontrollide tegemist. Samuti ei tohiks seda mõista nii, et sellised pakkujad, kes on andnud endast parima käesoleva määrusega nõutud pingutuste tegemiseks, tagavad tarbijatele või teistele huvitatud isikutele teabe usaldusväärsuse.

- (74) Selliste digiplatvormide pakkujad, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, peaksid disainima ja korraldama oma internetipõhise kasutajaliidese viisil, mis võimaldab kauplejal täita liidu õigusest tulenevaid kohustusi, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artiklites 6 ja 8, direktiivi 2005/29/EÜ artiklis 7, direktiivi 2000/31/EÜ artiklites 5 ja 6 ning direktiivi 98/6/EÜ ⁽³¹⁾ artiklis 3 sätestatud nõudeid. Selleks peaksid asjaomaste digiplatvormide pakkujad tegema kõik endast oleneva, et hinnata, kas nende teenuseid kasutavad kauplejad on täieliku teabe nende internetipõhistele kasutajaliidestele üles laadinud kooskõlas asjakohase kohaldatava liidu õigusega. Digiplatvormide pakkujad peaksid tagama, et tooteid või teenuseid ei pakuta seni, kuni selline teave ei ole täielik. See ei tohiks tähendada asjaomaste digiplatvormide pakkujate kohustust jälgida üldiselt kauplejate poolt nende teenuste kaudu pakutavaid tooteid või teenuseid ega üldist teabekogumiskohustust, eelkõige kohustust hinnata kauplejate esitatud teabe õigsust. Internetipõhised kasutajaliidised peaksid olema kasutajasõbralikud ning kauplejatele ja tarbijatele kergesti juurdepääsetavad. Ühtlasi

⁽³⁰⁾ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/514, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta (ELT L 104, 25.3.2021, lk 1).

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel (EÜT L 80, 18.3.1998, lk 27).

ja pärast seda, kui kauplajale on antud luba toodet või teenust pakkuda, peaksid asjaomaste digiplatvormide pakkujad tegema mõistlikke pingutusi, et pisteliselt kontrollida, kas pakutavad tooted või teenused on mõnes liikmesriigis või liidus kättesaadavas ametlikus, vabalt juurdepääsetavas ja masinloetavas digiandmebaasis või internetipõhises kasutajaliideses märgitud ebaseaduslikuks. Samuti peaks komisjon soodustama toodete jälgitavust selliste tehnoloogiliste lahenduste abil nagu digitaalselt allkirjastatud ruutkoodid (või QR-koodid) või asendamatud tokenid. Komisjon peaks edendama standardite väljatöötamist ja nende puudumise korral selliste turupõhiste lahenduste väljatöötamist, mis võivad olla asjaomastele osalistele vastuvõetavad.

- (75) Võttes arvesse väga suurte digiplatvormide tähtsust – mis tuleneb nende ulatusest, mida väljendab eelkõige teenusesaajate arv – avaliku arutelu ja majandustehingute hõlbustamisel ning teabe, arvamuste ja ideede levitamisel ning selle mõjutamisel, kuidas teenusesaajad teavet internetis saavad ja edastavad, on vaja kehtestada kõnealuste platvormide pakkujatele lisaks kõigi digiplatvormide suhtes kohaldatavatele kohustustele ka teatavad erikohustused. Nende väga tähtsa rolli tõttu teabe internetis leidmisel ja kättesaadavaks tegemisel, on vaja need kohustused kohaldatavas ulatuses kehtestada ka väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate suhtes. Need väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate lisakohustused on vajalikud kõnealuste avaliku korraga seotud küsimuste lahendamiseks, kuna puuduvad alternatiivsed ja vähem piiravad meetmed, mis annaksid sama tulemuse.
- (76) Väga suured digiplatvormid ja väga suured internetipõhised otsingumootorid võivad põhjustada ühiskondlikke riske, mille ulatus ja mõju on väiksemate platvormide omast erinev. Selliste väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele tuleks seepärast panna kõrgeimatele standarditele vastavad hoolsuskohustused, mis on nende ühiskondliku mõjuga proportsionaalsed. Kui digiplatvormi või otsingumootori kuue kuu keskmine aktiivsete kasutajate arv moodustab märkimisväärse osa liidu elanike arvust, võib digiplatvormi või internetipõhise otsingumootoriga kaasnevatel süsteemsetel riskidel olla liidus ebaproportsionaalne mõju. Ulatus tuleks lugeda märkimisväärseks siis, kui teenusesaajate arv ületab tegevuspõhise piirmäära, mis on 45 miljonit ehk 10 % liidu elanikkonnast. Selline tegevuspõhine piirmäär tuleks hoida ajakohasena, mistõttu tuleks komisjonile anda õigus täiendada käesoleva määruse sätteid, võttes vajaduse korral vastu delegeeritud õigusakte.
- (77) Et määrata kindlaks konkreetse digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori ulatus, on vaja eraldi kindlaks määrata iga teenuse aktiivsete saajate keskmine arv. Seega peaks digiplatvormi kuu keskmine teenusesaajate arv kajastama kõiki teenusesaajaid, kes vähemalt üks kord antud ajavahemiku jooksul teenusega tegelikult kokku puutuvad, olles avatud digiplatvormi internetipõhises kasutajaliideses levitatavale teabele, näiteks selle vaatamine või kuulamine või teabe pakkumine, näiteks kauplajad digiplatvormil, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplajatega lepinguid sidevahendi abil.

Käesoleva määruse kohaldamisel ei piirdu kokkupuutumine üksnes teabele reageerimisega, klõpsates, kommenteerides, linkides, sisu jagades, ostes või tehes tehinguid digiplatvormil. Sellest tulenevalt ei lange aktiivse teenusesaaja mõiste tingimata kokku teenuse registreeritud kasutaja mõistega. Internetipõhiste otsingumootorite puhul peaks aktiivsete teenusesaajate mõiste hõlmama neid, kes vaatavad teavet oma internetipõhises kasutajaliideses, kuid mitte näiteks internetipõhise otsingumootori poolt indekseeritud veebisaitide omanikke, sest nad ei kasuta teenust aktiivselt. Aktiivsete teenusesaajate arvu hulka tuleks lugeda kõik konkreetse teenusega seotud kordumatud teenusesaajad. Selleks tuleks teenusesaajat, kes kasutab eri internetipõhiseid kasutajaliideseid, näiteks veebisaiti või rakendusi, sealhulgas juhul, kui teenustele pääseb juurde eri võrguaadresside (URLide) või domeeninimede kaudu, võimaluse korral arvesse võtta ainult üks kord. Aktiivse teenusesaaja mõiste ei tohiks siiski hõlmata teenuse juhuslikku kasutamist muude pakkujate vahendusteenuse saajate poolt, kes teevad kaudselt kättesaadavaks teabe, mida talletab digiplatvormi pakkuja või mille on linkinud või indekseerinud internetipõhise otsingumootori pakkuja. Lisaks ei nõuta käesoleva määrusega digiplatvormide või internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel üksikisikute spetsiaalset jälgimist internetis. Kui pakkujatel on võimalik selliseid automatiseeritud kasutajaid nagu robotid või veebikaabitsad ilma isikuandmeid täiendavalt töötlemata ja jälgimata

maha arvata, võivad nad seda teha. Aktiivsete teenusesaajate arvu kindlaksmääramist võib mõjutada turu ja tehnika areng ning seepärast peaks komisjonil olema õigus täiendada käesoleva määruse sätteid, võttes vastu delegeeritud õigusakte, millega nähakse ette meetodika digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori aktiivsete teenusesaajate kindlaksmääramiseks, võttes vajaduse korral arvesse teenuse laadi ja seda, kuidas teenusesaajad seda kasutavad.

- (78) Võttes arvesse platvormimajandusele omast võrgumõju, võib digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori kasutajabaas kiiresti laieneda ja võtta väga suurele digiplatvormile või väga suurele internetipõhisele otsingumootorile vastavad mõõtmised, millega kaasneb mõju siseturule. See võib juhtuda näiteks siis, kui toimub hüppeline kasv lühikestel perioodidel või kui ulatuslik üleilmne esindatus ja suur käive võimaldavad digiplatvormil või internetipõhisel otsingumootoril võrgumõju ning mastaabi- ja mitmekülgssussäästu täielikult ära kasutada. Kasutajabaasi kiirele skaleeritavusele võib eelkõige osutada suur aastakäive või turukapitalisatsioon. Sellistel juhtudel peaks tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril või komisjonil olema võimalik nõuda digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuvalt aktiivsete teenusekasutajate arvu aruandeid sagedamini, et ta saaks õigel ajal tuvastada hetke, mil kõnealust platvormi tuleks käesoleva määruse kohaldamisel hakata käsitama väga suure digiplatvormina või väga suure internetipõhise otsingumootorina.
- (79) Väga suuri digiplatforme ja väga suuri internetipõhiseid otsingumootoreid võidakse kasutada viisil, mis mõjutab oluliselt turvalisust internetis, avaliku arvamuse ja arutelu kujunemist, samuti e-kaubandust. Nende teenuste disain on üldiselt optimeeritud nii, et see oleks kasulik nende sageli reklaamipõhiste ärimudelitele, ja võib tekitada ühiskondlikke murekohti. On vaja tõhusat reguleerimist ja täitmise tagamist, et tulemuslikult tuvastada ja maandada riske ning ühiskondlikku ja majanduslikku kahju, mis võivad tekkida. Käesoleva määruse kohaselt peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad seetõttu hindama süsteemseid riske, mis tulenevad nende teenuste disainist, toimimisest ja kasutamisest ning teenusesaajate võimalikust teenuse väärkasutamisest, ning võtma põhiõigusi järgides asjakohaseid riskimaandusmeetmeid. Võimaliku ebasoodsa mõju olulisuse kindlakstegemisel peaksid pakkujad võtma arvesse võimaliku mõju tõsidust ja kõigi selliste süsteemsete riskide tõenäosust. Näiteks võiksid nad hinnata, kas võimalik ebasoodne mõju võib puudutada suurt hulka inimesi, kas see võib olla pöördumatu või kui raske on probleemi lahendada või enne võimalikku mõju valitsenud olukorda taastada.
- (80) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid põhjalikult hindama nelja süsteemsete riskide kategooriat. Esimene kategooria puudutab riske, mis on seotud ebaseadusliku sisu levitamise, näiteks laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või ebaseadusliku vaenukõne levitamine, või nende teenuste muud liiki väärkasutamisega kuritegude toimepanemiseks ja ebaseaduslikuks tegevuseks, näiteks liidu või riigisisese õigusega keelatud toodete või teenuste, sealhulgas ohtlike või võltsitud toodete müük või ebaseaduslik loomakaubandus. Näiteks võib selline levitamine või tegevus kujutada märkimisväärset süsteemset riski, kui juurdepääs ebaseaduslikule sisule võib levida kiiresti ja laialdaselt ulatusliku jälgijaskonnaga kontode või muude võimendavate vahendite kaudu. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid hindama ebaseadusliku sisu levitamise riski olenemata sellest, kas teave on või ei ole ka vastuolus nende teenusetingimustega. Hindamine ei mõjuta väga suurte digiplatvormide teenusesaaja ega väga suurte internetipõhiste otsingumootoritega indekseeritud veebisaitide omanike isiklikku vastutust oma tegevuse võimaliku ebaseaduslikkuse eest kohaldatava õiguse alusel.
- (81) Teine kategooria puudutab teenuse tegelikku või prognoositavat mõju põhiõiguste hartaga kaitstavate põhiõiguste kasutamisele, muu hulgas selliste õiguste kasutamisele, mis on seotud inimväärikuse, väljendus- ja teabevabaduse, sealhulgas meediavabaduse ja mitmekesisuse, eraelu puutumatuse, andmekaitse, mittediskrimineerimise, lapse õiguste ja tarbijakaitsega. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori kasutatavate algoritmiliste süsteemide disainiga või nende teenuste väärkasutamisega kuritahtlike teadete esitamiseks või muul moel sõnavabaduse piiramiseks või konkurentsi

takistamiseks. Lapse õigustega seotud riskide hindamisel peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad kaaluma näiteks seda, kui lihtsasti on teenuse disain ja toimimine alaealiste jaoks arusaadav ning kuidas alaealised võivad nende teenuse kaudu kokku puutuda sisuga, mis võib kahjustada alaealiste tervist ning füüsilist, vaimset ja kõlbelist arengut. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses selliste internetipõhiste kasutajaliideste disainiga, mis kasutavad tahtlikult või tahtmatult ära alaealiste nõrkusi ja kogenematust või mis võivad põhjustada sõltuvuskäitumist.

- (82) Kolmas riskikategooria on seotud tegeliku või prognoositava ebasoodsa mõjuga demokraatlikele protsessidele, ühiskondlikule arutelule ja valimisprotsessidele ning avalikule julgeolekule.
- (83) Neljas riskikategooria tuleneb sarnastest muredest seoses väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite disaini, toimimise või kasutamisega, sealhulgas manipuleerimisega, millel on tegelik või prognoositav ebasoodne mõju rahvatervise ja alaealiste kaitsele ning tõsised negatiivsed tagajärjed isiku füüsilisele ja vaimsele heaolule või soolisele vägivallale. Sellised riskid võivad tuleneda ka rahvatervisega seotud koordineeritud desinformatsioonikampaaniatest või internetipõhise kasutajaliidese disainist, mis võib stimuleerida teenusesaajate käitumuslikku sõltuvust.
- (84) Selliste süsteemsete riskide hindamisel peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad keskenduma süsteemidele või muudele elementidele, mis võivad riske suurendada, sealhulgas kõigile algoritmilistele süsteemidele, mis võivad olla asjakohased, eelkõige nende soovitus- ja reklaamisüsteemidele, pöörates tähelepanu seotud andmekogumis- ja kasutustavadele. Samuti peaksid nad hindama seda, kas nende tingimused ja tingimuste täitmise tagamine, samuti sisu modereerimise protsessid, tehnilised vahendid ja eraldatud ressursid on asjakohased. Käesolevas määruses kindlaks määratud süsteemsete riskide hindamisel peaksid nimetatud pakkujad keskenduma ka teabele, mis ei ole ebaseaduslik, kuid mahitab käesolevas määruses kindlaks määratud süsteemseid riske. Nimetatud pakkujad peaksid seetõttu pöörama erilist tähelepanu sellele, kuidas nende teenuseid kasutatakse eksitava või petturliku sisu, sealhulgas desinformatsiooni levitamiseks või võimendamiseks. Kui teabe algoritmiline võimendamine mahitab süsteemseid riske, peaksid nimetatud pakkujad seda oma riskihindamistes nõuetekohaselt kajastama. Kui riskid on kindlaks tehtud või esineb keelelisi erinevusi, peaksid pakkujad seda oma riskihindamises arvesse võtma. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid eelkõige hindama, kuidas nende teenuse disain ja toimimine, samuti teenuste tahtlik ja sageli koordineeritud manipuleerimine ja kasutamine või teenusetingimuste süstemaatiline rikkumine suurendavad selliseid riske. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses teenuse mitteautentse kasutamisega, nagu valekontode loomine, robotite kasutamine või teenuse eksitav kasutamine ja muude automatiseeritud või osaliselt automatiseeritud käitumisprotsesside rakendamine, mis võib kaasa tuua ebaseadusliku sisu või digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori teenusetingimustega vastuolus oleva teabe kiire ja laialdase leviku üldsusele, mis aitab kaasa desinformatsioonikampaaniatele.
- (85) Selleks et järgmistes riskihindamistes oleks võimalik tugineda eelnevatele hindamistele ja näidata tuvastatud riskide arengut, samuti soodustada uurimisi ja täitmise tagamist, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad alles hoidma kõik oma riskihindamistega seotud tõendavad dokumendid, näiteks teabe hindamise ettevalmistamise kohta, alusandmed ja algoritmiliste süsteemide testimise andmed.
- (86) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid võtma kasutusele vajalikud vahendid, millega nõuetekohase hooldusega ja põhiõigusi järgides maandada riskihindamistega tuvastatud süsteemseid riske. Kõigis võetavates meetmetes tuleks järgida käesoleva määruse hoolduskohustuse nõudeid ning need peaksid olema mõistlikud ja tõhusad tuvastatud konkreetsete süsteemsete riskide maandamise seisukohast. Meetmed peaksid olema proportsionaalsed väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja majandusliku suutlikkusega ja vajadusega vältida tarbetuid piiranguid nende teenuste kasutamisel, võttes nõuetekohaselt arvesse võimalikku ebasoodsat mõju kõnesolevatele põhiõigustele. Nimetatud pakkujad peaksid võtma eriti arvesse mõju väljendusvabadusele.

- (87) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid selliste riskimaandusmeetmete puhul kaaluma näiteks vajaliku teenuse disaini, omaduse või toimimise, näiteks internetipõhise kasutajaliidese disaini kohandamist. Pakkujad peaksid oma tingimusi vajaduse korral kohandama ja kohaldama ning tegema seda kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tingimusi käsitlevate normidega. Muude asjakohaste meetmete hulka võiksid kuuluda sisu modereerimise süsteemide ja siseprotsesside kohandamine või otsustusprotsessi ja ressursside, sealhulgas sisu modereerimise personali, nende koolituse ja kohaliku pädevuse kohandamine. See puudutab eelkõige teadete töötlemise kiirust ja kvaliteeti. Näiteks 2016. aasta internetis leviva vaenukõne vastase võitluse tegevusjuhendis on sätestatud soovituslik eesmärk käsitleda nõuetekohaseid teateid ebaseadusliku vaenukõne eemaldamiseks vähem kui 24 tunni jooksul. Selliste väga suurte digiplatvormide pakkujad, eelkõige selliste, mida kasutatakse peamiselt pornograafilise sisu üldsusele levitamiseks, peaksid hoolsalt täitma kõiki käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi seoses ebaseadusliku sisuga, mis kujutab endast kübervägivalda, sealhulgas ebaseaduslik pornograafiline sisu, ning eelkõige tagama, et ohvrid saaksid tõhusalt kasutada oma õigusi seoses intiimse või manipuleeritud materjali nõusolekuta jagamisega, käsitledes kiiresti teateid ja eemaldades sellise sisu põhjendamatult viivitusega. Muud liiki ebaseaduslikku sisu käsitlevate teadete läbivaatamiseks võib kuluda rohkem või vähem aega sõltuvalt faktidest ja asjaoludest ning asjaomase ebaseadusliku sisu liigist. Samuti võivad nimetatud pakkujad alustada või tihendada koostööd usaldusväärsete teavitajatega ning korraldada koolitusi ja teabevahetust usaldusväärsete teavitajate organisatsioonidega.
- (88) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid samuti olema hoolsad meetmetega, mida nad võtavad algoritmiliste süsteemide, eelkõige soovitusüsteemide testimiseks ja vajaduse korral kohandamiseks. Neil võib olla vaja leevendada isikupärastatud soovitude ebasoodsat mõju ja korrigeerida soovitustes kasutatavaid kriteeriume. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate kasutatavad reklaamisüsteemid võivad samuti olla süsteemsete riskide katalüsaatorid. Nimetatud pakkujad peaksid kaaluma parandusmeetmete võtmist, näiteks teatava teabe puhul reklaamitulu kaotamine, või muude meetmete võtmist, näiteks autoriteetsete teabeallikate nähtavuse parandamine, või oma reklaamisüsteemide struktuurset kohandamist. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel võib olla vaja oma siseprotsesse või oma tegevuse järelevalvet tugevdada, eriti seoses süsteemsete riskide tuvastamisega, ning viia seoses uute funktsioonidega sagedamini või sihipärasemalt läbi riskihindamisi. Eelkõige juhul, kui eri digiplatvormidel ja internetipõhistel otsingumootoritel on ühiseid riske, peaksid nad tegema koostööd teiste teenuseosutajatega, sealhulgas algatades tegevusjuhendite vastuvõtmise leppeid või ühinedes juba kehtivate lepetega või rakendada muid enesereguleerimismeetmeid. Samuti peaksid nad kaaluma teadlikkuse suurendamise meetmete võtmist eelkõige juhul, kui riskid on seotud desinformatsioonikampaaniatega.
- (89) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid võtma arvesse alaealiste parimaid huve selliste meetmete võtmisel nagu teenuse ja internetipõhise kasutajaliidese disaini kohandamine, eelkõige juhul, kui nende teenus on mõeldud alaealistele või kui seda kasutavad valdavalt alaealised. Pakkujad peaksid tagama oma teenuste korraldamise viisil, mis annab alaealistele asjakohasel juhul hõlpsa juurdepääsu käesolevas määruses sätestatud mehhanismidele, sealhulgas teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismile ning kaebuste esitamise mehhanismile. Samuti peaksid nad võtma meetmeid, et kaitsta alaealisi sisu eest, mis võib kahjustada nende füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut, ning pakkuma vahendeid, mis võimaldavad sellisele teabele tingimusjuurdepääsu. Sobivate riskimaandusmeetmete valimisel võivad pakkujad kohasel juhul võtta arvesse asjaomase valdkonna parimaid tavasid, sealhulgas tavad, mis on kehtestatud eneseregulatsioonil põhinevas koostöös, nagu tegevusjuhendid, ning peaksid võtma arvesse komisjoni suuniseid.
- (90) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid tagama, et nende lähenemine riskihindamisele ja -maandamisele põhineb parimal kättesaadaval teabel ja teaduslikel teadmistel ning et nad testivad oma eeldusi rühmadega, keda riskid ja võetavad meetmed kõige rohkem mõjutavad. Selleks peaksid nad oma riskihindamise korraldamise ning riskimaandusmeetmete kavandamise kaasama asjakohasel juhul teenusesaajate esindajaid, nendest teenustest potentsiaalselt mõjutatud rühmade esindajaid, sõltumatuid eksperte ja kodanikuühiskonna organisatsioone. Nad peaksid püüdma lisada sellised konsultatsioonid, sealhulgas asjakohasel

juhul uuringud, teemarühmad, ümarlauad ning muud konsultatsiooni- ja kavandamismeetodid, riskihindamise ja -maandusmeetmete kavandamise metoodikasse. Meetme mõistlikkuse, proportsionaalsuse ja tõhususe hindamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata väljendusvabaduse õigusele.

- (91) Kriisi ajal võib väga suurte digiplatvormide pakkujatel osutada vajalikuks võtta kiiresti teatavaid erimeetmeid lisaks meetmetele, mida nad võtavad käesolevast määrusest tulenevate muude kohustuste tõttu. Sellega seoses tuleks kriisiks lugeda selliste erakorraliste asjaolude ilmnemist, mis võivad tõsiselt ohustada avalikku julgeolekut või rahvatervist liidus või selle märkimisväärselt suurt osa. Sellised kriisid võivad tuleneda relvakonfliktidest või terroriaktidest, sealhulgas tekkivatest konfliktidest või terroriaktidest, loodusõnnetustest, nagu maavärinad ja orkaanid, samuti pandeemiast ja muudest tõsistest piiriülestest ohtudest rahvatervisele. Komisjonil peaks olema võimalik Euroopa digiteenuste nõukoja („nõukoda“) soovitusel nõuda väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel kiiremas korras kriisile reageerimist. Meetmete hulka, mille nimetatud pakkujad võivad kindlaks määrata ja mille kohaldamist kaaluda, võivad kuuluda näiteks sisu modereerimise protsesside kohandamine ja sisu modereerimiseks ette nähtud ressursside suurendamine, teenusetingimuste, asjakohaste algoritmiliste süsteemide ja reklaamisüsteemide kohandamine, koostöö süvendamine usaldusväärsete teavitajatega, teadlikkuse suurendamise meetmete võtmine, usaldusväärse teabe edendamine ja internetipõhiste kasutajaliidest disaini kohandamine. Tuleks ette näha vajalikud nõuded tagamaks, et selliseid meetmeid võetakse väga lühikest aega ja kriisile reageerimise mehhanismi kasutatakse ainult rangelt vajalikul juhul ja vajalikus ulatuses ning et kõik selle mehhanismi alusel võetavad meetmed oleksid tõhusad ja proportsionaalsed ning nende puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste poolte õigusi ja õigustatud huve. Mehhanismi kasutamine ei tohiks piirata käesoleva määruse muude, näiteks riskihindamist ja riskimaandusmeetmeid ning nende täitmise tagamist käsitlevate sätete, samuti kriisiprotokollide sätete kohaldamist.
- (92) Kuna on vaja tagada, et sõltumatud eksperdid teeksid kontrolli, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad sõltumatute auditite alusel vastutama käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmise ning asjakohasel juhul tegevusjuhendite ja kriisiprotokollide alusel võetud lisakohustuste täitmise eest. Selleks et tagada auditite tulemuslik, tõhus ja õigeaegne läbiviimine, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad tegema auditeid tegevate organisatsioonidega vajalikkude koostööd ja neid abistama, sealhulgas andma audiitorile juurdepääsu kõigile auditi nõuetekohaseks läbiviimiseks vajalikele asjakohastele andmetele ja ruumidele, sealhulgas asjakohasel juhul algoritmiliste süsteemidega seotud andmetele, ning vastama suulistele või kirjalikele küsimustele. Audiitoritel peaks olema võimalik kasutada ka muid objektiivse teabe allikaid, sealhulgas kontrollitud teadlaste uuringute andmeid. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad ei tohiks kahjustada auditi tegemist. Auditeid tuleks teha vastavalt valdkonna parimatele tavadele ja kõrgele ametialasele eetikale ning objektiivselt, võttes asjakohasel juhul igakülgset arvesse auditistandardeid ja tegevusjuhendeid. Audiitorid peaksid tagama oma ülesannete täitmisel saadava teabe, näiteks ärisaladuste konfidentsiaalsuse, turvalisuse ja tervikluse. See tagatis ei tohiks olla vahend, mille abil hoida kõrvale käesolevas määruses sätestatud auditeerimiskohustuste kohaldamisest. Audiitoritel peaksid olema vajalikud teadmised riskijuhtimise valdkonnas ja neil peaks olema algoritmide auditeerimiseks vajalik tehniline pädevus. Nad peaksid olema sõltumatud, et nad saaksid oma ülesandeid täita nõuetekohaselt ja usaldusväärselt. Nad peaksid vastama põhilistele sõltumatuse nõuetele, mis puudutavad keelatud auditiväliseid teenuseid, kindlat rotatsiooni ja tingimusteta tasusid. Kui nende sõltumatus ja tehniline pädevus ei ole väljaspool kahtlust, peaksid nad auditi tegemisest loobuma või kõrvale jääma.
- (93) Auditariuanne peaks sisaldama põhjendusi, et anda sisukas ülevaate võetud meetmetest ja tehtud järeldustest. See peaks andma teavet, mille alusel saaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad võtta meetmeid oma käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks, või selles tuleks asjakohasel juhul teha ettepanekuid võetud meetmete täiustamiseks. Auditariuanne tuleks edastada tegevuskohtajärgsele digiteenuste koordinaatorile, komisjonile ja nõukojale pärast auditariuande kättesaamist. Pakkujad peaksid põhjendamatu viivitusega edastama pärast nende valmimist ka kõik riskihindamist ja riskimaandusmeetmeid käsitlevad aruanded ning väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja auditi rakendusaruande, milles näidatakse, kuidas nad on auditi soovitusi järginud. Auditariuanne peaks sisaldama auditirvamust, mis tugineb auditi tõendusmaterjali põhjal tehtud järeldustele. Positiivne arvamus tuleks esitada

juhul, kui kõik tõendid näitavad, et väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja täidab käesolevas määruses sätestatud kohustusi või asjakohasel juhul kohustusi, mis ta on võtnud tegevusjuhendi või kriisiprotokolli alusel, eelkõige tuvastades, hinnates ja maandades oma süsteemidest ja teenustest tulenevaid süsteemseid riske. Positiivsele arvamusel tuleks lisada kommentaarid, kui audiitor soovib lisada märkusi, mis ei avalda auditi tulemusel olulist mõju. Negatiivne arvamus tuleks esitada siis, kui audiitor leiab, et väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ei täida käesoleva määruse sätteid või võetud kohustusi. Kui auditiarvamuses ei suudetud teha järeldust auditi ulatusse kuuluvate konkreetsete elementide kohta, tuleks auditiarvamusele lisada sellise järelduse saavutamata jätmise põhjused. Kui see on asjakohane, peaks aruanne sisaldama nende konkreetsete elementide kirjeldust, mida ei olnud võimalik auditeerida, ja selgitust selle kohta, miks neid ei olnud võimalik auditeerida.

- (94) Riskide hindamise ja maandamisega seotud kohustused peaksid tingima igal üksikjuhul vajaduse, et väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad hindaksid ja vajaduse korral kohandaksid oma soovitusüsteemide disaini, näiteks võttes meetmeid haavatavas olukorras olevate isikute diskrimineerimist põhjustavate eelarvamuste ennetamiseks või minimeerimiseks, eelkõige juhul, kui selline kohandamine on kooskõlas andmekaitseõigusega ja kui teave on isikustatud määruse (EL) 2016/679 artiklis 9 osutatud isikuandmete eriliikide alusel. Lisaks peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad täiendama digiplatvormide suhtes kohaldatavaid läbipaistvuskohustusi oma soovitusüsteemide osas ning järjekindlalt tagama, et teenusesaajatel on soovitusüsteemide põhiparameetrite jaoks olemas alternatiivsed võimalused, mis ei põhine profiilianalüüsil määruse (EL) 2016/679 tähenduses. Sellised valikud peaksid olema vahetult kättesaadavad internetipõhise kasutajaliidese kaudu, kus soovitusel esitatakse.
- (95) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kasutatavad reklaamisüsteemid kujutavad endast erilist riski ja nõuavad täiendavat avalikku ja regulatiivset järelevalvet, võttes arvesse nende ulatust ning suutlikkust olla suunatud teenusesaajatele ja jõuda nendeni lähtuvalt nende käitumisest platvormi või otsingumootori internetipõhises kasutajaliideses ja sellest väljaspool. Väga suured digiplatvormid või väga suured internetipõhised otsingumootorid peaksid tagama üldsuse juurdepääsu nende internetipõhises kasutajaliideses esitatavate reklaamide hoidlatele, et hõlbustada internetis reklaami levitamisest tulenevate uute riskide järelevalvet ja uurimist, näiteks seoses ebaseadusliku reklaami või manipuleerimistehnikate ja desinformatsiooniga, millel on tegelik ja prognoositav negatiivne mõju rahvatervisele, avalikule julgeolekule, ühiskondlikule arutelule, poliitikas osalemisele ja võrdsusele. Teabehoidlad peaksid sisaldama reklaami sisu, sealhulgas toote, teenuse või kaubamärgi nime ja reklaami sisu, ning andmeid sellega seotud reklaamija kohta – ja kui see on erinev, siis füüsilise või juriidilise isiku kohta, kes tasus reklaami eest – ja teavet reklaami esitamise kohta, eriti suunatud reklaami puhul. See teave peaks sisaldama nii teavet suunamise kriteeriumide kui ka edastamise kriteeriumide kohta, eriti juhul, kui reklaami edastatakse haavatavas olukorras olevatele isikutele, nagu alaealised.
- (96) Et nõuetekohaselt jälgida ja hinnata, kas väga suured digiplatvormid ja väga suured internetipõhised otsingumootorid täidavad käesolevas määruses sätestatud kohustusi, võib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator või komisjon nõuda kindlatele andmetele juurdepääsu või nende andmete esitamist, sealhulgas algoritmidega seotud andmed. Selline nõue võib puudutada näiteks andmeid, mis on vajalikud väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori süsteemide põhjustatud riskide ja võimalike kahjude hindamiseks, andmeid, mis on seotud sisu modereerimiseks kasutatavate algoritmiliste süsteemide ning soovitus- ja reklaamisüsteemide täpsuse, toimimise ja testimisega, sealhulgas asjakohasel juhul treenimisandmeid ja algoritme, või andmeid protsesside ja väljundite kohta, mis on seotud sisu modereerimise või sisemiste kaebuste menetlemise süsteemidega käesoleva määruse tähenduses. Sellised andmetele juurdepääsu taotlused ei tohiks hõlmata taotlusi

esitada konkreetset teavet üksikute teenusesaajate kohta eesmärgiga teha kindlaks, kas teenusesaajad järgivad muud kohaldatavat liidu või liikmesriigi õigust. Et vähendada teabe ebaühtlust ja luua vastupidav riskimaandussüsteem, on väga olulised internetipõhiste süsteemsete riskide arengut ja tõsidust käsitlevad teadusuuringud, mis annavad teavet digiplatvormide pakkujatele, internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele, digiteenuste koordinaatoritele, muudele pädevatele asutustele, komisjonile ja üldsusele.

- (97) Seepärast nähakse käesoleva määrusega ette raamistik, mille alusel antakse väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite andmetele juurdepääs kontrollitud teadlastele, kes on seotud teadusasutusega direktiivi (EL) 2019/790 artikli 2 tähenduses, mis võib käesoleva määruse kohaldamisel hõlmata kodanikuühiskonna organisatsioone, kes teevad teadusuuringuid, mille peamine eesmärk on toetada avaliku huviga seotud ülesandeid. Kõik kõnealuse raamistiku kohased andmetele juurdepääsu taotlused peaksid olema proportsionaalsed ning tagama väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori ja muude asjaomaste isikute, kaasa arvatud teenusesaajate õiguste ja õigustatud huvide, sealhulgas isikuandmete, ärisaladuse ja muu konfidentsiaalse teabe nõuetekohase kaitse. Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärgi saavutamiseks, ei tohiks pakkujate ärihuvide arvessevõtmine siiski viia selleni, et käesoleva määruse kohase taotluse alusel keeldutakse andmast juurdepääsu andmetele, mis on vajalikud konkreetse uurimiseesmärgi saavutamiseks. Sellega seoses, kuid samas piiramata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/943⁽³²⁾ kohaldamist, peaksid pakkujad tagama teadlastele asjakohase juurdepääsu, sealhulgas asjakohasel juhul tehnilise kaitse, näiteks andmeseifide abil. Andmetele juurdepääsu taotlused võivad puudutada näiteks vaatamiste arvu või asjakohasel juhul teenusesaajate muud liiki juurdepääsu sisule, enne kui väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad selle eemaldavad.
- (98) Lisaks ei tohiks nimetatud pakkujad juhul, kui andmed on avalikult kättesaadavad, takistada asjakohastele kriteeriumidele vastavatel teadlastel kasutada neid andmeid teadusuuringute eesmärgil, mis aitavad kaasa süsteemsete riskide avastamisele, tuvastamisele ja mõistmisele. Nad peaksid võimaldama sellistele teadlastele juurdepääsu – ka reaajas, kui see on tehniliselt võimalik – avalikult kättesaadavatele andmetele, näiteks avalikelt veebilehtedelt, avalikelt rühmadelt või avaliku elu tegelastelt pärineva sisu koondmõju kohta, sealhulgas aktiivsused, nagu teenusesaajate reageerimised, jagamised ja kommentaaride arv. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujaid tuleks julgustada tegema koostööd teadlastega ja võimaldama laiemat juurdepääsu andmetele, et jälgida ühiskondlikke probleeme vabatahtlike jõupingutuste abil, sealhulgas tegevusjuhendite või kriisiprotokollide alusel kokku lepitud kohustuste ja menetluste abil. Nimetatud pakkujad ja teadlased peaksid pöörama erilist tähelepanu isikuandmete kaitsele ja tagama, et isikuandmete töötlemine oleks kooskõlas määrusega (EL) 2016/679. Pakkujad peaksid isikuandmed anonüümima või pseudonüümima, välja arvatud juhul, kui see teeks võimalikuks taotletava uurimiseesmärgi saavutamise.
- (99) Võttes arvesse kasutatavate süsteemide toimimise keerukust ja süsteemseid riske, mida need ühiskonnale kujutavad, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad looma vastavuskontrolli funktsiooni, mis peaks olema pakkuja operatiivfunktsioonidest sõltumatu. Vastavuskontrolli funktsiooni juht peaks andma aru otse pakkuja juhtkonnale, muu hulgas käesoleva määruse mittejärgimist käsitlevate probleemide korral. Vastavuskontrolli funktsiooni osaks olevatel vastavuskontrolli spetsialistidel on vajalik kvalifikatsioon, vajalikud teadmised ja kogemused ning vajalik suutlikkus rakendada väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja organisatsioonis meetmeid ja jälgida käesoleva määruse täitmist. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid tagama, et vastavuskontrolli funktsioon on nõuetekohaselt ja õigel ajal kaasatud kõikide käesoleva määrusega seotud küsimuste käsitlemisse, sealhulgas riskihindamis- ja riskimaandusstrateegiasse ja konkreetsetesse meetmetesse, samuti asjakohasel juhul selle hindamisse, kas pakkujad on tegutsenud kooskõlas nende poolt järgitavate tegevusjuhendite ja kriisiprotokollide alusel võetud kohustustega.

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).

- (100) Pidades silmas nende tegevusega seotud lisariske ja nende käesolevast määrusest tulenevaid lisakohustusi, tuleks spetsiaalselt väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes kohaldada täiendavaid läbipaistvusnõudeid, eelkõige nõuet anda põhjalikult aru käesoleva määruse kohaselt läbi viidud riskihindamiste ja nendest tulenevate edasiste meetmete rakendamise kohta.
- (101) Komisjoni käsutuses peaksid olema kõik käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, nii personal, oskusteave kui ka rahalised vahendid. Selleks et tagada liidu tasandil käesoleva määruse kohase piisava järelevalve jaoks vajalike vahendite kättesaadavus ja võttes arvesse, et liikmesriikidel peaks olema õigus nõuda oma territooriumil registreeritud pakkujatel järelevalvetasusid seoses nende asutuste täidetavate järelevalve- ja täitmise tagamise ülesannetega, peaks komisjon väga suurtelt digiplatvormidelt ja väga suurtelt internetipõhistelt otsingumootoritelt nõudma järelevalvetasusid, mille suurus tuleks igal aastal kindlaks määrata. Iga-aastaste järelevalvetasude kogusumma tuleks kindlaks määrata nende kulude kogusumma alusel, mis komisjonil tekivad käesoleva määruse kohaste järelevalveülesannete täitmisel ja mida on eelnevalt mõistlikult hinnatud. See summa peaks sisaldama väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootoritega seonduva järelevalve, uurimise, täitmise tagamise ning jälgimise eriomaste volituste ja ülesannete täitmisega seotud kulusid, sealhulgas kulud, mis on seotud väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kindlaksmääramisega või käesoleva määrusega ette nähtud andmebaaside loomise, hooldamise ja käitamisega.

Samuti peaks see sisaldama kulusid, mis on seotud digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoni vaheliseks koostööks vajaliku põhiteabe ja institutsioonilise taristu loomise, hooldamise ja käitamisega, võttes arvesse asjaolu, et väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suurus ja ulatus mõjutab märkimisväärselt sellise taristu tööks vajalikke ressursse. Kogukulu hindamisel tuleks arvesse võtta eelmise aasta järelevalvekulud, sealhulgas asjakohasel juhul kulusid, mis ületavad eelmisel aastal tasutud individuaalseid iga-aastaseid järelevalvetasusid. Iga-aastastest järelevalvetasudest saadavat sihtotstarbelist välistulu võiks kasutada selleks, et rahastada täiendavaid inimressursse, nagu lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid, samuti muid kulusid, mis on seotud komisjonile käesoleva määrusega usaldatud ülesannete täitmisega. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel võetav iga-aastane järelevalvetasu peaks olema proportsionaalne teenuse suurusega, mida näitab aktiivsete teenusesaajate arv liidus. Ühtlasi ei tohiks individuaalne iga-aastane järelevalvetasu ületada väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori iga pakkuja puhul üldist ülemmäära, võttes arvesse antud teenuse või teenuste osutaja majanduslikku suutlikkust.

- (102) Et hõlbustada käesolevas määruses sätestatud selliste kohustuste tõhusat ja järjepidevat kohaldamist, mille rakendamine võib nõuda tehniliste vahendite kasutamist, on oluline edendada teatavaid tehnilisi menetlusi hõlmavaid vabatahtlikke standardeid seal, kus asjaomane tööstusharu saab aidata arendada standarditud vahendeid, mis toetavad vahendusteenuste osutajaid käesoleva määruse järgimisel, näiteks teadete esitamise võimaldamisel, muu hulgas rakendusliideste kaudu, või teenusetingimustega seotud standardeid või auditiga seotud standardeid või reklaamihoidlate koostalitlusvõimega seotud standardeid. Lisaks võiksid selliste standardite hulgas olla standardid, mis on seotud internetireklaami, soovitusüsteemide, juurdepääsetavuse ja alaealiste kaitsega internetis. Vahendusteenuste osutajatel on vabadus standardid vastu võtta, kuid nende vastuvõtmine ei eelda vastavust käesolevale määrusele. Samal ajal võiksid sellised standardid, millega nähakse ette parimad tavad, olla kasulikud eelkõige suhteliselt väikestele vahendusteenuste osutajatele. Standardite puhul võiks vajaduse järgi eristada eri liiki ebaseaduslikku sisu või eri liiki vahendusteenuseid.
- (103) Selleks, et aidata kaasa käesoleva määruse kohaldamisele, peaksid komisjon ja nõukoda kutsuma üles koostama vabatahtlikke tegevusjuhendeid ning nende juhendite sätteid rakendama. Komisjoni ja nõukoja eesmärk peaks olema see, et tegevusjuhendites määratakse selgelt kindlaks taotletavate avaliku huvi eesmärkide olemus, et need sisaldaksid mehhanisme nende eesmärkide saavutamise sõltumatuks hindamiseks ning et pädevate asutuste roll oleks selgelt kindlaks määratud. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et vältida ebasoodsat mõju turvalisusele, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsele, samuti sellele, et keelataks üldise jälgimiskohustuse kehtestamine.

Tegevusjuhendite rakendamine peaks olema mõõdetav ja avaliku järelevalvele all, kuid seejuures ei tohiks piirata nende tegevusjuhendite vabatahtlikku olemust ega huvitatud isikute vabadust otsustada nende järgimise üle. Teatavatel juhtudel on oluline, et väga suured digiplatvormid teeksid koostööd spetsiaalsete tegevusjuhendite koostamisel ja järgiksid neid. Miski käesolevas määruses ei takista teistel teenuseosutajatel samu tegevusjuhendeid täites järgida samu hoolsusstandardeid, võtta kasutusele samu parimaid tavaid ning saada kasu komisjoni ja nõukoja suunistest.

- (104) Käesolevas määruses oleks asjakohane määrata kindlaks teatavad valdkonnad, mida nende tegevusjuhenditega seoses kaaluda. Eelkõige tuleks uurida teatavat liiki ebaseadusliku sisuga seotud riskimaandusmeetmeid enese- ja kaasreguleerimise kokkulepete abil. Teine aspekt, mida peaks käsitlema, on süsteemsete riskide võimalik negatiivne mõju ühiskonnale ja demokraatialle, näiteks desinformatsioon või manipuleeriv ja kuritahtlik tegevus või igasugune kahjulik mõju alaealistele. Need hõlmavad koordineeritud tegevusi, mille eesmärk on teavet, sealhulgas desinformatsiooni võimendada, näiteks robotite või võltskontode kasutamine tahtlikult ebatäpse või eksitava teabe loomiseks, mida mõnikord tehakse majandusliku kasu saamiseks: sellised tegevused on eriti kahjulikud vähekaitsitud teenusesaajatele, näiteks alaealistele. Selliste valdkondadega seoses võib teatava tegevusjuhendi järgimist ja täitmist käsitleda väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori asjakohase riskimaandusmeetmena. Kui digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja nõuetekohaseid põhjendusi andmata keeldub komisjoni kutses osaleda sellise tegevusjuhendi kohaldamises, võidakse seda asjakohasel juhul arvesse võtta, kui otsustatakse selle üle, kas digiplatvorm või internetipõhine otsingumootor on käesolevas määruses sätestatud kohustusi rikkunud. Pelgalt asjaolust, et teatavat tegevusjuhendit järgitakse ja rakendatakse, ei tohiks iseenesest järeldada, et käesolevat määrust täidetakse.
- (105) Tegevusjuhendid peaksid hõlbustama väga suurtele digiplatvormidele ja väga suurtele internetipõhistele otsingumootoritele juurdepääsetavust kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusega, et hõlbustada nende võimalikku kasutamist puuetega inimeste poolt. Eelkõige võiksid tegevusjuhendid tagada selle, et teave esitataks tajutaval, kasutataval, arusaadaval ja selgel viisil ning käesoleva määruse kohaselt esitatud vormid ja meetmed tehakse kättesaadavaks viisil, mis on puuetega inimestele hõlpsasti leitav ja ligipääsetav.
- (106) Käesoleva määruse tegevusjuhendeid käsitlevatele normidele võiks tugineda ka juba olemasolevate liidu tasandi enesereguleerimispõhiste algatuste puhul, sealhulgas tooteohutuse deklaratsioon, internetis võltsitud kaupade müüki käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum, internetis ebaseadusliku vaenukõne tõkestamise tegevusjuhend ja desinformatsiooni käsitlev tegevusjuhend. Mis puutub eelkõige viimasesse, siis komisjoni suuniseid järgides on desinformatsiooni käsitlevat tegevusjuhendit tugevdatud, nagu tehti teatavaks Euroopa demokraatia tegevuskavas.
- (107) Internetireklaami pakkumisega on üldiselt seotud mitmed osalejad, sealhulgas vahendusteenuse osutajad, kes ühendavad reklaamiavaldajaid reklaamijatega. Käesolevas määruses sätestatud digiplatvormide, väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate reklaamitegevusega seotud läbipaistvuskohustusi peaks toetama ja täiendama tegevusjuhend, et tagada paindlikud ja tõhusad mehhanismid kõnealuste kohustuste täitmise hõlbustamiseks ja tõhustamiseks, eelkõige seoses asjakohase teabe edastamise korraga. See peaks hõlmama teabe edastamise hõlbustamist reklaamija kohta, kes maksab reklaami eest, kui see erineb füüsilisest või juriidilisest isikust, kelle nimel reklaam digiplatvormi internetipõhises kasutajaliideses esitatakse. Tegevusjuhend peaks sisaldama ka meetmeid, millega tagatakse, et sisulist teavet andmete monetiseerimise kohta jagatakse asjakohaselt kogu väärtusahelas. Kaasata tuleks paljud eri sidusrühmad, et tagada nende tegevusjuhendite laialdane toetus, tehniline vastupidavus, tõhusus ja kõrgeimal tasemel kasutusmugavus, et tagada läbipaistvuskohustuste eesmärkide saavutamine. Tegevusjuhendite tõhususe tagamiseks peaks komisjon tegevusjuhendite koostamise ajal lisama neisse hindamismehhanismid. Asjakohasel juhul võib komisjon paluda Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil või Euroopa Andmekaitseinspektoril avaldada arvamust asjaomase tegevusjuhendi kohta.

- (108) Lisaks väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kriisidele reageerimise mehhanismidele võib komisjon avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavates erakorralistes olukordades algatada vabatahtlike kriisiprotokollide koostamise, et koordineerida kiiret, kollektiivset ja piiriülest reageerimist internetikeskkonnas. Nii võib see olla näiteks juhul, kui digiplatvorme väärtarvitatakse ebaseadusliku sisu või desinformatsiooni kiireks levitamiseks või kui tekib vajadus usaldusväärset teavet kiirelt levitada. Arvestades väga suurte digiplatvormide olulist rolli teabe levitamisel meie ühiskondades ja piiriüleselt, tuleks selliste platvormide pakkujaid julgustada koostama ja kohaldama spetsiaalseid kriisiprotokolle. Sellised kriisiprotokollid tuleks aktiveerida vaid piiratud ajaks ning sellega seoses võetavad meetmed peaksid piirduma vaid sellega, mis on rangelt vajalik erakorralise olukorra lahendamiseks. Need meetmed peaksid olema kooskõlas käesoleva määrusega ega tohiks tekitada osalevatele väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele üldist kohustust jälgida nende edastatavat või talletatavat teavet ega kohustust aktiivselt otsida ebaseaduslikule sisule viitavaid fakte või asjaolusid.
- (109) Et tagada käesolevas määruses sätestatud kohustuste piisav järelevalve ja täitmise tagamine, peaksid liikmesriigid määrama vähemalt ühe asutuse, kelle ülesanne on teha järelevalvet käesoleva määruse kohaldamise üle ja tagada selle täitmine, ilma et see piiraks võimalust määrata olemasolev asutus ja seaks piiranguid selle õiguslikule vormile kooskõlas riigisisese õigusega. Liikmesriikidel peaks siiski olema võimalik usaldada käesoleva määruse kohaldamisega seotud konkreetsed järelevalve- või täitmise tagamise ülesanded ja konkreetne pädevus rohkem kui ühele pädevale asutusele, näiteks kindlate sektorite asutustele, nagu elektroonilise side turgu reguleerivad asutused, meediat reguleerivad asutused või tarbijakaitseasutused, võttes arvesse riikide põhiseaduslikku, organisatsioonilist ja haldusstruktuuri, kui need ülesanded võib anda ka olemasolevatele asutustele. Oma ülesannete täitmisel peaksid kõik pädevad asutused aitama saavutada käesoleva määruse eesmärgi, täpsemalt vahendusteenuste siseturu nõuetekohast toimimist, millega seoses tehakse innovatsiooni toetavat, turvalist, prognoositavat ja usaldusväärset internetikeskkonda käsitlevate ühtlustatud normide ning eelkõige erinevate vahendusteenuste osutajate kategooriate suhtes sõltumatute hoolsuskohustuste üle tõhusat järelevalvet ja tagatakse nende täitmine, eesmärgiga tagada hartas sätestatud põhiõiguste, sealhulgas tarbijakaitse põhimõtte tõhus kaitse. Käesoleva määrusega ei ole nõutav, et liikmesriigid teeksid pädevatele asutustele ülesandeks otsustada konkreetse sisu õiguspärasuse üle.
- (110) Võttes arvesse asjaomaste teenuste piiriülest laadi ja käesoleva määrusega kehtestatud kohustuste horisontaalset ulatust, tuleks igas liikmesriigis nimetada digiteenuste koordinaatoriks üks asutus, mille ülesanne on teha järelevalvet käesoleva määruse kohaldamise üle ja vajaduse korral tagada selle täitmine. Kui käesoleva määruse kohaldamise üle järelevalve tegemiseks ja määruse täitmise tagamiseks on määratud rohkem kui üks pädev asutus, tuleks digiteenuste koordinaatoriks määrata ainult üks neist liikmesriigi asutustest. Digiteenuste koordinaator peaks olema komisjoni, nõukogu, teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatorite ja asjaomase liikmesriigi muude pädevate asutuste jaoks ühtne kontaktpunkt käesoleva määruse kohaldamisega seotud kõigis küsimustes. Kui teatavas liikmesriigis on käesolevast määrusest tulenevad ülesanded usaldatud mitmele pädevale asutusele, peaks digiteenuste koordinaator koordineerima nende asutuste tegevust ja tegema nendega koostööd kooskõlas selle riigisisese õigusega, milles on sätestatud nende vastavad ülesanded, ning ilma et see piiraks muude pädevate asutuste sõltumatut hindamist. Kuigi digiteenuste koordinaator ei ole oma ülesannete täitmisel muudest pädevatest asutustest hierarhiliselt kõrgemal positsioonil, peaks ta tagama kõigi asjaomaste pädevate asutuste tõhusa osalemise ja peaks õigeaegselt esitama oma hinnangu järelevalve ja täitmise tagamise alase koostöö kohta liidu tasandil. Peale selle, lisaks käesolevas määruses liidu tasandi koostööga seoses sätestatud erimehhanismidele peaksid liikmesriigid tagama digiteenuste koordinaatori ja riigi tasandil määratud muude pädevate asutuste vahelise koostöö asjakohasel juhul ka selliste asjakohaste vahenditega nagu ressursside koondamine, ühised töökonnad, ühisuurimised ja vastastikuse abi mehhanismid.
- (111) Digiteenuste koordinaatoril ja muudel käesoleva määruse alusel määratud pädevatel asutustel on otsustav roll käesolevas määruses sätestatud õiguste ja kohustuste tulemuslikkuse tagamisel ning selle eesmärkide saavutamisel. Sellepärast on vaja tagada, et nendel asutustel on vajalikud vahendid, sealhulgas rahalised vahendid ja inimressursid, et teha järelevalvet kõigi nende pädevusvaldkonda kuuluvate vahendusteenuste osutajate üle kõigi liidu kodanike huvides. Võttes arvesse vahendusteenuste osutajate mitmekesisust ja nende poolt oma teenuste osutamisel tipptehnoloogia kasutamist, on samuti oluline, et digiteenuste koordinaatoril ja asjakohastel pädevatel asutustel oleks oma ülesannete täitmiseks vajalik hulk erioskustega töötajaid ja eksperte ning vajalikud tippasemel tehnilised vahendid ja nad peaksid haldama sõltumatult oma rahalisi vahendeid. Peale selle tuleks ressursside suuruse puhul

võtta arvesse nende pädevusalasse kuuluvate vahendusteenuse osutajate suurust, keerukust ja võimalikku ühiskondlikku mõju, samuti nende teenuste ulatust kogu liidus. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide võimalust kehtestada rahastamismehhanisme, mis põhinevad järelevalvetasul, mida võetakse vahendusteenuste osutajatelt suhtes riigisisese õiguse alusel kooskõlas liidu õigusega, kuivõrd seda kogutakse vahendusteenuse osutajatelt, kelle peamine tegevuskoht on kõnealuses liikmesriigis ning see piirdub rangelt sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne, et katta pädevatele asutustele käesoleva määrusega antud ülesannete täitmisega seotud kulud, välja arvatud komisjonile antud ülesanded, ning et selliste järelevalvetasude kehtestamisel ja kasutamisel on tagatud piisav läbipaistvus.

- (112) Käesoleva määruse alusel määratud pädevad asutused peaksid tegutsema erasektori üksustest ja avaliku sektori asutustest täiesti sõltumatult, ilma et neil oleks kohustus või võimalus küsida või saada juhiseid, sealhulgas valitsuselt, ja ilma et see piiraks konkreetseid kohustusi teha koostööd teiste pädevate asutuste, digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoniga. Teisest küljest ei tohiks nende asutuste sõltumatus tähendada seda, et nende suhtes ei või kooskõlas riigi põhiseadusega ja käesoleva määruse eesmärkide saavutamist ohtu seadmata kohaldada proportsionaalseid aruandlusmehhanisme, mis puudutavad digiteenuste koordinaatorite üldist tegevust, näiteks nende finantskulusid või aruandmist riigi parlamendile. Sõltumatuse nõue ei tohiks ka takistada kohtuliku kontrolli teostamist ega võimalust muude liikmesriigi asutustega, sealhulgas õiguskaitseasutustega, kriisiohjeasutustega või tarbijakaitseasutustega asjakohasel juhul konsulteerida või korrapäraselt arvamusit vahetada, et teavitada üksteist käimasolevatest uurimistest, mõjutamata seejuures nende vastavate pädevuste teostamist.
- (113) Liikmesriigid võivad määrata digiteenuste koordinaatori funktsiooni või käesoleva määruse kohaldamise üle järelevalve tegemise ja määruse täitmise tagamise eriomased ülesanded liikmesriigi olemasolevale asutusele, tingimusel et selline määratud asutus vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele, nagu sõltumatuse nõue. Samuti ei ole liikmesriikidel põhimõtteliselt keelatud funktsioone olemasoleva asutuse sees ühendada kooskõlas liidu õigusega. Sellega seoses võib meetmete hulka kuuluda muu hulgas keeld vabastada olemasoleva asutuse kollegiaalorgani esimees või nõukogu liige ametist enne tema ametiaja lõppu üksnes seetõttu, et toimunud on institutsiooniline reform, mis hõlmab eri funktsioonide ühendamist ühes asutuses, kui puuduvad õigusnormid, mis tagavad, et selline ametist vabastamine ei ohusta nende liikmete sõltumatust ega erapooletust.
- (114) Liikmesriigid peaksid andma digiteenuste koordinaatorile ja muule käesoleva määruse alusel määratud pädevale asutusele piisavad õigused ja vahendid, et tagada tulemuslik uurimine ja täitmise tagamine vastavalt neile pandud ülesannetele. See hõlmab pädevate asutuste õigust võtta kooskõlas riigisisese õigusega vastu ajutisi meetmeid tõsise kahju tekkimise riski korral. Sellised ajutised meetmed, mis võivad hõlmata korraldusi lõpetada või heastada väidetav rikkumine, ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik, et tagada kõnealuse tõsise kahju ennetamine kuni lõpliku otsuse tegemiseni. Digiteenuste koordinaatoritel peaks eelkõige olema võimalik otsida ja saada oma territooriumil asuvat teavet, sealhulgas ühisuurimiste kontekstis, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et teise liikmesriigi jurisdiktsiooni või komisjoni pädevusse kuuluvat teenuseosutajat käsitlevad järelevalve- ja täitmise tagamise meetmed peaks võtma vastu asjaomase teise liikmesriigi digiteenuste koordinaator, asjakohasel juhul kooskõlas piiriülest koostööd käsitleva korraga, või komisjon, kui see on asjakohane.
- (115) Liikmesriigid peaksid kooskõlas liidu õigusega ning eelkõige käesoleva määruse ja hartaga sätestama oma riigisiseses õiguses oma digiteenuste koordinaatorite ja asjakohasel juhul muude pädevate asutuste käesoleva määruse kohaste uurimis- ja täitmise tagamise õiguste kasutamise üksikasjalikud tingimused ja piirangud.

- (116) Nende volituste kasutamisel peaksid pädevad asutused järgima kohaldatavaid siseriiklikke norme, mis käsitlevad selliseid menetlusi ja küsimusi nagu vajadus saada kohtu eelnev luba teatavatesse ruumidesse sisenemiseks ja hoida kutsesaladust. Need sätted peaksid eelkõige tagama, et austatakse põhiõigusi, nagu õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, samuti kaitseõigust ning õigust eraelu puutumatusele. Sellega seoses võiksid asjakohaseks võrdlusaluseks olla tagatised, mis on ette nähtud seoses käesoleva määruse kohaste komisjoni menetlustega. Enne lõpliku otsuse tegemist tuleks tagada eelnev, õiglane ja erapooletu menetlus, sealhulgas asjaomaste isikute õigus olla ära kuulatud ja õigus tutvuda toimikuga, täites seejuures konfidentsiaalsus- ning ameti- ja ärisaladuse kaitse kohustust ning kohustust otsuseid sisuliselt põhjendada. See ei tohiks põhjendatud kiireloomulistel juhtudel siiski takistada meetmete võtmist asjakohastel tingimustel ja asjakohase menetluskorra kohaselt. Samuti peaks volituste kasutamine olema proportsionaalne muu hulgas rikkumise või kahtlustatava rikkumise laadiga ja tekitatud tegeliku või võimaliku üldise kahju suurusega. Pädevad asutused peaksid võtma arvesse kõiki juhtumiga seotud asjakohaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas teiste liikmesriikide pädevate asutuste kogutud teavet.
- (117) Liikmesriigid peaksid tagama, et käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumise eest saab määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi, mille puhul võetakse arvesse rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust, samuti teenitavat avalikku huvi, tegevuse ulatust ja liiki ning rikkuja majanduslikku suutlikkust. Eelkõige tuleks karistuste puhul arvesse võtta seda, kas asjaomane vahendusteenuste osutaja jätab käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmata süstemaatiliselt või korduvalt, ning asjakohasel juhul seda, kui suur on mõjutatud teenusesaajate hulk, kas rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletusest ning kas teenuseosutaja tegutseb mitmes liikmesriigis. Kui käesoleva määrusega on ette nähtud trahvide või sunniraha maksimumsumma, tuleks seda maksimumsummat kohaldada iga käesoleva määruse kohase rikkumise puhul ja ilma, et see piiraks trahvide või sunniraha varieerimist teatavate rikkumiste puhul. Liikmesriigid peaksid tagama, et rikkumiste eest trahvide või sunniraha määramine on igal üksikjuhul tõhus, proportsionaalne ja hoiatav, kehtestades kooskõlas käesoleva määrusega riigisisised normid ja menetlused, võttes arvesse kõiki kriteeriume, mis puudutavad trahvide või sunniraha määramise üldtingimusi.
- (118) Käesolevas määruses kehtestatud kohustuste tõhusa täitmise tagamiseks peaks üksikisikutel või esindusorganisatsioonidel olema võimalik esitada seoses kõnealuste kohustuste täitmisega digiteenuste koordinaatorile kaebusi territooriumil, kus nad teenust said, ilma et see piiraks käesoleva määruse pädevuse jaotust käsitlevate õigusnormide ja kaebuste menetlemist käsitlevate kohaldatavate õigusnormide kohaldamist kooskõlas riigi hea haldustava põhimõtetega. Kaebustest võiks saada tõese ülevaate konkreetse vahendusteenuse osutaja nõuetele vastavusega seotud probleemidest ning nende abil võiks teavitada digiteenuste koordinaatorit ka kõigist valdkonnaülesematest probleemküsimustest. Digiteenuste koordinaator peaks kaasama muud liikmesriigi pädevad asutused ja kui küsimus nõuab piiriülest koostööd, siis teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatorid, eelkõige asjaomase vahendusteenuste osutaja tegevuskoha liikmesriigi oma.
- (119) Liikmesriigid peaksid tagama, et digiteenuste koordinaatorid saavad võtta meetmeid, mis on tõhusad teatavate eriti raskete ja jätkuvate käesoleva määruse rikkumiste käsitlemisel ja nende suhtes proportsionaalsed. Kui need meetmed võivad mõjutada kolmandate isikute õigusi ja huve, näiteks siis, kui piiratakse juurdepääsu interneti-põhistele kasutajaliidestele, on asjakohane nõuda, et meetmete suhtes kohaldataks täiendavaid kaitsemeetmeid. Eelkõige tuleks võimalikele mõjutatud kolmandatele isikutele anda võimalus esitada oma seisukoht ja selliseid meetmeid tuleks võtta üksnes siis, kui liidu muude õigusaktide või riigisisese õiguse alusel ei ole mõistlikul moel ette nähtud õigusi selliste meetmete võtmiseks, näiteks et kaitsta tarbijate kollektiivseid huve, tagada lapspornot sisaldavate või levitavate veebilehtede viivitamatu eemaldamine või keelata juurdepääs teenustele, mida kolmas osapool kasutab intellektuaalomandi õiguse rikkumiseks.

- (120) Sellise juurdepääsu piiramise korralduse puhul ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on hädavajalik selle eesmärgi saavutamiseks. Selleks peaks see olema ajutine ja see tuleks põhimõtteliselt adresseerida vahendusteenuste osutajale, näiteks asjaomasele teabe talletamise teenuse pakkuajale, internetiteenuse pakkuajale või domeeninimede registrile või registraatorile, kellel on mõistlikul määral võimalik seda eesmärki saavutada, ilma et põhjendamatult piirataks juurdepääsu seaduslikule teabele.
- (121) Ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamist käsitlevate sätete kohaldamist seoses teabega, mida edastatakse või säilitatakse teenusesaaja taotlusel, peaksid vahendusteenuste osutajad vastutama teenusesaajate kahjude eest, mida vahendusteenuste osutaja põhjustab käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumisega. Selline hüvitamine peaks olema kooskõlas kohaldatava riigisisese õiguse normide ja menetlustega, ilma et see piiraks muid tarbijakaitsenormide alusel kättesaadavaid kahju hüvitamise võimalusi.
- (122) Digiteenuste koordinaator peaks avaldama käesoleva määruse kohase tegevuse kohta korrapäraselt aruande, näiteks oma veebisaidil. Eelkõige tuleks aruanne avaldada masinloetavas vormingus ja see peaks sisaldama ülevaadet saadud kaebustest ja nende suhtes võetud järelmeetmetest, näiteks saadud kaebuste koguarv ja nende kaebuste arv, mille tulemusena alustati ametlikku uurimist või millega seoses edastati teave teistele digiteenuste koordinaatoritele, viitamata seejuures isikuandmetele. Arvestades, et digiteenuste koordinaatorit teavitatakse ka käesoleva määruse alusel antud korraldustest, millega nõutakse ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmist või teabe esitamist teabevahetussüsteemi kaudu, peaks digiteenuste koordinaator lisama oma aastaaruandesse nende vahendusteenuste osutajatele adresseerinud korralduste arvu ja kategooriad, mille on andnud tema liikmesriigi õigus- ja haldusasutused.
- (123) Selguse, lihtsuse ja tõhususe huvides tuleks käesoleva määruse kohane kohustuste järelevalve ja täitmise tagamise pädevus anda selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus on vahendusteenuse osutaja peamine tegevuskoht, st tema peakontor või registrijärgne asukoht, kus toimub põhiline finantstegevus ja tegevuse juhtimine. Sellised teenuseosutajad, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakuvad liidus teenuseid ja kuuluvad seega käesoleva määruse kohaldamisalasse, peaksid kuuluma selle liikmesriigi pädevusalasse, kus asub nende teenuseosutajate määratud esindaja, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid seadusliku esindaja ülesandeid. Käesoleva määruse tõhusa kohaldamise huvides peaks aga kõigil liikmesriikidel või komisjonil, kui see on asjakohane, olema pädevus nende teenuseosutajate suhtes, kes esindajat määranud ei ole. Seda pädevust võib kasutada iga pädev asutus või komisjon, tingimusel et teine pädev asutus ega komisjon ei ole teenuseosutaja suhtes samadel asjaoludel täitmise tagamise menetlust alustanud. Selleks et tagada *ne bis in idem*-põhimõtte järgimine ja eelkõige vältida käesolevas määruses sätestatud kohustuste sama rikkumise eest mitu korda karistamist, peaks iga liikmesriik, kes kavatseb kasutada oma pädevust selliste teenuseosutajate suhtes, teavitama põhjendamatut viivitusega kõiki teisi asutusi, sealhulgas komisjoni, käesoleva määruse kohaldamiseks loodud teabevahetussüsteemi kaudu.
- (124) Võttes arvesse nende võimalikku mõju ja nende tõhusa järelevalvega seotud probleeme, on vaja väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkuajate järelevalvet ja täitmise tagamist käsitlevaid erinorme. Komisjon peaks liikmesriigi pädevate asutuste toetusel, kui see on asjakohane, vastutama selliste süsteemsete probleemidega seotud järelevalve ja avaliku täitmise tagamise eest, nagu küsimused, millel on laialdane mõju teenusesaajate kollektiivsetele huvidele. Seepärast peaks komisjonil olema ainupädevus järelevalve tegemisel ja täitmise tagamisel, mis puudutab väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkuajate käesoleva määruse kohaselt kehtestatud süsteemsete riskide juhtimise lisakohustusi. Komisjoni ainupädevus ei tohiks mõjutada tegevuskohaliikmesriigi pädevatele asutustele käesolevas määruses pandud haldusülesandeid, nagu teadlaste kontrollimine.

- (125) Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused peaksid jagama nende hoolsuskohustuste järelevalve ja täitmise tagamise volitused, mis ei ole käesoleva määrusega väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele kehtestatud süsteemsete riskide juhtimise lisakohustused. Ühelt poolt võiks komisjon olla paljudel juhtudel paremini valmis tegelema süsteemsete rikkumistega, mille on toime pannud kõnealused pakkujad, näiteks rikkumised, mis mõjutavad mitut liikmesriiki, või tõsised korduvad rikkumised või käesoleva määrusega nõutavate tõhusate mehhanismide kehtestamata jätmine. Teisest küljest võiksid selle liikmesriigi pädevatel asutustel, kus on väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja peamine tegevuskoht, olla paremad võimalused käsitleda kõnesolevate pakkujate toimepandud üksikuid rikkumisi, mis ei tekita süsteemseid ega piiriüleseid probleeme. Tõhususe huvides ning selleks, et vältida dubleerimist ja tagada kooskõla *ne bis in idem*-põhimõttega, peaks komisjonil olema õigus hinnata seda, kas ta peab asjakohaseks kasutada konkreetsel juhul jagatud pädevusi, ning kui ta kord on alustanud menetlust, ei tohiks liikmesriikidel enam olla võimalust seda teha. Liikmesriigid peaksid tegema tihedat koostööd omavahel ja komisjoniga ning komisjon peaks tegema tihedat koostööd liikmesriikidega, et tagada käesoleva määrusega kehtestatud järelevalve ja täitmise tagamise süsteemi laitmatu ning tõhus toimimine.
- (126) Käesolevas määruses sätestatud normid pädevuse jaotuse kohta ei tohiks piirata selliste rahvusvahelist eraõigust käsitlevate liidu õiguse sätete ja siseriiklike normide kohaldamist, mis puudutavad kohtualluvust ja kohaldatavat õigust tsiviil- ja kaubandusajades, näiteks menetlused, mille tarbijad on kooskõlas liidu õiguse asjakohaste sätetega algatanud selle liikmesriigi kohtutes, kus on nende alaline elukoht. Seoses käesoleva määrusega vahendusteenuste osutajatele pandud kohustusega teavitada taotlevat asutust ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korralduste ja teabe esitamise korralduste suhtes võetud meetmetest, tuleks pädevuse jaotuse reegleid kohaldada üksnes nende kohustuste täitmise järelevalve, kuid mitte muude korraldusega seotud küsimuste suhtes, näiteks pädevus teha korraldus.
- (127) Võttes arvesse vahendusteenuste piiriülest ja sektoriülest tähtsust, on vaja teha tihedat koostööd, et tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine ja täitmise tagamise ülesannete täitmiseks asjakohase teabe kättesaadavus teabevahetussüsteemi kaudu. Koostöö võib toimuda eri vormides, sõltuvalt käsitletavatest küsimustest, ilma et see piiraks konkreetsete ühisuurimiste läbiviimist. Igal juhul on vaja, et vahendusteenuste osutaja tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator teavitaks teisi digiteenuste koordinaatoreid probleemidest, uurimistest ja meetmetest, mida sellise teenuseosutaja suhtes võetakse. Peale selle, kui liikmesriigi pädeval asutusel on tegevuskohaliikmesriigi pädeva asutuse läbiviidava uurimise jaoks asjakohast teavet või ta on võimeline koguma sellist tema territooriumil asuvat teavet, millele tegevuskohaliikmesriigi pädeval asutusel juurdepääs puudub, peaks sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit õigeaegselt abistama, sealhulgas oma uurimisvolituste kasutamise kaudu kooskõlas kohaldatavate riigisiseste menetluste ja hartaga. Selliste uurimismeetmete adressaat peaks neid täitma ja mittetäitmise korral vastutust kandma ning tegevuskohaliikmesriigi pädevatel asutustel peaks olema võimalik tugineda vastastikuse abi korras kogutud teabele, et tagada käesoleva määruse järgimine.
- (128) Sihtkohajärgsel digiteenuste koordinaatoril peaks, eelkõige saadud kaebuste alusel või asjakohasel juhul muude liikmesriigi pädevate asutuste sisendi alusel või juhul kui küsimus puudutab vähemalt kolme liikmesriiki, siis nõukoja panuse alusel, olema võimalik paluda tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril võtta tema pädevuse alla kuuluva teenuseosutaja suhtes uurimis- või täitmise tagamise meetmeid. Sellised taotlused peaksid põhinema hästi põhjendatud tõenditel, mis näitavad väidetava rikkumise olemasolu, mis mõjutab negatiivselt teenusesaajate kollektiivseid huve tema liikmesriigis või avaldab negatiivset ühiskondlikku mõju. Tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril peaks olema võimalik tugineda vastastikusele abile või kutsuda taotluse esitanud digiteenuste koordinaator osalema ühisuurimises, kui otsuse tegemiseks on vaja lisateavet, ilma et see piiraks võimalust taotleda komisjonilt küsimuse hindamist, kui tal on põhjust kahtlustada, et tegemist võib olla süsteemse rikkumisega, mille on toime pannud väga suur digiplatvorm või väga suur internetipõhine otsingumootor.

- (129) Nõukojal peaks olema võimalik edastada küsimus komisjonile, kui hinnangute ja võetud või kavandatud meetmete suhtes ollakse eriarvamusel või kui piiriülese koostöö või ühisuurimise taotluse esitamise järel ei ole võetud meetmeid vastavalt käesolevale määrusele. Kui komisjon leiab asjaomaste asutuste poolt kättesaadavaks tehtud teabe alusel, et kavandatud meetmed, sealhulgas kavandatud trahvimäärad, ei suuda tagada käesolevas määruses sätestatud kohustuste tõhusat täitmist, peaks tal sellest tulenevalt olema võimalik väljendada oma tõsiseid kahtlusi ja taotleda pädevalt digiteenuste koordinaatorilt asja uuesti hindamist ja vajalike meetmete võtmist, et tagada käesoleva määruse täitmine määratud ajavahemiku jooksul. See võimalus ei piira komisjoni üldist kohustust teha järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle ja vajaduse korral tagada selle täitmine Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all kooskõlas aluslepingutega.
- (130) Et hõlbustada mitut liikmesriiki hõlmavat piiriülest järelevalvet ja uurimist seoses käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmisega, peaks tegevuskohajärgsetel digiteenuste koordinaatoritel olema teabevahetussüsteemi kaudu võimalik kutsuda teisi digiteenuste koordinaatoreid osalema käesoleva määruse väidetavat rikkumist käsitlevas ühisuurimises. Teistel digiteenuste koordinaatoritel ja asjakohasel juhul muudel pädevatel asutustel peaks olema võimalik ühineda tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori kavandatud uurimisega, välja arvatud juhul, kui viimane leiab, et osalevate asutuste liiga suur hulk võib mõjutada uurimise tõhusust, võttes arvesse väidetava rikkumise tunnusoone ja otsese mõju puudumist asjaomaste liikmesriikide teenusesaajatele. Ühisuurimiste tegevused võivad hõlmata mitmesuguseid meetmeid, mida koordineerib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator vastavalt osalevate asutuste võimalustele, nagu koordineeritud teabekogumine, ressursside koondamine, töökonnad, koordineeritud teabetaotlused või ühised kohapealsed kontrollid. Kõik ühisuurimises osalevad pädevad asutused peaksid tegema tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatoriga koostööd, sealhulgas kasutades oma uurimisvolitusi oma territooriumil kooskõlas kohaldatavate riigisiseste menetlustega. Ühisuurimised tuleks lõpule viia kindlaksmääratud aja jooksul ja tuleks koostada lõpparuanne, milles võetakse arvesse kõigi osalevate pädevate asutuste panust. Samuti võib nõukoda, kui seda taotleb vähemalt kolm sihtkohajärgset digiteenuste koordinaatorit, soovitada tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril algatada sellise ühisuurimise ja anda juhiseid selle korralduse kohta. Ummikseisu vältimiseks peaks nõukojal olema võimalus suunata küsimuse komisjonile konkreetsetel juhtudel, sealhulgas juhul, kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator keeldub uurimist alustamast ja nõukoda ei nõustu esitatud põhjendusega.
- (131) Et tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine, on vaja luua liidu tasandil sõltumatu nõuanderühm, Euroopa digiteenuste nõukoda, kes peaks toetama komisjoni ja aitama koordineerida digiteenuste koordinaatorite tegevust. Kõnealune nõukoda peaks koosnema digiteenuste koordinaatoritest, kui need on määratud, ilma et see piiraks digiteenuste koordinaatorite võimalust kutsuda oma koosolekutele või määrata ajutisi delegaate teistest pädevatest asutustest, kellele on käesoleva määruse alusel ette nähtud kindlad ülesanded, kui see on vajalik lähtuvalt nende ülesannete ja pädevuse riigisisest jaotusest. Kui ühest liikmesriigist pärit osalejaid on mitu, peaks hääleõigus olema vaid ühel esindajal liikmesriigi kohta.
- (132) Nõukoda peaks aitama kujundada liidu ühist vaadet käesoleva määruse järjepideva kohaldamise küsimuses ning soodustama pädevate asutuste vahelist koostööd, sealhulgas nõustama komisjoni ja digiteenuste koordinaatoreid asjakohaste uurimis- ja täitmise tagamise meetmete küsimuses, eelkõige seoses väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatega ning pöörates eeskätt tähelepanu vahendusteenuste osutajate vabadusele osutada teenuseid kogu liidus. Samuti peaks nõukoda aitama koostada asjakohaseid vorme ja tegevusjuhendeid ning analüüsima digiteenuste arengu üldisi suundumusi liidus, sealhulgas koostades arvamusi ja soovitusi standarditega seotud küsimuste kohta.

- (133) Selleks peaks nõukojal olema võimalik võtta vastu digiteenuste koordinaatoritele või muudele pädevatele liikmesriigi asutustele adresseeritud arvamusi, taotlusi ja soovitusi. Kuigi need pole õiguslikult siduvad, tuleks neist kõrvalekaldumise otsust nõuetekohaselt põhjendada ning komisjon võib sellist otsust arvesse võtta, kui ta hindab käesoleva määruse täitmist asjaomase liikmesriigi poolt.
- (134) Nõukoda peaks komisjoni juhtimisel tooma kokku digiteenuste koordinaatorite esindajad ja võimalikud muud pädevad asutused, et tagada talle esitatud küsimuste hindamine täielikus Euroopa mõttes. Pidades silmas võimalikke valdkonnaüleseid elemente, mis võivad olla olulised ka muude liidu tasandi õigusraamistike kontekstis, peaks nõukojal olema lubatud teha oma ülesannete täitmiseks vastavalt vajadusele koostööd muude liidu organite, asutuste ja nõuanderühmadega eri vastutusvaldkondadest, nagu võrdõiguslikkus, sealhulgas sooline võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine, andmekaitse, elektrooniline side, audiovisuaalteenused, liidu eelarvet mõjutavate tolliga seotud pettuste avastamine ja uurimine, tarbijakaitse või konkurentsioigus.
- (135) Komisjon peaks eesistujana osalema nõukojas hääleõiguseta. Komisjon peaks eesistujana tagama, et koosolekute päevakord koostatakse vastavalt nõukoja liikmete taotlustele, nagu on sätestatud töökorras, ning kooskõlas nõukoja käesolevas määruses sätestatud ülesannetega.
- (136) Tulenevalt vajadusest tagada toetus nõukoja tegevusele, peaks nõukojal olema võimalik tugineda komisjoni ja pädevate liikmesriigi asutuste eksperditeadmiste ja inimressurssidele. Nõukoja sisemist operatiivset töökorraldust tuleks täiendavalt täpsustada nõukoja töökorras.
- (137) Võttes arvesse väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite ulatusest ja mõjust tulenevat tähtsust, võib nende suutmatus täita neile pandud eriomaseid kohustusi mõjutada suurt hulka teenusesaajaid eri liikmesriikides ja põhjustada suurt ühiskondlikku kahju ning seejuures võib sellise mittetäitmise tuvastamine ja käsitlemine olla väga keeruline. Sel põhjusel peaks komisjon koostöös digiteenuste koordinaatorite ja nõukojaga arendama liidu eksperditeadmisi ja suutlikkust seoses väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite järelevalvega. Seepärast peaks komisjonil olema võimalik koordineerida selliste asutuste eksperditeadmisi ja ressursse ning neile tugineda, näiteks analüüsides alaliselt või ajutiselt konkreetseid suundumusi või küsimusi, mis kerkivad esile seoses ühe või mitme väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootoriga. Liikmesriigid peaksid tegema komisjoniga koostööd sellise suutlikkuse arendamisel, sealhulgas asjakohasel juhul töötajate lähetamise abil, ning aitama kaasa liidu ühise järelevalve-suutlikkuse loomisele. Liidu eksperditeadmiste ja suutlikkuse arendamiseks võib komisjon tugineda ka komisjoni poolt 26. aprilli 2018. aasta otsusega, millega luuakse veebiplatvormipõhise majanduse vaatlusrühma eksperdirühm, loodud veebiplatvormipõhise majanduse vaatlusrühma, asjakohaste eksperdirühmade ja tippkeskuste eksperditeadmiste ja suutlikkusele. Komisjon võib kutsuda osalema konkreetsete eksperditeadmistega eksperte, sealhulgas eelkõige kontrollitud teadlasi, liidu asutuste ja organite esindajaid, tööstusharu esindajaid, kasutajaid või kodanikuühiskonda esindavaid ühendusi, rahvusvahelisi organisatsioone, erasektori eksperte ja muid sidusrühmi.
- (138) Komisjonil peaks olema võimalik uurida rikkumisi omal algatusel kooskõlas käesolevas määruses sätestatud õigustega, sealhulgas küsides juurdepääsu andmetele, taotledes teavet või viies läbi kontrollle ning tuginedes digiteenuste koordinaatorite toetusele. Kui liikmesriigi pädevate asutuste järelevalve väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkuja üksikute väidetavate rikkumiste üle osutab süsteemsetele probleemidele, nagu küsimused, millel on laialdane mõju teenusesaajate kollektiivsetele huvidele, peaks digiteenuste koordinaatoritel olema võimalik edastada need küsimused nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel komisjonile. Selline taotlus peaks sisaldama vähemalt kõiki vajalikke fakte ja asjaolusid, mis tõendavad väidetavat rikkumist ja selle süsteemsust. Sõltuvalt oma hinnangu tulemustest peaks komisjonil olema võimalik võtta vajalikke uurimis- ja täitmise tagamise meetmeid vastavalt käesolevale määrusele, sealhulgas algatada asjakohasel juhul uurimine või võtta ajutisi meetmeid.

- (139) Oma ülesannete tõhusaks täitmiseks peaks komisjonil säilima kaalutlusruum seoses otsusega algetada menetlus väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate vastu. Kui komisjon on menetluse algatanud, ei tohiks asjaomastel tegevuskohajärgsetel digiteenuste koordinaatoritel enam olla lubatud kasutada oma uurimis- ja täitmise tagamise volitusi väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja asjaomase tegevuse suhtes, et vältida topelttööd, ebakõlasid ja riske, mis on seotud *ne bis in idem*-põhimõttega. Komisjonil peaks siiski olema võimalik paluda, et digiteenuste koordinaatorid annaksid uurimisse individuaalse või ühise panuse. Kooskõlas lojaalse koostöö kohustusega peaks digiteenuste koordinaator tegema kõik endast oleneva, et täita põhjendatud ja proportsionaalsed taotlused, mille komisjon on uurimise raames esitanud. Peale selle peaksid tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ja nõukoda ning kõik muud digiteenuste koordinaatorid andma asjakohasel juhul komisjonile kogu vajaliku teabe ja abi, et komisjonil oleks võimalik tõhusalt täita oma ülesandeid, sealhulgas andmekogumis- või andmetele juurdepääsu toimingute raames kogutud teavet sellises ulatuses, nagu on lubatud vastavalt sellele õiguslikule alusele, mille kohaselt teave on kogutud. Komisjon soovib peaks hoidma tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit ja nõukoda kursis oma õiguste kasutamisega eelkõige siis, kui ta kavatseb algetada menetluse ja kasutada oma uurimisvolitusi. Peale selle, kui komisjon edastab oma vastuväiteid sisaldavad esialgsed järeldused asjakohastele väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele, peaks ta need edastama ka nõukojale. Nõukoda peaks komisjoni vastuväidete ja hinnangute kohta esitama oma seisukohad ja komisjon peaks seda arvamust oma lõpliku otsuse põhjendustes arvesse võtma.
- (140) Pidades silmas nii teatavaid probleeme, mis võivad tekkida, kui püütakse tagada, et väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad täidaksid norme, kui ka seda, kui oluline on seda teha tõhusalt, võttes arvesse nende suurust ja mõju ning kahju, mida nad võivad põhjustada, peaks komisjonil olema ulatuslikud uurimis- ja täitmise tagamise volitused, mis võimaldaksid tal uurida käesolevas määruses sätestatud normide täitmist, tagada nende täitmine ja jälgida nende täitmist, austades täielikult põhiõigust olla ära kuulatud ja saada juurdepääs toimikule täitmise tagamise menetluse raames ning võttes täielikult arvesse proportsionaalsuse põhimõtet ning mõjutatud isikute õigusi ja huve.
- (141) Komisjonil peaks olema võimalik nõuda teavet, mis on vajalik käesolevas määruses sätestatud kohustuste tõhusa rakendamise ja täitmise tagamiseks kogu liidus. Eelkõige peaks komisjonil olema juurdepääs kõigile asjakohastele dokumentidele ja andmetele ning kogu teabele, mida on vaja uurimiste algatamiseks ja läbiviimiseks ning käesolevas määruses sätestatud asjakohaste kohustuste täitmise jälgimiseks, olenemata sellest, kelle valduses kõnealused dokumendid ja andmed või kõnealune teave on, ning olenemata nende vormist või vormingust, andmekandjast või nende konkreetsest säilitamise kohast. Komisjonil peaks olema nõuetekohaselt põhjendatud teabetaotlusega võimalik vahetult nõuda, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ning kõik teised füüsilised või juriidilised isikud, kes tegutsevad oma kaubandus-, äri-, oskus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud kahtlustatava rikkumise või rikkumisega seotud teabest, esitaksid kõik asjakohased tõendid, andmed ja kogu sellise teabe. Lisaks peaks komisjonil olema võimalik käesoleva määruse kohaldamisel taotleda asjakohast teavet kõigilt liikmesriigi asutustelt või organitelt. Komisjonil peaks olema uurimisvolituste kasutamisel, näiteks teabetaotluste või küsitluste abil, võimalik taotleda juurdepääsu asjaomaste isikute dokumentidele, andmetele, teabele, andmebaasidele ja algoritmidele ning küsida nende kohta selgitusi, samuti küsitleda kõiki selleks nõusoleku andnud füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel võib olla kasulikku teavet, ning nende ütlused tehniliste vahendite abil salvestada. Komisjonile tuleks anda ka õigus teha kontrollid, mis on vajalikud, et tagada käesoleva määruse asjakohaste sätete täitmine. Selliste uurimisvolituste eesmärk on täiendada komisjoni võimalust küsida digiteenuste koordinaatoritelt ja teiste liikmesriikide asutustelt abi, näiteks teabe esitamist või nende õiguste kasutamise toetamist.

- (142) Ajutised meetmed võivad olla oluline vahend tagamaks, et uuritav rikkumine ei põhjustaks uurimise ajal teenusesaajatele tõsise kahju tekkimise ohtu. Kõnealune vahend on tähtis selliste muutuste vältimiseks, mida võib olla komisjoni poolt menetluse lõpus tehtava otsusega väga raske tagasi pöörata. Sellepärast peaks komisjonil olema õigus kehtestada alustatud menetluse raames oma otsusega ajutised meetmed, pidades silmas täitmata jätmist käsitleva otsuse võimalikku vastuvõtmist. Seda õigust tuleks kohaldada juhul, kui komisjon on teinud *prima facie* järeldused käesolevast määrusest tulenevate kohustuste rikkumise kohta väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja poolt. Ajutiste meetmete kehtestamise otsus peaks kehtima ainult kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, st kas kuni komisjoni menetluse lõpetamiseni või kindlaksmääratud tähtajani, mida võib vajaduse korral ja asjakohasel juhul pikendada.
- (143) Komisjonil peaks olema võimalik võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas käesolevas määruses sätestatud kohustusi kohaldatakse ja täidetakse tõhusalt. Sellised meetmed peaksid hõlmama võimalust määrata sõltumatuid väliseksperthe ja auditoreid, kes toetavad komisjoni selles protsessis, sealhulgas asjakohasel juhul värvata neid liikmesriikide pädevatest asutustest, näiteks andme- või tarbijakaitseasutustest. Auditorite määramisel peaks komisjon tagama piisava rotatsiooni.
- (144) Käesoleva määruse alusel kehtestatud asjakohaste kohustuste täitmine tuleks tagada trahvide ja sunniraha abil. Selleks tuleks ühtlasi ette näha trahvide ja sunniraha sobiv suurus kohustuste täitmata jätmise ja menetlusnormide rikkumise puhuks, kohaldades asjakohaseid aegumistähtaegu ning järgides proportsionaalsuse ja *ne bis in idem*-põhimõtteid. Komisjon ja asjaomased liikmesriigi asutused peaksid kooskõlastama oma täitmise tagamise jõupingutused, et tagada nimetatud põhimõtete järgimine. Eelkõige peaks komisjon võtma arvesse trahve ja karistusi, mis on määratud samale juriidilisele isikule samade tegude eest lõpliku otsusega menetluses, mis on seotud muude liidu või siseriiklike normide rikkumisega, tagamaks et määratud trahvid ja karistused kokku on proportsionaalsed ja vastavad toimepandud rikkumiste raskusastmele. Kõik komisjoni poolt käesoleva määruse alusel tehtud otsused kuuluvad kooskõlas ELi toimimise lepinguga läbivaatamisele Euroopa Liidu Kohtus. Euroopa Liidu Kohtul peaks olema rahatrahvide ja sunniraha osas täielik pädevus kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 261.
- (145) Võttes arvesse märkimisväärset ühiskondlikku mõju, mida võib avaldada süsteemsete riskide juhtimise lisakohustuste rikkumine, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes, ja eesmärgiga neid avaliku korraga seotud mureküsimusi käsitleda, on vaja ette näha süsteem, mis võimaldab teha tõhustatud järelevalvet kõigi käesoleva määruse rikkumiste tulemuslikuks lõpetamiseks ja heastamiseks võetud meetmete üle. Pärast seda, kui on tuvastatud käesoleva määruse sellise sätte rikkumine, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes, ja selle eest on vajaduse korral määratud karistus, peaks komisjon seega nõudma, et sellise platvormi või sellise otsingumootori pakkuja koostaks tuleviku tarbeks üksikasjaliku tegevuskava rikkumise igasuguse mõju heastamiseks ning teavitaks digiteenuste koordinaatoreid, komisjoni ja nõukoda sellisest tegevuskavast aja jooksul, mille peaks kehtestama komisjon. Nõukoja arvamust arvesse võttes peaks komisjon kindlaks tegema, kas tegevuskavas sisalduvad meetmed on rikkumise käsitlemiseks piisavad, võttes arvesse ka seda, kas kavandatavate meetmete hulka kuulub ka asjakohase tegevusjuhendi järgimine. Ühtlasi peaks komisjon jälgima kõiki edasisi meetmeid, mida asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja vastavalt oma tegevuskavale võtab, võttes arvesse ka platvormi või otsingumootori pakkuja sõltumatut auditit. Kui tegevuskava rakendamise järel on komisjon endiselt seisukohal, et rikkumist ei ole täielikult heastatud, või kui tegevuskava ei ole esitatud või seda peetakse sobimatuks, peaks komisjonil olema võimalik kasutada käesoleva määruse kohaseid uurimise või täitmise tagamise volitusi, sealhulgas volitus määrata teenuseosutajale sunniraha ja algatada menetlust, millega tõkestatakse juurdepääs rikkumist toimepanevale teenusele.

- (146) Asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale ja teistele isikutele, kelle suhtes komisjon oma õigusi võib teostada ja kelle huve otsus võib mõjutada, tuleks anda võimalus esitada enne otsuse vastuvõtmist märkusi ning tehtud otsused tuleks laialdaselt avalikustada. Asjaomaste poolte kaitseõiguste ning eriti toimikutele juurdepääsu õiguse tagamisel on oluline tagada konfidentsiaalse teabe kaitse. Lisaks peaks komisjon teabe konfidentsiaalsuse kaitsmisel tagama, et kogu teave, millele otsus tugineb, avalikustatakse sellises ulatuses, mis võimaldab otsuse adressaadil mõista otsuse tegemiseni viinud fakte ja kaalutlusi.
- (147) Käesoleva määruse ühtlustatud kohaldamise ja täitmise kindlustamiseks on oluline tagada, et liikmesriigi asutustel, sealhulgas riikide kohtutel, on kogu vajalik teave tagamaks, et nende otsused ei oleks vastuolus komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetud otsusega. See ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaldamist.
- (148) Käesoleva määruse tõhusaks täitmise tagamiseks ja jälgimiseks on vaja sujuvat ja reaajas toimuvat teabevahetust digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoni vahel, tuginedes käesolevas määruses sätestatud teabevoogudele ja menetlustele. See võib asjakohasel juhul õigustada ka teiste pädevate asutuste juurdepääsu sellele süsteemile. Samal ajal, võttes arvesse, et vahetatav teave võib olla konfidentsiaalne või sisaldada isikuandmeid, tuleks seda jätkuvalt kaitsta loata juurdepääsu eest kooskõlas eesmärgiga, milleks teavet koguti. Sel põhjusel peaks kogu teabevahetus nende asutuste vahel toimuma usaldusväärse ja turvalise teabevahetussüsteemi alusel, mille üksikasjad tuleks sätestada rakendusaktis. Teabevahetussüsteem võib põhineda olemasolevatel siseturu vahenditel, niivõrd kui need suudavad täita käesoleva määruse eesmärgi kulutõhusalt.
- (149) Ilma et see piiraks teenusesaajate õigust pöörduda esindaja poole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2020/1828 ⁽³³⁾ või kasutada muud liiki esindamist riigisisese õiguse alusel, peaks teenusesaajatel olema samuti õigus volitada oma käesolevas määruses sätestatud õigusi teostama juriidilist isikut või avalik-õiguslikku asutust. Sellised õigused võivad hõlmata õigusi, mis on seotud teadete esitamisega, vahendusteenuste osutajate tehtud otsuste vaidlustamisega ja kaebuste esitamisega käesolevat määrust rikkuvate teenuseosutajate vastu. Teatavatel asutustel, organisatsioonidel ja ühendustel on eksperditeadmised ja pädevus ekslike või põhjendamatute sisu modereerimise otsuste tuvastamisel ja neist teavitamisel ning nende poolt teenusesaajate nimel esitatud kaebustel võib olla soodne mõju väljendus- ja teabevabadusele üldiselt, mistõttu peaksid digiplatvormide pakkujad käsitlema neid kaebusi põhjendamatute viivitusteta.
- (150) Tõhususe ja tulemuslikkuse huvides peaks komisjon tegema käesoleva määruse üldise hindamise. Eelkõige tuleks selles üldises hindamises käsitleda muu hulgas käesoleva määrusega hõlmatud teenuste ulatust, koostoimet muude õigusaktidega, käesoleva määruse mõju siseturu toimimisele, eelkõige seoses digiteenustega, tegevusjuhendite rakendamist, kohustust määrata seaduslik esindaja, kelle tegevuskoht on liidus, kohustuste mõju väikestele ja mikroettevõtjatele, järelevalve- ja täitmise tagamise mehhanismi tõhusust ning mõju väljendus- ja teabevabaduse õigusele. Selleks et vältida ebaproportsionaalset koormust ja tagada käesoleva määruse jätkuv tõhusus, peaks komisjon kolme aasta jooksul alates käesoleva määruse kohalduma hakkamisest hindama käesolevas määruses sätestatud kohustuste mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning hindama määrusega hõlmatud teenuste ulatust, eelkõige väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite puhul, ning kolme aasta jooksul alates määruse jõustumisest koostoimet muude õigusaktidega.

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/1828, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (ELT L 409, 4.12.2020, lk 1).

- (151) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamislolitused seoses sisu modereerimise aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju käsitlevate mallidega, väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel võetava iga-aastase järelevalvetasuga, praktilise korra kehtestamisega menetluste, arvamuse avaldamise ja kokkulepitud teabe avaldamise jaoks, mida tehakse väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatega seonduva järelevalve, uurimise, täitmise tagamise ja jälgimisega, samuti selleks, et kehtestada teabevahetussüsteemi toimimise praktiline ja operatiivne kord ning selle koostalitlusvõime teiste asjakohaste süsteemidega. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽³⁴⁾.
- (152) Käesoleva määruse eesmärkide täitmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks seoses väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite identifitseerimise kriteeriumidega, auditi menetlusetappide, meetodite ja aruandevormidega, juurdepääsutaotluste tehniliste kirjeldustega ning järelevalvetasude kindlaksmääramise üksikasjaliku meetodika ja korraga. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ⁽³⁵⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (153) Käesolevas määruses austatakse hartas tunnustatud põhiõigusi ja liidu õiguse üldpõhimõteteks olevaid põhiõigusi. Seega tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende põhiõigustega, sealhulgas väljendus- ja teabevabaduse ning meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse põhimõttega. Käesolevas määruses sätestatud volituste kasutamisel peaksid kõik asjaomased avaliku sektori asutused olukordades, kus on tekkinud asjakohaste põhiõiguste konflikt, tagama nende õiguste õiglase tasakaalu kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.
- (154) Arvestades ühiskondlike riskide ulatust ja mõju, mida võivad põhjustada väga suured digiplatvormid ja väga suured internetipõhised otsingumootorid, nende riskidega tegelemise prioriteetsust ja pakkujate võimet võtta vajalikke meetmeid, on põhjendatud selle ajavahemiku piiramine, mille järel hakatakse käesolevat määrust kohaldama nende teenuste pakkujatele.
- (155) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, kus hartas sätestatud põhiõigused on nõuetekohaselt kaitsitud, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest üksi tegutsedes ei suuda nad saavutada vajalikku ühtlustamist ega koostööd, küll aga saab seda meetmete territoriaalse ja isikulise kohaldamisala tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (156) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ⁽³⁶⁾ artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 10. veebruaril 2021 ⁽³⁷⁾,

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamislolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽³⁵⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽³⁷⁾ ELT C 149, 27.4.2021, lk 3.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määruse eesmärk on aidata kaasa vahendusteenuste siseturu nõuetekohasele toimimisele, kehtestades ühtlustatud õigusnormid, et tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne digikeskkond, mis hõlbustab innovatsiooni ja kus hartas sätestatud põhiõigused, sealhulgas tarbijakaitse põhimõte, on tõhusalt kaitstud.
2. Käesoleva määrusega kehtestatakse siseturul vahendusteenuste osutamise ühtlustatud õigusnormid. Täpsemalt nähakse sellega ette järgmine:
 - a) vahendusteenuste osutajate tingimusliku vastutusest vabastamise raamistik;
 - b) teatavat kindlat liiki vahendusteenuste osutajate jaoks kohandatud hoolsuskohustuste õigusnormid;
 - c) käesoleva määruse rakendamist ja täitmise tagamist käsitlevad õigusnormid, sealhulgas mis puudutab pädevate asutuste vahelist koostööd ja koordineerimist.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse vahendusteenuste suhtes, mida pakutakse teenusesaajatele, kelle tegevus- või asukoht on liidus, olenemata sellest, kus on kõnealuste vahendusteenuste osutaja tegevuskoht.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata ühegi sellise teenuse suhtes, mis ei ole vahendusteenus, ega sellise teenuse suhtes kehtestatud nõuete suhtes, olenemata sellest, kas kõnealuse teenuse osutamiseks kasutatakse vahendusteenust.
3. Käesolev määrus ei mõjuta direktiivi 2000/31/EÜ kohaldamist.
4. Käesolev määrus ei piira õigusnorme, mis on sätestatud teiste liidu õigusaktidega, millega reguleeritakse siseturul vahendusteenuste osutamise muid aspekte või millega täpsustatakse ja täiendatakse käesolevat määrust, eelkõige järgmisi:
 - a) direktiiv 2010/13/EL;
 - b) autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlev liidu õigus;
 - c) määrus (EL) 2021/784;
 - d) määrus (EL) 2019/1148;
 - e) määrus (EL) 2019/1150;
 - f) tarbijakaitset ja tooteohutust käsitlev liidu õigus, sealhulgas määrused (EL) 2017/2394 ja (EL) 2019/1020 ning direktiivid 2001/95/EÜ ja 2013/11/EL;
 - g) isikuandmete kaitset käsitlev liidu õigus, eelkõige määrus (EL) 2016/679 ja direktiiv 2002/58/EÜ;

- h) tsiviilasjades tehtavat õiguslast koostööd käsitlev liidu õigus, eelkõige määrus (EL) nr 1215/2012 või liidu õigusaktid, milles sätestatakse lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse normid;
- i) kriminaalasjades tehtavat õiguslast koostööd käsitlev liidu õigus, eelkõige määrus mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades;
- j) direktiiv, millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „infoühiskonna teenus“ – direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b määratletud teenus;
- b) „teenusesaaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab vahendusteenust, eelkõige teabe otsimiseks või selle kättesaadavaks tegemiseks;
- c) „tarbija“ – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- ega kutsetegevusega;
- d) „teenuste pakkumine liidus“ – liiduga sisulist seost omava vahendusteenuste osutaja teenuste kasutamise võimaldamine füüsilistele või juriidilistele isikutele ühes või mitmes liikmesriigis;
- e) „sisuline seos liiduga“ – vahendusteenuste osutaja seos liiduga, mis tuleneb kas sellest, et tema tegevuskoht on liidus, või konkreetsetest faktilistest kriteeriumidest, nagu:
 - ühes või mitmes liikmesriigis on selle või nende rahvaarvuga võrreldes märkimisväärne arv teenusesaajaid või
 - tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki;
- f) „kaupleja“ – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas viimane on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes tegutseb – kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad tema nimel või ülesandel – eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega;
- g) „vahendusteenus“ – üks järgmistest infoühiskonna teenustest:
 - i) „pelga edastamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises;
 - ii) „vahemällu salvestamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu ja hõlmab kõnealuse teabe automaatset, vahepealset ja ajutist talletamist, mille ainus eesmärk on teabe tõhusam edastamine teistele teenusesaajatele nende taotluse alusel;
 - iii) „teabe talletamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja taotlusel teenusesaaja esitatud teabe talletamises;
- h) „ebaseaduslik sisu“ – igasugune teave, mis iseenesest või seotuse tõttu teatava tegevusega, sh toodete müügi või teenuste osutamisega, ei ole kooskõlas liidu või mis tahes liikmesriigi õigusega, olenemata selle õiguse täpsest reguleerimisest või laadist;

- i) „digiplatvorm“ – teabe talletamise teenus, mille käigus teenusesaaja taotlusel talletatakse ja levitatakse üldsusele teavet, välja arvatud juhul, kui mainitud tegevus on üksnes mõne teise teenuse vähetähtis kõrvalomadus või põhiteenuse vähetähtis funktsioon, mida ei saa objektiivsetel ja tehnilistel põhjustel kasutada kõnealust teist teenust kasutamata, ning kui selle omaduse või funktsiooni teise teenusesse integreerimise eesmärk ei ole käesoleva määruse kohaldamisest kõrvale hoida;
- j) „internetipõhine otsingumootor“ – vahendusteenus, mis võimaldab kasutajatel sisestada päringuid, et teha otsinguid üldjuhul kõikidel veebisaitidel või teatavas keeles kõikidel veebisaitidel mis tahes teemal võtmesõna, häälkäskluse, fraasi või muu sisendi vormis tehtud päringu alusel, ning saadab vastuseks mis tahes vormingus tulemused, kust võib leida teavet taotletud sisu kohta;
- k) „üldsusele levitamine“ – teabe esitanud teenusesaaja taotlusel teabe kättesaadavaks tegemine potentsiaalselt piiramatule arvule kolmandatele isikutele;
- l) „sidevahendi abil sõlmitud leping“ – direktiivi 2011/83/EL artikli 2 määratletud kaugleping;
- m) „internetipõhine kasutajaliides“ – tarkvara, sealhulgas veebisait või selle osa, ja rakendused, sealhulgas mobiilirakendused;
- n) „tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator“ – selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus asub vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht või tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht;
- o) „sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator“ – selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus vahendusteenust osutatakse;
- p) „aktiivne digiplatvormi teenuse saaja“ – teenusesaaja, kes kasutab digiplatvormi kas taotledes digiplatvormilt teabe talletamist või puutudes kokku teabega, mida digiplatvorm talletab ja mida levitatakse selle internetipõhise kasutajaliidese kaudu;
- q) „aktiivne internetipõhise otsingumootori teenuse saaja“ – teenusesaaja, kes on teinud päringu internetipõhises otsingumootoris ning on puutunud kokku teabega, mis on indekseeritud ja esitatud selle internetipõhises kasutajaliideses;
- r) „reklaam“ – teave, mille eesmärk on propageerida juriidilise või füüsilise isiku sõnumit, olenemata sellest, kas see teenib ärilisi või mitteärilisi eesmärke, ning mida digiplatvorm esitab oma internetipõhises kasutajaliideses tasu eest spetsiaalselt selle teabe propageerimiseks;
- s) „soovitussüsteem“ – täielikult või osaliselt automatiseeritud süsteem, mida digiplatvorm kasutab selleks, et soovitada oma internetipõhises kasutajaliideses teenusesaajatele konkreetset teavet või prioriseerida seda, sealhulgas teenusesaaja algatatud otsingu tulemusena või muul alusel kuvatava teabe suhtelist järjekorda või esiletõstmist määrates;
- t) „sisu modereerimine“ – vahendusteenuste osutajate automatiseeritud või mitteautomatiseeritud tegevus, mille eesmärk on eelkõige avastada, tuvastada ja käsitleda teenusesaajate esitatud ebaseaduslikku sisu või teavet, mis ei ole kooskõlas teenuseosutaja teenusetingimustega, sealhulgas võetud meetmed, mis mõjutavad kõnealuse ebaseadusliku sisu või sellise teabe kättesaadavust, nähtavust ja sellele juurdepääsu, näiteks kõnealuse sisu või teabe järjestuses madalamale kohale viimine, demonetiseerimine, sellele juurdepääsu tõkestamine, selle eemaldamine, või meetmed mis mõjutavad teenusesaaja võimet seda teavet esitada, näiteks teenusesaaja konto sulgemine või peatamine;
- u) „teenusetingimused“ – igasugused lepingusätted, olenemata nende nimetusest või vormist, mis reguleerivad vahendusteenuste osutaja ja teenusesaajate vahelist lepingulist suhet;

- v) „puuetega inimesed“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/882 ⁽³⁸⁾ artikli 3 punktis 1 osutatud puuetega inimesed;
- w) „kommertstedaanne“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2000/31/EÜ artikli 2 punktis f määratletud kommertstedaanne;
- x) „käive“ – ettevõtja poolt saadud summa nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽³⁹⁾ artikli 5 lõike 1 tähenduses.

II PEATÜKK

VAHENDUSTEENUSTE OSUTAJATE VASTUTUS

Artikkel 4

Pelk edastamine

1. Kui osutatakse sellist infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe sidevõrgu kaudu edastamises või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises, siis ei vastuta teenuseosutaja edastatava ega juurdepääsetava teabe eest, tingimusel et teenuseosutaja:
 - a) ei algata edastust;
 - b) ei vali edastuse saajat ning
 - c) ei vali ega muuda edastuses sisalduvat teavet.
2. Lõikes 1 osutatud edastamise ja juurdepääsu pakkumisega seotud toimingud hõlmavad edastatava teabe automaatset, vahepealset ja ajutist talletamist, niivõrd kui selle ainus eesmärk on edastamine sidevõrgu kaudu ja juhul, kui teavet ei talletata pikema ajavahemiku jooksul, kui on edastamiseks põhjendatult vajalik.
3. Käesolev artikkel ei piira õigus- või haldusasutuse võimalust nõuda kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 5

Vahemällu salvestamine

1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu, ja kui selle teenuse ainus eesmärk on teabe tõhusam või turvalisem edastamine teistele teenusesaajatele nende taotluse alusel, siis ei vastuta teenuseosutaja kõnealuse teabe automaatse, vahepealse ja ajutise talletamise eest, tingimusel et teenuseosutaja:
 - a) ei muuda teavet;
 - b) täidab teabele juurdepääsu tingimusi;
 - c) järgib neid teabe ajakohastamise nõudeid, mis on selles majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatavad;

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

⁽³⁹⁾ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

- d) ei takista majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatava tehnoloogia seaduslikku kasutamist, et saada andmeid teabe kasutamise kohta ning
 - e) eemaldab tema poolt talletatud teabe või tõkestab sellele juurdepääsu kiiresti, kui ta saab teada, et teave on edastuse algpunktis võrgust eemaldatud või juurdepääs sellele on tõkestatud või et õigus- või haldusasutus on andnud korralduse see kõrvaldada või tõkestada.
2. Käesolev artikkel ei piira õigus- või haldusasutuse võimalust nõuda kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 6

Teabe talletamise teenus

1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe talletamises, ei vastuta teenuseosutaja teenusesaaja taotluse alusel talletatava teabe eest järgmistel tingimustel:
- a) kui teenuseosutajal ei ole tegelikku teavet ebaseadusliku tegevuse või ebaseadusliku sisu kohta ja kahjutasunõuete osas ei tea ta fakte või asjaolusid, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või sisu või
 - b) kui teenuseosutaja tegutseb pärast sellise teabe saamist või teadlikkuse tekkimist kiiresti, et eemaldada ebaseaduslik sisu või tõkestada sellele juurdepääs.
2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui teenusesaaja tegutseb teenuseosutaja alluvuses või kontrolli all.
3. Lõiget 1 ei kohaldata sellise digiplatvormi tarbijakaitseõigusest tuleneva vastutuse suhtes, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kui selline digiplatvorm esitab konkreetse teabeelemendi või võimaldab muul viisil asjaomase konkreetse tehingu vormistamist nii, et keskmine tarbija võiks arvata, et teavet või tehingu objektiks olevat toodet või teenust pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev teenusesaaja.
4. Käesolev artikkel ei piira õigus- või haldusasutuse võimalust nõuda kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 7

Vabatahtlik omaalgatuslik uurimine ja õigusnormide järgimine

Vahendusteenuste osutajaid ei loeta artiklites 4, 5 ja 6 osutatud vastutusest vabastamise tingimustele mittevastavaks üksnes seetõttu, et nad viivad heas usus ja hoolsuspõhimõtteid järgides läbi vabatahtlikke omaalgatuslikke uurimisi või võtavad muid meetmeid, mille eesmärk on ebaseadusliku sisu avastamine, tuvastamine ja eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine, või võtavad vajalikke meetmeid, et täita liidu õiguse ja liidu õigusega kooskõlas oleva riigisisese õiguse nõudeid, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud nõudeid.

Artikkel 8

Üldise jälgimiskohustuse või aktiivse faktide kogumise kohustuse puudumine

Vahendusteenuste osutajatele ei panda üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega kohustust otsida aktiivselt ebaseaduslikule tegevusele osutavaid fakte või asjaolusid.

Artikkel 9

Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korraldused

1. Vahendusteenuste osutajad, kellele asjakohase liikmesriigi õigus- või haldusasutus on kohaldatava liidu õiguse või liidu õigusega kooskõlas oleva riigisisese õiguse alusel andnud korralduse võtta meetmeid ühe või mitme konkreetse ebaseadusliku sisuelemendi vastu, teatavad korralduse andnud asutusele või muule korralduses täpsustatud asutusele põhjendamatu viivitusega korralduse suhtes võetud meetmetest, täpsustades, kas ja millal korralduse suhtes meetmeid võeti.
2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud korraldus, mis on edastatud teenuseosutajale, vastab vähemalt järgmistele tingimustele:
 - a) see korraldus sisaldab järgmisi elemente:
 - i) viide korralduse liidu või riigisisese õigusest tulenevale õiguslikule alusele;
 - ii) põhjendused, milles selgitatakse, miks teabe puhul on tegemist ebaseadusliku sisuga, viidates liidu õiguse või riigisisese õiguse ühele või mitmele konkreetsele sättele kooskõlas liidu õigusega;
 - iii) korralduse andnud asutuse nimetus;
 - iv) selge teave, mis võimaldab vahendusteenuse osutajal asjaomase ebaseadusliku sisu tuvastada ja määrata selle asukoha, nagu üks või mitu täpset URL-i, ning vajaduse korral täiendav teave;
 - v) teave vahendusteenuste osutajale ja sisu esitanud teenusesaajale kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta;
 - vi) kui see on asjakohane, teave selle kohta, milline asutus peab saama teavet korralduse suhtes võetud meetmete kohta;
 - b) selle korralduse territoriaalne kohaldamisala piirdub sellega, mis on rangelt vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, lähtudes kohaldatava liidu ja riigisisese õiguse, sealhulgas harta normidest ning, kui see on asjakohane, rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetest;
 - c) see korraldus edastatakse ühes vahendusteenuse osutaja poolt vastavalt artikli 11 lõikele 3 teatatud keeles või mõnes muus liikmesriigi ametlikus keeles, milles korralduse andnud asutus ja teenuseosutaja on kahepoolset kokku leppinud, ning see saadetakse elektroonilisele kontaktpunktile, mille asjaomane teenuseosutaja on määranud kooskõlas artikliga 11; kui korraldus ei ole koostatud vahendusteenuse osutaja teatatud keeles ega mõnes muus kahepoolset kokku lepitud keeles, võib selle edastada korralduse andnud asutuse keeles, tingimusel et sellele on lisatud vähemalt käesoleva lõike punktides a ja b sätestatud elementide tõlge teatatud või kahepoolset kokku lepitud keelde.
3. Korralduse andnud asutus või asjakohasel juhul korralduses täpsustatud asutus edastab selle ja vahendusteenuste osutajalt saadud teabe korralduse suhtes võetud meetmete kohta korralduse andnud asutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile.
4. Pärast õigus- või haldusasutuselt korralduse saamist edastab asjaomase liikmesriigi digiteenuste koordinaator käesoleva artikli lõikes 1 osutatud korralduse koopia põhjendamatu viivitusega artikli 85 kohaselt loodud süsteemi kaudu kõigile teistele digiteenuste koordinaatoritele.
5. Hiljemalt selleks ajaks, kui korralduse suhtes võetakse meetmeid, või asjakohasel juhul korralduse andnud asutuse poolt korralduses määratud ajaks, teavitavad vahendusteenuste osutajad asjaomast teenusesaajat saadud korraldusest ja selle suhtes võetud meetmetest. Teenusesaajale esitatavas teabes esitatakse korralduse põhjendused, olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamise võimalused ning korralduse territoriaalse kohaldamisala kirjeldus vastavalt lõikele 2.

6. Käesolevas artiklis sätestatud tingimused ja nõuded ei piira riigisisese tsiviil- ja kriminaalmenetlusõiguse kohaldamist.

Artikkel 10

Teabe esitamise korraldused

1. Vahendusteenuste osutajad, kellele asjakohase liikmesriigi õigus- või haldusasutus on kohaldatava liidu õiguse või liidu õigusega kooskõlas oleva riigisisese õiguse alusel andnud korralduse anda konkreetset teavet ühe või mitme konkreetse teenusesaaja kohta, teatavad korralduse andnud asutusele või muule korralduses täpsustatud asutusele põhjendamatu viivitusega korralduse kättesaamisest ja korralduse suhtes võetud meetmetest, täpsustades, kas ja millal korralduse suhtes meetmeid võeti.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud korraldus, mis on edastatud teenuseosutajale, vastab vähemalt järgmistele tingimustele:

a) see korraldus sisaldab järgmisi elemente:

- i) viide korralduse liidu või riigisisese õigusest tulenevale õiguslikule alusele;
- ii) korralduse andnud asutuse nimetus;
- iii) selge teave, mis võimaldab vahendusteenuste osutajal tuvastada konkreetse teenusesaaja või teenusesaajad, kelle kohta teavet taotletakse, näiteks üks või mitu kontonime või kordumatut tunnust;
- iv) põhjendused, milles selgitatakse teabe nõudmise eesmärki ning seda, miks teabenõue on vajalik ja proportsionaalne, et teha kindlaks, kas vahendusteenuse saajad järgivad kohaldatavaid liidu õigusnorme või liidu õigusega kooskõlas olevaid riigisiseseid õigusnorme, välja arvatud juhul, kui selliseid põhjendusi ei saa esitada kuritegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmisega seotud põhjustel;
- v) teave teenuseosutajale ja asjaomase teenuse saajatele kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta;
- vi) kui see on asjakohane, teave selle kohta, milline asutus peab saama teavet korralduse suhtes võetud meetmete kohta;

b) selles korralduses nõutakse teenuseosutajalt üksnes sellise teabe esitamist, mille ta on teenuse osutamise eesmärgil juba kogunud ja mis on tema kontrolli all;

c) see korraldus edastatakse ühes vahendusteenuste osutaja poolt vastavalt artikli 11 lõikele 3 teatatud keeles või mõnes muus liikmesriigi ametlikus keeles, milles korralduse andnud asutus ja teenuseosutaja on kahepoolset kokku leppinud, ning see saadetakse elektroonilisele kontaktpunktile, mille asjaomane teenuseosutaja on määranud kooskõlas artikliga 11. Kui korraldus ei ole koostatud vahendusteenuste osutaja teatatud keeles ega muus kahepoolset kokku lepitud keeles, võib selle edastada korralduse andnud asutuse keeles, tingimusel et sellele on lisatud vähemalt käesoleva lõike punktides a ja b sätestatud elementide tõlge teatatud või kahepoolset kokku lepitud keelde.

3. Korralduse andnud asutus või asjakohasel juhul korralduses täpsustatud asutus edastab korralduse ja vahendusteenuste osutajalt saadud teabe korralduse suhtes võetud meetmete kohta korralduse andnud asutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile.

4. Pärast õigus- või haldusasutuselt korralduse saamist edastab asjaomase liikmesriigi digiteenuste koordinaator käesoleva artikli lõikes 1 osutatud korralduse koopia põhjendamatu viivitusega artikli 85 kohaselt loodud süsteemi kaudu kõigile teistele digiteenuste koordinaatoritele.

5. Hiljemalt korralduse suhtes meetmete võtmise ajaks või, kui see on asjakohane, korralduse andnud asutuse poolt korralduses määratud ajaks, teavitavad vahendusteenuste osutajad asjaomast teenusesaajat saadud korraldusest ja selle suhtes võetud meetmetest. Teenusesaajale esitatavas teabes esitatakse korralduse põhjendused ja olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamise võimalused vastavalt lõikele 2.
6. Käesolevas artiklis sätestatud tingimused ja nõuded ei piira riigisisese tsiviil- ja kriminaalmenetlusõiguse kohaldamist.

III PEATÜKK

LÄBIPAISTVA JA TURVALISE DIGIKESKKONNA TAGAMISEKS VAJALIKUD HOOLSUSKOHUSTUSED

1. JAGU

Kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 11

Liikmesriikide asutuste, komisjoni ja nõukoja kontaktpunktid

1. Vahendusteenuste osutajad määravad käesoleva määruse kohaldamiseks ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab neil elektrooniliste vahendite abil suhelda otse liikmesriikide asutuste, komisjoni ja artiklis 61 osutatud nõukojaga.
2. Vahendusteenuste osutajad avalikustavad teabe, mida on vaja nende ühtsete kontaktpunktide hõlpsaks tuvastamiseks ja nendega suhtlemiseks. See teave peab olema kergesti juurdepääsetav ja ajakohastatud.
3. Vahendusteenuste osutajad täpsustavad lõikes 2 osutatud teabes liikmesriikide ametliku keele või ametlikud keeled, mida saab lisaks võimalikult suure hulga liidu kodanike jaoks laialdaselt arusaadavale keelele kasutada nende kontaktpunktidega suhtlemiseks ning mille hulgas on vähemalt üks selle liikmesriigi ametlik keel, kus on vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht või tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht.

Artikkel 12

Teenusesaajate kontaktpunktid

1. Vahendusteenuste osutajad määravad ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab teenusesaajal elektrooniliste vahendite abil ja kasutajasõbralikul viisil nendega otse ja kiiresti suhelda, sealhulgas võimaldades teenusesaajatel valida sidevahendid, mis ei tugine üksnes automatiseeritud vahenditele.
2. Lisaks direktiivis 2000/31/EÜ sätestatud kohustustele avalikustavad vahendusteenuste osutajad teenusesaajatele teabe, mida on vaja nende ühtsete kontaktpunktide hõlpsaks tuvastamiseks ja nendega suhtlemiseks. See teave peab olema kergesti ligipääsetav ja ajakohastatud.

Artikkel 13

Seaduslikud esindajad

1. Vahendusteenuste osutajad, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakuvad liidus teenuseid, määravad kirjalikult oma seadusliku esindajana tegutsema juriidilise või füüsilise isiku ühes sellises liikmesriigis, kus teenuseosutaja oma teenuseid pakub.

2. Vahendusteenuste osutajad annavad oma seaduslikele esindajatele volitused, mis võimaldavad liikmesriikide pädevatel asutustel, komisjonil ja nõukojal pöörduda teenuseosutaja asemel või lisaks temale kõnealuse esindaja poole kõigis küsimustes, mis on vajalikud käesoleva määruse alusel tehtud otsuste kättesaamiseks, järgimiseks ja täitmise tagamiseks. Vahendusteenuste osutajad annavad oma seaduslikule esindajale vajalikud volitused ja piisavad vahendid, et tagada tema tõhus ja õigeaegne koostöö liikmesriikide pädevate asutuste, komisjoni ja nõukojaga ning kõnealuste otsuste järgimine.
3. Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmata jätmise korral võib määratud seadusliku esindaja vastutusele võtta, ilma et see piiraks vastutust või kohtumenetlust, mis võidakse algatada vahendusteenuste osutaja suhtes.
4. Vahendusteenuste osutajad esitavad oma esindaja nime, postiaadressi, e-posti aadressi ja telefoninumbri selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, kus on asjaomase seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht. Nad tagavad, et kõnealune teave on avalikult kättesaadav ja kergesti ligipääsetav, täpne ja ajakohane.
5. Lõike 1 kohaselt seadusliku esindaja määramine liidus ei tähenda liidus ametliku tegevuskoha registreerimist.

Artikkel 14

Teenusetingimused

1. Vahendusteenuste osutajad lisavad oma teenusetingimustesse teabe kõigi piirangute kohta, mille nad oma teenuse kasutamisega seoses teenusesaajate esitatud teabe suhtes kehtestavad. See teave hõlmab teavet kõigi põhimõtete, menetluste, meetmete ja vahendite kohta, mida kasutatakse sisu modereerimiseks, sealhulgas algoritmiliste otsustusprotsesside ja inimeste tehtava läbivaatamise jaoks, ning ettevõttesisesse kaebuste menetlemise süsteemi töökorda. See peab olema esitatud selges, lihtsas, arusaadavas, kasutajasõbralikus ja üheselt mõistetavas keeles ning olema avalikult kättesaadav kergesti ligipääsetavas ja masinloetavas vormingus.
2. Vahendusteenuste osutajad teavitavad teenusesaajaid teenusetingimuste olulistest muudatustest.
3. Kui vahendusteenus on peamiselt suunatud alaealistele või seda kasutavad peamiselt alaealised, selgitab selle vahendusteenuse osutaja teenuse kasutamise tingimusi ja piiranguid viisil, millest alaealised aru saavad.
4. Vahendusteenuste osutajad tegutsevad lõikes 1 osutatud piirangute kohaldamisel ja täitmise tagamisel hoolsalt, objektiivselt ja proportsionaalselt, võttes nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste isikute õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas teenusesaajate põhiõigusi, nagu väljendusvabadus, meediavabadus ja meedia mitmekesisus, ning muid hartas sätestatud põhiõigusi ja -vabadusi.
5. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad esitavad teenusesaajatele teenusetingimuste kokkuvõtte, mis on täpne, kergesti ligipääsetav ja masinloetavas vormingus ning keeleliselt selge ja ühemõtteline, märkides muuhulgas olemasolevad hüvitus- ja õiguskaitsevahendid.
6. Väga suured digiplatvormid ja väga suured otsingumootorid artikli 33 tähenduses avaldavad oma teenusetingimused kõigi nende liikmesriikide ametlikes keeltes, kus nad oma teenuseid pakuvad.

Artikkel 15

Vahendusteenuste osutajate läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Vahendusteenuste osutajad teevad vähemalt kord aastas avalikult kättesaadavaks masinloetavas vormingus ja kergesti ligipääsetavas selges, kergesti arusaadavas aruanded igasuguse sisu modereerimise kohta, mida nad vaatlusalusel ajavahemikul on teinud. Need aruanded sisaldavad eeskätt järgmist teavet, kui see on kohaldatav:

- a) vahendusteenuste osutajate puhul liikmesriikide asutuste antud korralduste, sealhulgas artiklite 9 ja 10 kohaselt antud korralduste arv asjaomase ebaseadusliku sisu liikide kaupa, korralduse andnud liikmesriik ning mediaanaeg, mis on kulunud korralduse väljastanud asutusele või muule korralduses täpsustatud asutusele selle kättesaamisest teatamiseks ja korralduse suhtes meetmete võtmiseks;
- b) teabe talletamise teenuste osutajate puhul artikli 16 kohaselt esitatud teadete arv asjaomase väidetava ebaseadusliku sisu liikide kaupa, usaldusväärsete teavitajate esitatud teadete arv, teadete alusel võetud meetmed, tuues eraldi välja, kas meede võeti kohaldatava õiguse või teenuseosutaja teenusetingimuste alusel, automatiseeritud vahendite abil töödeldud teadete arv ning meetme võtmiseks kulunud mediaanaeg;
- c) vahendusteenuste osutajate puhul sisukas ja arusaadav teave teenuseosutajate omal algatusel tehtud sisu modereerimise kohta, sealhulgas automatiseeritud vahendite kasutamine, sisu modereerimise eest vastutavatele isikutele koolituse ja abi pakkumiseks võetud meetmed, selliste võetud meetmete arv ja liik, mis mõjutavad teenusesaajate esitatud teabe kättesaadavust, nähtavust ja sellele juurdepääsu ning teenusesaajate suutlikkust esitada teenuse kaudu teavet, ning muud seonduvad teenuse piirangud; aruandes sisalduv teave kategoriseeritakse ebaseadusliku sisu liikide või teenuseosutaja teenusetingimuste rikkumise liikide, tuvastamise meetodite ning kohaldatud piirangu liikide kaupa;
- d) vahendusteenuste osutajate puhul kooskõlas teenuseosutaja teenusetingimustega ning digiplatvormide pakkujate puhul ka kooskõlas artikliga 20 ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu saadud kaebuste arv, kõnealuste kaebuste alus, nende kaebustega seoses tehtud otsused, nende otsuste tegemiseks kulunud mediaanaeg ning nende juhtumite arv, mille puhul on kõnealused otsused tühistatud;
- e) mis tahes automatiseeritud vahendite kasutamine sisu modereerimiseks, sealhulgas kvalitatiivne kirjeldus, modereerimise täpsed eesmärgid, indikaatorid automatiseeritud vahendite täpsuse ja võimaliku veamäära kohta nende eesmärkide täitmisel ning kohaldatud kaitsemeetmed.

2. Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata nende vahendusteenuste osutajate suhtes, kes kvalifitseeruvad soovitusel 2003/361/EÜ määratletud mikro- või väikeettevõtjateks ning kes ei ole väga suured digiplatvormid käesoleva määruse artikli 33 tähenduses.

3. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et kehtestada käesoleva artikli lõike 1 kohaste aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju käsitlevad mallid, sealhulgas ühtlustatud aruandeperioodid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 88 osutatud nõuandemenetlusega.

2. JAGU

Teabe talletamise teenuste osutajate, sealhulgas digiplatvormide suhtes kohaldatavad täiendavad sätted

Artikkel 16

Teavitus- ja meetmete võtmise mehhanismid

1. Teabe talletamise teenuste osutajad võtavad kasutusele mehhanismid, mis võimaldab igal üksikisikul või üksusel neile teada anda, et nende teenusekeskkonnas leidub konkreetseid teabelemente, mida asjaomane üksikisik või üksus peab ebaseaduslikuks sisuks. See kord peab olema kergesti ligipääsetav ja kasutajasõbralik ning võimaldama esitada teateid vaid elektrooniliselt.

2. Lõikes 1 osutatud kord peab hõlbustama piisavalt täpsete ja nõuetekohaselt põhjendatud teadete esitamist. Selleks võtavad teabe talletamise teenuste osutajad vajalikud meetmed, et võimaldada ja hõlbustada kõiki järgmisi elemente sisaldavate teadete esitamist:

- a) piisavalt põhjendatud selgitus selle kohta, miks üksikisik või üksus väidab, et kõnealune teave kujutab endast ebaseaduslikku sisu;
- b) selge viide kõnealuse teabe täpsele elektroonilisele asukohale, näiteks täpne URL või täpsed URLid ning vajaduse korral täiendav teave, mis võimaldab ebaseaduslikku sisu tuvastada vastavalt sisu liigile ja konkreetsele teabe talletamise teenuse liigile;
- c) teate esitanud üksikisiku või üksuse nimi ja e-posti aadress, välja arvatud juhul, kui teavet peetakse seotuks mõne direktiivi 2011/93/EL artiklites 3–7 osutatud süüteoaga;
- d) kinnitus selle kohta, et üksikisik või üksus esitab teate heas usus ning et selles sisalduv teave ja väited on täpsed ja täielikud.

3. Käesolevas artiklis osutatud teateid käsitatakse teadetenä, mis tekitavad tegeliku teadmise või teadlikkuse artikli 6 kohaldamiseks seoses konkreetse teabeelemendiga, juhul kui nad võimaldavad hoolsal teabe talletamise teenuste osutajal teha kindlaks asjaomase tegevuse või teabe ebaseaduslikkuse ilma üksikasjaliku õigusliku uurimiseta.

4. Kui teade sisaldab selle esitanud üksikisiku või üksuse elektroonilisi kontaktandmeid, saadab teabe talletamise teenuste osutaja kõnealusele üksikisikule või üksusele põhjendamatu viivitusega kinnituse teate kättesaamise kohta.

5. Samuti teavitab teenuseosutaja põhjendamatu viivitusega asjaomast üksikisikut või üksust teates käsitletud teabega seoses tehtud otsusest, esitades ka teabe kõnealuse otsusega seotud õiguskaitsevahendite kohta.

6. Teabe talletamise teenuste osutajad töötlevad kõiki lõikes 1 osutatud korra alusel saadud teateid ning teevad teadetes käsitletud teabe kohta otsuse aegsasti, hoolsalt, erapooletult ja objektiivselt. Kui nad kasutavad kõnealuseks töötlemiseks või otsuste tegemiseks automatiseeritud vahendeid, lisavad nad teabe selliste vahendite kasutamise kohta lõikes 5 osutatud teatesse.

Artikkel 17

Põhjendamine

1. Teabe talletamise teenuste osutajad esitavad kõigile asjaomastele teenusesaajatele selge ja konkreetse põhjenduse kõigi alljärgnevate piirangute kohta, mis kehtestati seetõttu, et teenusesaaja esitatud teabe puhul on tegemist ebaseadusliku sisuga või teave on vastuolus nende teenusetingimustega:

- a) teenusesaaja esitatud konkreetsete teabeelementide nähtavuse piiramine, sealhulgas sisu eemaldamine, sisule juurdepääsu tõkestamine või sisu järjestuses madalamale kohale viimine;
- b) rahaliste maksete peatamine, lõpetamine või muul viisil piiramine;
- c) teenuse osutamise täielik või osaline peatamine või lõpetamine;
- d) teenusesaaja konto peatamine või sulgemine.

2. Lõiget 1 kohaldatakse üksnes juhul, kui asjakohased elektroonilised kontaktandmed on teenuseosutajale teada. Seda kohaldatakse hiljemalt piirangu kehtestamisel ja olenemata sellest, miks või kuidas see kehtestati.

Lõiget 1 ei kohaldata, kui teabe näol on tegemist petliku suures mahus kaubandusliku sisuga.

3. Lõikes 1 osutatud põhjendus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
- a) teave selle kohta, kas otsus hõlmab teabe eemaldamist, sellele juurdepääsu tõkestamist, selle järjestuses madalamale kohale viimist, selle nähtavuse piiramist või selle teabega seotud rahaliste maksete peatamist või lõpetamist, või kas otsusega kehtestatakse teabe suhtes muud lõikes 1 osutatud meetmed, ja kui see on asjakohane, siis otsuse territoriaalne kohaldamisala ja kohaldamise kestus;
 - b) otsuse tegemisel aluseks võetud faktid ja asjaolud, sealhulgas, kui see on asjakohane, kas otsus tehti artikli 16 kohaselt esitatud teate alusel või vabatahtliku omaalgatusliku uurimise alusel, ning kui see on rangelt vajalik, siis teavitaja andmed;
 - c) kui see on asjakohane, siis teave automatiseeritud vahendite kasutamise kohta otsuse tegemisel, sealhulgas teave selle kohta, kas otsus tehti automatiseeritud vahendite abil avastatud või tuvastatud sisu kohta;
 - d) kui otsus käsitleb väidetavalt ebaseaduslikku sisu, siis viide õiguslikule alusele, millele tuginetakse, ja selgitused selle kohta, miks teavet sellel alusel ebaseaduslikuks sisuks peetakse;
 - e) kui otsus põhineb sellel, et väidetavalt ei vasta teave teabe talletamise teenuse osutaja teenusetingimustele, siis viide lepingulisele alusele, millele tuginetakse, ja selgitused selle kohta, miks teavet peetakse sellele alusele mitte vastavaks;
 - f) selge ja kasutajasõbralik teave võimalike õiguskaitsevahendite kohta, mis on teenusesaajale otsusega seoses kättesaadavad, eelkõige ja kui see on kohaldatav, ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide, vaidluste kohtuvälise lahendamise ja kohtulike õiguskaitsevahendite kaudu.
4. Teave, mida teabe talletamise teenuste osutajad käesoleva artikli kohaselt esitavad, peab olema selge ja kergesti mõistetav ning nii täpne ja üksikasjalik, kui konkreetses olukorras mõistlikult võimalik. Eeskätt peab teave olema selline, et asjaomase teenuse saajal oleks mõistlikult võimalik lõike 3 punktis f osutatud võimalikke õiguskaitsevahendeid tegelikult kasutada.
5. Käesolevat artiklit ei kohaldata artiklis 9 osutatud korralduste suhtes.

Artikkel 18

Kuriteokahtlusest teavitamine

1. Kui teabe talletamise teenuste osutaja saab teadlikuks teabest, mis annab alust kahtlustada, et on pandud, pannakse parajasti või tõenäoliselt tulevikus toime kuritegu, millega kaasneb oht inimese või inimeste elule või turvalisusele, teatab ta oma kahtlusest viivitamata asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide õiguskaitse- või õigusasutustele ning esitab neile kogu kättesaadava asjakohase teabe.
2. Kui teabe talletamise teenuste osutaja ei suuda asjaomast liikmesriiki mõistliku kindlusega tuvastada, teavitab ta selle liikmesriigi õiguskaitseasutusi, kus on tema tegevuskoht või tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht, või teavitab Europoli või mõlemat.

Käesoleva artikli kohaldamisel on asjaomane liikmesriik see liikmesriik, kus kahtluse kohaselt on kuritegu toime pandud või pannakse see parajasti või tõenäoliselt tulevikus toime, või liikmesriik, kus elab või asub kuriteos kahtlustatav või kus elab või asub kahtlustatava kuriteo ohver.

3. JAGU

Digiplatvormide pakkujate suhtes kohaldatavad täiendavad sätted

Artikkel 19

Mikro- ja väikeettevõtjate väljajätmine

1. Käesolevat jagu, välja arvatud artikli 24 lõige 3, ei kohaldata digiplatvormide pakkujate suhtes, kes kvalifitseeruvad soovitus 2003/361/EÜ määratletud mikro- või väikeettevõtjateks.

Käesolevat jagu, välja arvatud artikli 24 lõige 3, ei kohaldata digiplatvormide pakkujate suhtes, kes varem kvalifitseerusid soovitus 2003/361/EÜ määratletud mikro- või väikeettevõtjateks, 12 kuu jooksul pärast kõnealuse staatuse kaotamist vastavalt soovitus artikli 4 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui nad on väga suured digiplatvormid vastavalt artiklile 33.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 kohaldatakse käesolevat jagu selliste digiplatvormide pakkujate suhtes, kes on määratletud väga suurte digiplatvormidena vastavalt artiklile 33, olenemata sellest, kas nad kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjateks.

Artikkel 20

Ettevõttesisene kaebuste menetlemise süsteem

1. Digiplatvormide pakkujad tagavad teenusesaajatele, sealhulgas teate esitanud üksikisikutele või üksustele, vähemalt kuue kuu jooksul pärast käesolevas lõikes osutatud otsuse tegemist ligipääsu tõhusale ettevõttesisesele kaebuste menetlemise süsteemile, mis võimaldab neil esitada elektrooniliselt ja tasuta kaebusi digiplatvormi pakkuja tehtud otsuse kohta teate saamisel või järgmiste otsuste kohta, mille digiplatvormi pakkuja on teinud põhjendusel, et teenusesaajate esitatud teabe puhul on tegemist ebaseadusliku sisuga või teave ei ole kooskõlas tema teenusetingimustega:

- a) otsused selle kohta, kas teave eemaldada, tõkestada sellele juurdepääs või piirata selle nähtavust;
- b) otsused selle kohta, kas teenusesaajate teenuse osutamine täielikult või osaliselt peatada või lõpetada;
- c) otsused selle kohta, kas teenusesaajate konto peatada või sulgeda;
- d) otsused selle kohta, kas teenusesaajate esitatud teabe monetiseerimise võimalus peatada, lõpetada või seda muul viisil piirata.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vähemalt kuuekuuline ajavahemik algab päeval, mil teenusesaajat teavitatakse otsusest vastavalt artikli 16 lõikele 5 või artiklile 17.

3. Digiplatvormide pakkujad tagavad, et nende ettevõttesisesed kaebuste menetlemise süsteemid on kergesti ligipääsetavad ja kasutajasõbralikud ning võimaldavad ja hõlbustavad piisavalt täpsete ja piisavalt põhjendatud kaebuste esitamist.

4. Digiplatvormide pakkujad menetlevad ettevõttesisesed kaebuste menetlemise süsteemi kaudu esitatud kaebusi aegsasti, mittediskrimineerivalt, hoolsalt ja erapooletult. Kui kaebuses esitatakse piisavad põhjendused, mille alusel saab digiplatvormi pakkuja otsustada, et tema otsus teate alusel mitte tegutseda on alusetu või et kaebuses käsitletud teave ei ole ebaseaduslik ega tema teenusetingimustega vastuolus, või teave selle kohta, et kaebuse esitaja käitumine ei anna alust meetme võtmiseks, tühistab ta põhjendamatu viivituse oma lõikes 1 osutatud otsuse.

5. Digiplatvormide pakkujad teavitavad kaebuse esitajaid põhjendamatu viivitusega kaebuses käsitletud teabe kohta tehtud põhjendatud otsusest ning artiklis 21 sätestatud vaidluste kohtuvälise lahendamise võimalusest ja muudest kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest.

6. Digiplatvormide pakkujad tagavad, et lõikes 5 osutatud otsused tehakse kvalifitseeritud töötajate järelevalve all, ja mitte üksnes automatiseeritud vahendite abil.

Artikkel 21

Vaidluste kohtuväline lahendamine

1. Teenusesaajatel, sealhulgas teate esitanud üksikisikutel või üksustel, kelle suhtes tehakse artikli 20 lõikes 1 osutatud otsus, on õigus valida ükskõik milline käesoleva artikli lõike 3 kohaselt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organ, et lahendada kõnealuste otsustega seotud vaidlusi, sealhulgas seoses kaebustega, mida ei ole lahendatud kõnealuses artiklis osutatud ettevõttesisesse kaebuste menetlemise süsteemi abil.

Digiplatvormide pakkujad tagavad, et teave esimeses lõigus osutatud teenusesaajate võimaluse kohta kasutada vaidluste kohtuvälist menetlust on nende internetipõhises kasutajaliideses kergesti ligipääsetav, selge ja kasutajasõbralik.

Esimese lõigu sätted ei piira asjaomase teenusesaaja õigust alata mis tahes etapis kohtumenetlus digiplatvormide pakkujate kõnealuste otsuste vaidlustamiseks kohtus kooskõlas kohaldatava õigusega.

2. Mõlemad pooled teevad vaidluse lahendamiseks valitud sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organiga heas usus koostööd.

Digiplatvormide pakkujad võivad vaidluste kohtuvälise organiga koostööst keelduda, kui sama teavet ja sama sisu väidetava ebaseaduslikkuse või teenusetingimustega vastuolu aluseid käsitlev vaidlus on juba lahendatud.

Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organil ei ole õigust teha asjas pooltele siduvat lahendit.

3. Selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus on vaidluste kohtuvälise lahendamise organi tegevuskoht, sertifitseerib organi vastava taotluse korral selle organi kuni viieks aastaks pikendamise võimalusega, kui organ on tõendanud, et ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) ta on erapooletu ning sõltumatu, sealhulgas rahaliselt sõltumatu, digiplatvormide pakkujatest ja digiplatvormide pakkujate osutatava teenuse saajatest, sealhulgas teate esitanud üksikisikutest ja üksustest;
- b) tal on vajalikud eksperditeadmised ühes või mitmes ebaseadusliku sisuga seotud valdkonnas esinevatest probleemidest või üht või mitut liiki digiplatvormide teenusetingimuste kohaldamise ja täitmise tagamise küsimustest, mistõttu saab ta vaidluste lahendamisele tõhusalt kaasa aidata;
- c) tema liikmeid tasustatakse viisil, mis ei ole seotud menetluse tulemusega;
- d) tema pakutav kohtuvälise vaidluse lahendamise menetlus on hõlpsasti ligipääsetav elektroonilise side tehnoloogia abil ning näeb ette võimaluse alata vaidluse lahendamise menetlus ja esitada vajalikud tõendavad dokumendid internetipõhiselt;
- e) ta on võimeline lahendama vaidlusi kiiresti, tulemuslikult ja kulutõhusalt ning vähemalt ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles;
- f) pakutav kohtuväline vaidluste lahendamine toimub selge ja õiglase menetluskorra kohaselt, mis on hõlpsasti ja avalikult ligipääsetav, ning kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas käesoleva artikliga.

Kui see on kohaldatav, täpsustab digiteenuste koordinaator sertifikaadis:

- a) konkreetsed valdkonnad, milles organil on eksperditeadmised, nagu on osutatud esimese lõigu punktis b ning
- b) liidu institutsioonide ametliku keele või ametlikud keeled, milles organ on võimeline vaidlusi lahendama, nagu on osutatud esimese lõigu punktis e.

4. Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organid annavad oma tegevuse kohta igal aastal aru digiteenuste koordinaatorile, kes nad sertifitseeris, täpsustades vähemalt neile edastatud vaidluste arvu, teabe nende vaidluste tulemuste kohta, nende lahendamiseks kulunud keskmise aja ning esinenud puudused või raskused. Kõnealuse digiteenuste koordinaatori taotluse korral esitavad nad lisateavet.

Digiteenuste koordinaatorid koostavad iga kahe aasta järel aruande nende poolt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organite toimimise kohta. Eelkõige tehakse kõnealuses aruandes järgmist:

- a) märgitakse vaidluste arv, millega iga sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organi poole on aasta jooksul pöördutud;
- b) tuuakse välja nendes organites algatatud menetluste tulemused ja vaidluste lahendamiseks kulunud keskmine aeg;
- c) tehakse kindlaks süstemaatilised või valdkondlikud puudused või raskused, mis on ilmnenud seoses kõnealuste organite toimimisega, ja antakse neile selgitus;
- d) tehakse kindlaks sellise toimimisega seotud parimad tavad;
- e) antakse kohasel juhul soovitusi selle kohta, kuidas sellist toimimist parandada.

Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organid teevad lahendi pooltele kättesaadavaks mõistliku aja jooksul, ent hiljemalt 90 kalendripäeva jooksul alates kaebuse kättesaamise päevast. Väga keerukate vaidluste korral võib sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organ oma äranägemisel pikendada 90 kalendripäeva pikkust tähtaega veel üks kord, kuid mitte rohkem kui 90 päeva, kokku kuni 180 päevani.

5. Kui vaidluste kohtuvälise lahendamise organ teeb vaidluses otsuse teenusesaaja, sealhulgas teate esitanud üksikisiku või üksuse kasuks, kannab digiplatvormi pakkuja kõik vaidluste kohtuvälise lahendamise organi nõutud tasud ning hüvitab nimetatud teenusesaajale, sealhulgas üksikisikule või üksusele, kõik muud mõistlikud kulud, mille teenusesaaja on vaidluse lahendamise seoses tasunud. Kui vaidluste kohtuvälise lahendamise organ teeb vaidluses otsuse digiplatvormi pakkuja kasuks, ei pea teenusesaaja, sealhulgas üksikisik ega üksus, hüvitama tasusid ega muid kulusid, mille digiplatvormi pakkuja on vaidluse lahendamise seoses tasunud või peab tasuma, välja arvatud juhul, kui vaidluste kohtuvälise lahendamise organ leiab, et nimetatud teenusesaaja tegutses selgelt pahauskelt.

Tasud, mida vaidluste kohtuvälise lahendamise organ vaidluse lahendamise eest digiplatvormi pakkujalt võtab, peavad olema mõistlikud ega tohi ühelgi juhul ületada organi kantavaid kulusid. Teenusesaajatele peab vaidluste lahendamine olema kättesaadav tasuta või nominaalse tasu eest.

Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organid teevad tasud või tasude määramise korra enne vaidluse lahendamise sekkumist asjaomasele teenusesaajale, sealhulgas teate esitanud üksikisikule või üksusele, ja digiplatvormi pakkujale teatavaks.

6. Liikmesriigid võivad lõike 1 kohaldamiseks asutada vaidluste kohtuvälise lahendamise organeid või toetada mõne või kõigi lõike 3 kohaselt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organite tegevust.

Liikmesriigid tagavad, et nende esimese lõigu kohane tegevus ei mõjuta nende digiteenuste koordinaatorite suutlikkust sertifitseerida asjaomaseid organeid vastavalt lõikele 3.

7. Vaidluste kohtuvälise lahendamise organi sertifitseerinud digiteenuste koordinaator tühistab sertifikaadi, kui ta kas omal algatusel või kolmandatelt isikutelt saadud teabe alusel tehtud uurimise käigus teeb kindlaks, et vaidluste kohtuvälise lahendamise organ ei vasta enam lõikes 3 sätestatud tingimustele. Enne kõnealuse sertifikaadi tühistamist annab digiteenuste koordinaator nimetatud organile võimaluse reageerida tema uurimise tulemustele ja kavatsusele tühistada vaidluste kohtuvälise lahendamise organi sertifikaat.

8. Digiteenuste koordinaatorid teavitavad komisjoni vaidluste kohtuvälise lahendamise organitest, mille nad on lõike 3 kohaselt sertifitseerinud, sealhulgas, kui see on asjakohane, nimetatud lõike teises lõigus osutatud täpsustustest, samuti vaidluste kohtuvälise lahendamise organitest, kelle sertifikaadi nad on tühistanud. Komisjon avaldab nende organite nimekirja ja kõnealused täpsustused selleks ettenähtud ja kergesti ligipääsetaval veebisaidil ning hoiab selle teabe ajakohasena.

9. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2013/11/EL kohaldamist ega kõnealuse direktiivi alusel tarbijate jaoks ette nähtud alternatiivseid vaidluste lahendamise menetlusi ega üksusi.

Artikkel 22

Usaldusväärsed teavitajad

1. Digiplatvormide pakkujad võtavad vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada artiklis 16 osutatud korras usaldusväärsete, oma kindlaksmääratud pädevusvaldkonnas tegutsevate teavitajate esitatud teadete eelisjärjekorras ja põhjendamatult viivitusega töötlemine ning nende suhtes otsuste tegemine.

2. Käesoleva määruse kohase usaldusväärse teavitaja staatuse omistab mis tahes üksuse taotluse alusel taotluse esitaja tegevuskohajärgse liikmesriigi digiteenuste koordinaator taotlejale, kes on tõendanud, et ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) tal on ebaseadusliku sisu avastamiseks, tuvastamiseks ja sellest teatamiseks vajalik oskusteave ja pädevus;
- b) ta on kõigist digiplatvormide pakkujatest sõltumatu;
- c) ta tegutseb eesmärgiga esitada teated hoolsalt, täpselt ja objektiivselt.

3. Usaldusväärne teavitaja avaldab vähemalt kord aastas kergesti arusaadava ja üksikasjaliku aruande vaatlusalusel ajavahemikul artikli 16 kohaselt esitatud teadete kohta. Aruandes loetletakse vähemalt teadete arv järgmistele liikidele kaupa:

- a) teabe talletamise teenuse osutaja identiteet,
- b) teatatud väidetavalt ebaseadusliku sisu liik,
- c) teenuseosutaja võetud meetmed.

Aruanne peab sisaldama usaldusväärse teavitaja sõltumatuse tagamiseks kehtestatud korra selgitust.

Usaldusväärne teavitaja saadab aruande talle staatuse omistanud digiteenuste koordinaatorile ja teeb aruande üldsusele kättesaadavaks. Aruandes esitatud teave ei tohi sisaldada isikuandmeid.

4. Digiteenuste koordinaatorid edastavad komisjonile ja nõukojale nende üksuste nimed, aadressid ja e-posti aadressid, kellele nad on omistanud lõike 2 kohaselt usaldusväärse teavitaja staatuse või kelle puhul nad on usaldusväärse teavitaja staatuse lõike 6 kohaselt peatanud või lõike 7 kohaselt tühistanud.

5. Komisjon avaldab lõikes 4 osutatud teabe avalikult kättesaadavas andmebaasis kergesti ligipääsetavas ja masinloetavas vormingus ning hoiab andmebaasi ajakohasena.

6. Kui digiplatvormide pakkujal on teavet, mille kohaselt on usaldusväärne teavitaja esitanud artiklis 16 osutatud korras märkimisväärsel hulgal ebapiisavalt täpseid, ekslikke või ebapiisavalt põhjendatud teateid, sealhulgas teavet, mis on kogutud seoses kaebuste töötlemisega artikli 20 lõikes 4 osutatud ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu, edastab ta kõnealuse teabe sellele digiteenuste koordinaatorile, kes omistas asjaomasele üksusele usaldusväärse teavitaja staatuse, esitades ka vajalikud selgitused ja tõendavad dokumendid. Pärast digiplatvormide pakkuja teabe saamist ja kui digiteenuste koordinaator leiab, et uurimise algatamiseks on õiguspärased põhjused, peatatakse usaldusväärse teavitaja staatus uurimise ajaks. Nimetatud uurimine viiakse läbi põhjendamatu viivitusega.

7. Üksusele usaldusväärse teavitaja staatuse omistanud digiteenuste koordinaator tühistab kõnealuse staatuse, kui ta kas omal algatusel või kolmandatelt isikult saadud teabe, sealhulgas digiplatvormide pakkuja lõike 6 kohaselt saadud teabe alusel läbiviidud uurimise põhjal otsustab, et üksus ei vasta enam lõikes 2 sätestatud tingimustele. Enne kõnealuse staatuse tühistamist annab digiteenuste koordinaator üksusele võimaluse reageerida uurimise tulemustele ja kavatsusele võtta üksuselt usaldusväärse teavitaja staatus.

8. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist anda vajaduse korral välja suuniseid, et aidata digiplatvormide pakkuja ja digiteenuste koordinaatoritel kohaldada lõikeid 2, 6 ja 7.

Artikkel 23

Väärkasutuse vastased ja selle eest kaitsevad meetmed

1. Digiplatvormide pakkujad peatavad mõistlikuks ajaks pärast eelhoiatuse tegemist teenuste osutamise teenusesaajatele, kes esitavad sageli ilmselgelt ebaseaduslikku sisu.

2. Digiplatvormide pakkujad peatavad mõistlikuks ajaks pärast eelhoiatuse tegemist artiklites 16 ja 20 osutatud teavitaja ja meetmete võtmise mehhanismide raames ning ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu esitatud selliste teadete ja kaebuste menetlemise, mille on edastanud vastavalt kas üksikisikud või üksused või kaebuse esitajad, kes esitavad sageli teateid või kaebusi, mis on ilmselgelt põhjendamatud.

3. Peatamise kohta otsuse tegemisel hindavad digiplatvormide pakkujad juhtumipõhiselt ning aegsasti ja objektiivselt, kas teenusesaaja, üksikisik, üksus või kaebuse esitaja tegeleb lõigetes 1 ja 2 osutatud väärkasutamisega, võttes arvesse kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid, mis ilmnevad digiplatvormi pakkuja kättesaadavast teabest. Need asjaolud hõlmavad vähemalt järgmist:

- a) teatava aja jooksul esitatud ilmselgelt ebaseadusliku sisuga teabeelementide või ilmselgelt põhjendamatu teadete või kaebuste absoluutarv;
- b) kõnealuste teabeelementide või teadete osakaal teatava aja jooksul esitatud teabeelementide või teadete koguarvust;
- c) väärkasutuse raskusaste, sealhulgas ebaseadusliku sisu olemus, ja väärkasutuse tagajärgede raskusaste;
- d) kui seda on võimalik kindlaks teha, siis teenusesaaja kavatsus, olgu teenusesaajaks üksikisik, üksus või kaebuse esitaja.

4. Digiplatvormide pakkujad esitavad oma teenusetingimustes selgelt ja üksikasjalikult põhimõtted, mida nad rakendavad seoses lõigetes 1 ja 2 osutatud väärkasutusega, ning toovad näiteid faktidest ja asjaoludest, mida nad võtavad arvesse, kui nad hindavad, kas teatav käitumine on väärkasutus, ning märgivad ka kohaldatava peatamisperioodi pikkuse.

Artikkel 24

Digiplatvormide pakkujate läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Lisaks artiklis 15 osutatud teabele esitavad digiplatvormide pakkujad kõnealuses artiklis osutatud aruannetes teabe järgmise kohta:
 - a) artiklis 21 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise organitele esitatud vaidluste arv, vaidluste lahendamise tulemused, vaidluste lahendamise menetluste lõpuleviimiseks kulunud mediaanaeg ning nende vaidluste osakaal, mille puhul digiplatvormi pakkuja rakendas organi otsuseid;
 - b) artikli 23 kohaselt kohaldatud peatamiste arv, eristades selgelt ebaseadusliku sisu, ilmselgelt põhjendamatute teadete ja ilmselgelt põhjendamatute kaebuste esitamise eest kohaldatud peatamisi.
2. Hiljemalt 17. veebruariks 2023 ja pärast seda vähemalt kord kuue kuu jooksul avaldavad digiplatvormide või internetipõhiste otsingumootorite pakkujad oma internetipõhise kasutajaliidese avalikult kättesaadavas osas teabe selle kohta, kui suur on nende kuu keskmine aktiivsete teenusesaajate arv liidus, arvutades keskmise viimase kuue kuu põhjal ja kasutades meetodikat, mis on sätestatud artikli 33 lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktis, kui delegeeritud õigusakt on vastu võetud.
3. Digiplatvormide või internetipõhiste otsingumootorite pakkujad edastavad põhjendamatult viivitusega tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile nende taotlusel lõikes 2 osutatud teabe, mis on taotluse esitamise ajal ajakohane. Kõnealune digiteenuste koordinaator või komisjon võib nõuda, et digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja esitaks lisateavet nimetatud lõikes osutatud arvutuse kohta, sealhulgas selgitused ja põhjendused kasutatud andmete kohta. Kõnealune teave ei hõlma isikuandmeid.
4. Kui tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril on käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaselt saadud teabe põhjal alust järeldada, et digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja täidab artikli 33 lõikes 1 sätestatud liidu aktiivsete teenusesaajate kuu keskmise arvu künnist, teavitab ta sellest komisjoni.
5. Digiplatvormide pakkujad edastavad komisjonile põhjendamatult viivitusega oma artikli 17 lõikes 1 osutatud otsused ning põhjendused, et need saaks lisada komisjoni hallatavasse avalikult ligipääsetavasse masinloetavasse andmebaasi. Digiplatvormide pakkujad tagavad, et esitatud teave ei sisalda isikuandmeid.
6. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et kehtestada käesoleva artikli lõike 1 kohaste aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju käsitlevad mallid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 88 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 25

Internetipõhise kasutajaliidese disain ja korraldus

1. Digiplatvormide pakkujad ei disaini, korralda ega käita oma internetipõhiseid kasutajaliideseid viisil, mis petab nende teenuse saajaid või manipuleerib nendega või viisil, mis muul viisil moonutab oluliselt või kahjustab nende teenuse saajate võimet teha sõltumatuid ja teadlikke otsuseid.
2. Lõikes 1 osutatud keeldu ei kohaldata direktiiviga 2005/29/EÜ või määrusega (EL) 2016/679 hõlmatud tavade suhtes.
3. Komisjon võib anda välja suunised lõike 1 kohaldamise kohta konkreetsete tavade suhtes, eelkõige:
 - a) teenusesaajalt otsuse küsimisel teatavate valikute esiletõstmine;

- b) korduv taotlemine, et teenusesaaja teeks valiku, kui selline valik on juba tehtud, eriti kuvades kasutajakogemust häirivaid hüpikaknaid;
- c) teenuse lõpetamise etapi teenuse kasutajaks registreerumisest keerukamaks tegemine.

Artikkel 26

Reklaam digiplatvormidel

1. Digiplatvormide pakkujad, kes esitavad oma internetipõhistes kasutajaliidestest reklaami, tagavad, et teenusesaajad saavad iga üksikule teenusesaajale esitatava reklaami puhul selgelt, lühidalt ja ühemõtteliselt ning reaalselt tuvastada:
 - a) et teave on reklaam, sealhulgas silmapaistva märgistuse abil, mis võib järgida artikli 44 kohast standardit;
 - b) füüsilise või juriidilise isiku, kelle nimel reklaami esitatakse;
 - c) reklaami eest tasunud füüsilise või juriidilise isiku, kui see isik ei ole punktis b osutatud füüsiline või juriidiline isik;
 - d) reklaamist otse ja kergesti ligipääsetava sisulise teabe peamiste parameetrite kohta, mida kasutatakse selleks, et määrata saaja, kellele reklaami esitatakse, ning kui see on asjakohane, siis selle kohta, kuidas neid parameetreid muuta.
2. Digiplatvormide pakkujad tagavad teenusesaajatele funktsiooni, mis võimaldab teatada, kas nende esitatav sisu kujutab endast kommertsteadaannet või sisaldab seda.

Kui teenusesaaja esitab käesoleva lõike kohase teate, tagab digiplatvormi pakkuja, et teised teenusesaajad saavad selgelt, ühemõtteliselt ja reaalselt, sealhulgas silmapaistva märgistuse kaudu, mis võib olla artikli 44 kohaselt standarditud, tuvastada, et teenusesaaja teate kohaselt kujutab teenusesaaja esitatav sisu endast ärilist teadaannet või sisaldab seda.

3. Digiplatvormide pakkujad ei esita teenusesaajatele reklaami, mis põhineb määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilianalüüsil, mis kasutab määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõikes 1 osutatud isikuandmete eriliike.

Artikkel 27

Soovitussüsteemi läbipaistvus

1. Digiplatvormide pakkujad, kes kasutavad soovitussüsteeme, esitavad oma teenusetingimustes lihtsas ja arusaadavas keeles peamised parameetrid, mida nende soovitussüsteemides kasutatakse, ning teenusesaajatele pakutavad võimalused neid peamisi parameetreid muuta või mõjutada.
2. Lõikes 1 osutatud peamiste parameetrite abil selgitatakse, miks teenusesaajale soovitatakse teavat teavet. Need peavad sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) kõige olulisemad kriteeriumid teenusesaajale soovitatava teabe kindlaksmääramisel;
 - b) nende parameetrite suhtelise tähtsuse põhjused.
3. Kui lõike 1 kohaselt on saadaval mitu soovitussüsteemide varianti, mis määravad teenusesaajatele esitatava teabe suhtelise järjekorra, teevad digiplatvormide pakkujad kättesaadavaks funktsiooni, mis võimaldab teenusesaajal mis tahes ajal valida ja muuta oma eelistatud varianti. See funktsioon on otse ja kergesti ligipääsetav, digiplatvormi internetipõhise kasutajaliidese konkreetses osas, kus teavet tähtsuse järjekorda seatakse.

*Artikkel 28***Alaealiste kaitse internetis**

1. Alaealistele ligipääsetavate digiplatvormide pakkujad kehtestavad asjakohased ja proportsionaalsed meetmed, et tagada oma teenuse puhul alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase.
2. Digiplatvormide pakkujad ei esita oma kasutajaliideses reklaami, mis põhineb määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilianalüüsil, mis kasutab teenusesaaja isikuandmeid, kui nad on mõistlikult kindlalt teadlikud sellest, et teenusesaaja on alaealine.
3. Käesolevas artiklis sätestatud kohustuste täitmine ei kohusta digiplatvormide pakkujaid töötlema täiendavaid isikuandmeid, et hinnata, kas teenusesaaja on alaealine.
4. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist anda välja suuniseid, et aidata digiplatvormide pakkujatel lõiget 1 kohaldada.

*4. JAGU****Selliste digiplatvormide pakkujate, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, suhtes kohaldatavad lisasätted****Artikkel 29***Mikro- ja väikeettevõtjate väljajätmine**

1. Käesolevat jagu ei kohaldata selliste digiplatvormide pakkujate suhtes, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kui pakkuja kvalifitseerub soovitus 2003/361/EÜ määratletud mikro- või väikeettevõtjaks.

Käesolevat jagu ei kohaldata digiplatvormide pakkujate suhtes, kes varem kvalifitseerusid soovitus 2003/361/EÜ määratletud mikro- või väikeettevõtjaks, 12 kuu jooksul pärast kõnealuse staatuse kaotamist vastavalt soovitus 2003/361/EÜ artikli 4 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui nad on väga suured digiplatvormid vastavalt artiklile 33.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 kohaldatakse käesolevat jagu selliste digiplatvormide pakkujate suhtes, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kui pakkujat käsitletakse väga suure digiplatvormina vastavalt artiklile 33, olenemata sellest, kas nad kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjaks.

*Artikkel 30***Kauplejate tegevuse jälgitavus**

1. Digiplatvormid, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, tagavad, et kauplejad saavad kasutada neid digiplatvorme liidus asuvatele tarbijatele sõnumite edastamiseks või toodete või teenuste pakkimiseks üksnes juhul, kui enne nende teenuste kasutamist nimetatud eesmärkidel on nad saanud järgmise teabe, kui see on kaupleja suhtes kohaldatav:

- a) kaupleja nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress;
- b) kaupleja isikut tõendava dokumendi koopia või mis tahes e-identimine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014 ⁽⁴⁰⁾ artiklile 3;

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

- c) kaupleja maksekonto andmed;
- d) kui kaupleja on registreeritud äriregistris või muus samalaadses avalikus registris, siis see äriregister, millesse kaupleja on kantud, ja tema registrinumbr või samaväärne identifitseerimisvahend selles registris;
- e) kaupleja kinnitus selle kohta, et ta võtab kohustuse pakkuda ainult selliseid tooteid või teenuseid, mis vastavad kohaldatavatele liidu õigusnormidele.

2. Kui sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, on lõikes 1 osutatud teabe saanud, teeb ta enne, kui lubab asjaomasel kauplejal oma teenuseid kasutada, kõik endast oleneva, et hinnata, kas lõike 1 punktides a–e osutatud teave on usaldusväärne ja täielik, kasutades selleks mõnd vabalt ligipääsetavat ametlikku internetipõhist andmebaasi või internetipõhist kasutajaliidest, mille liikmesriigid või liit on kättesaadavaks teinud, või taotledes kauplejalt usaldusväärsetest allikatest pärit tõendavaid dokumente. Käesoleva määruse kohaldamisel vastutavad kauplejad esitatud teabe täpsuse eest.

Kauplejate puhul, kes juba kasutavad lõikes 1 osutatud eesmärkidel 17. veebruaril 2024 selliste digiplatvormide pakkujate teenuseid, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, teevad pakkujad kõik endast oleneva, et saada asjaomastelt kauplejatelt loetus toodud teave 12 kuu jooksul. Kui asjaomased kauplejad ei esita teavet kõnealuse ajavahemiku jooksul, peatavad pakkujad oma teenuste osutamise neile kauplejatele seni, kuni nad on esitanud kogu teabe.

3. Kui sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, saab piisavaid viiteid selle kohta, või tal on alust arvata, et asjaomaselt kauplejalt saadud lõikes 1 osutatud teabeelement on ebatäpne, puudulik või ei ole ajakohane, taotleb kõnealune pakkuja kauplejalt olukorra parandamist viivitamata või liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud tähtaja jooksul.

Kui kaupleja kõnealust teavet ei paranda või ei täienda, peatab sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kiiresti oma teenuse osutamise sellele kauplejale seoses liidus asuvatele tarbijatele toodete või teenuste pakkumisega, kuni taotlus on täielikult rahuldatud.

4. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2019/1150 artikli 4 kohaldamist, on asjaomasel kauplejal juhul, kui sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, keelab tal käesoleva artikli lõike 1 kohaselt oma teenust kasutada või on selle osutamise peatanud käesoleva artikli lõike 3 kohaselt, õigus esitada kaebus vastavalt käesoleva määruse artiklitele 20 ja 21.

5. Sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, säilitab lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teavet turvaliselt kuue kuu jooksul pärast tema ja asjaomase kaupleja vahelise lepingulise suhte lõppu. Seejärel kustutab ta teabe.

6. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, avalikustab sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, teabe kolmandatele isikutele üksnes juhul, kui seda nõutakse kohaldatava õiguse alusel, sealhulgas artiklis 10 osutatud korralduste või muude korralduste alusel, mille liikmesriikide pädevad asutused või komisjon on andnud käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

7. Sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, teeb lõike 1 punktides a, d ja e osutatud teabe teenusesaajatele kättesaadavaks oma digiplatvormil, esitades selle selgel, kergesti ligipääsetaval ja arusaadaval viisil. Teave on kättesaadav vähemalt digiplatvormi internetipõhises kasutajaliideses, kus esitatakse teavet toote või teenuse kohta.

*Artikkel 31***Integreeritud nõuetelevastavus**

1. Sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, tagab, et tema internetipõhist kasutajaliidest disainitakse ja korraldatakse viisil, mis võimaldab kauplejal täita kohaldatavast liidu õigusest neile tulenevaid lepingueelse teabe, nõuetele vastavuse ja tooteohutuse alase teabega seotud kohustusi.

Eelkõige tagab asjaomane pakkuja, et tema internetipõhine kasutajaliides võimaldaks kauplejal esitada teavet määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 13 ja muudes liidu õigusaktides määratletud ettevõtja nime, aadressi, telefoninumbri ja e-maili aadressi kohta.

2. Sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, tagab, et tema internetipõhist kasutajaliidest disainitakse ja korraldatakse viisil, mis võimaldab kauplejal esitada vähemalt järgmist:

- a) teave, mis on vajalik liidus asuvatele tarbijatele pakujate teenuste kaudu reklaamitavate või pakutavate toodete või teenuste selgeks ja üheselt mõistetavaks tuvastamiseks;
- b) kauplejat tuvastada aitav märkis, näiteks kaubamärk, sümbol või logo ning
- c) kui see on asjakohane, teave märgistamise ja tähistamise kohta kooskõlas tooteohutust ja toote nõuetele vastavust käsitlevate kohaldatavate liidu õigusaktidega.

3. Selliste digiplatvormide pakkujad, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, teevad kõik endast oleneva, et hinnata, kas kauplejad on esitanud lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe enne, kui lubab kauplejal tooteid või teenuseid nendel digiplatvormidel pakkuda. Pärast kauplejal toodete või teenuste pakkimise lubamist oma digiplatvormil, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, teeb sellise digiplatvormi pakkuja mõistlikke jõupingutusi, et pisteliselt kontrollida, kas pakutavad tooted või teenused on mõnes ametlikus, vabalt ligipääsetavas ja masinloetavas internetipõhises andmebaasis või internetipõhises kasutajaliideses märgitud ebaseaduslikuks.

*Artikkel 32***Õigus teabele**

1. Kui sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, saab mis tahes viisil teadlikuks ebaseaduslikust tootest või teenusest, mida kaupleja on tema teenuseid kasutades liidus asuvatele tarbijatele pakkunud, teavitab ta tarbijaid, kes tema teenust kasutades ostsid kõnealust toodet või teenust, kui tal on nende kontaktandmed, järgmisest:

- a) asjaolust, et toode või teenus on ebaseaduslik;
- b) kaupleja isikust ja
- c) asjakohastest õiguskaitsevahenditest.

Esimeses lõigus sätestatud kohustust piirduv nende ebaseaduslike kaupade või teenustega, mis osteti või mida osutati viimase kuue kuu jooksul enne seda, kui pakkuja nende ebaseaduslikkusest teadlikuks sai.

2. Kui lõikes 1 osutatud olukorras puuduvad sellise digiplatvormi pakkujal, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega lepinguid sidevahendi abil, kõigi asjaomaste tarbijate kontaktandmed, teeb pakkuja oma internetipõhises kasutajaliideses avalikult kättesaadavaks ja kergesti ligipääsetavaks teabe ebaseadusliku toote või teenuse, kaupleja isiku ja kõikide asjakohaste õiguskaitsevahendite kohta.

5. JAGU

Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate lisakohustused süsteemsete riskide juhtimiseks

Artikkel 33

Väga suured digiplatvormid ja väga suured internetipõhised otsingumootorid

1. Käesolevat jagu kohaldatakse selliste digiplatvormide ja internetipõhiste otsingumootorite suhtes, mida kasutavad liidus keskmiselt vähemalt 45 miljonit aktiivset teenusesaajat kuus ja mida löike 4 kohaselt käsitatakse väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootoritena.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 87 vastu delegeeritud õigusaktid, et kohandada lõikes 1 osutatud liidu aktiivsete teenusesaajate kuupõhist keskmist arvu, kui liidu rahvaarv suureneb või väheneb vähemalt 5 % võrreldes 2020. aasta rahvaarvuga või – pärast delegeeritud akti alusel tehtud kohandamist – võrreldes selle aasta rahvaarvuga, millal võeti vastu viimane asjaomane delegeeritud õigusakt. Sellisel juhul kohandab komisjon arvu nii, et see vastaks 10 %-le liidu selle aasta elanikkonnast, mil ta delegeeritud õigusakti vastu võtab, ümardades arvu üles- või allapoole, et seda oleks võimalik väljendada miljonites.

3. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist võtta kooskõlas artikliga 87 vastu delegeeritud õigusaktid, et täiendada käesoleva määruse sätteid, kehtestades käesoleva artikli lõike 1 ja artikli 24 lõike 2 kohaldamiseks liidu aktiivsete teenusesaajate kuupõhise keskmise arvu arvutamise meetoodika, tagades, et selles võetakse arvesse turu ja tehnoloogia arengut.

4. Komisjon võtab pärast tegevuskohaliikmesriigiga konsulteerimist või tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori poolt artikli 24 lõike 4 kohaselt esitatud teabe arvessevõtmist vastu otsuse, milles käsitatakse käesoleva määruse kohaldamiseks väga suure digiplatvormina või väga suure internetipõhise otsingumootorina digiplatvormi või otsingumootorit, mille aktiivsete teenusesaajate keskmine arv kuus on võrdne käesoleva artikli lõikes 1 osutatud arvuga või sellest suurem. Komisjon teeb oma otsuse digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja poolt vastavalt artikli 24 lõikele 2 esitatud andmete või artikli 24 lõike 3 kohaselt taotletud teabe või mis tahes muu komisjonile kättesaadava teabe põhjal.

Kui digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja ei täida artikli 24 lõiget 2 või tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni artikli 24 lõike 3 kohast taotlust, ei takista see komisjoni käsitamast asjaomast pakkujat väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujana käesoleva lõike kohaselt.

Kui komisjon tugineb oma otsuses talle käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt kättesaadavale muule teabele või artikli 24 lõike 3 kohaselt taotletud täiendavale teabele, annab komisjon asjaomasele digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkujale võimaluse esitada 10 tööpäeva jooksul oma seisukohad komisjoni esialgsete järelduste kohta ning kavatsuse kohta käsitada digiplatvormi või internetipõhist otsingumootorit väga suure digiplatvormina või väga suure internetipõhise otsingumootorina. Komisjon võtab asjaomase pakkuja esitatud seisukohti igati arvesse.

See, kui asjaomase digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja ei esita oma seisukohti kolmanda lõigu kohaselt, ei takista komisjoni käsitamast asjaomast digiplatvormi või internetipõhist otsingumootorit väga suure digiplatvormina või väga suure internetipõhise otsingumootorina, tuginedes muule komisjonile kättesaadavale teabele.

5. Kui digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori aktiivsete teenusesaajate keskmine arv kuus ei ole üheaastase pideva ajavahemiku jooksul võrdne lõikes 1 osutatud arvuga või sellest suurem, lõpetab komisjon nimetatud käsitamise.

6. Komisjon teavitab oma lõigete 4 ja 5 kohastest otsustest põhjendamatult viivitusega asjaomast digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkujat, nõukoda ja tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit.

Komisjon tagab, et väga suurte digiplatvormidena või väga suurte internetipõhiste otsingumootoritena käsitatavate digiplatvormide või otsingumootorite loetelu avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja et seda loetelu hoitakse ajakohasena. Käesolevas jaos sätestatud kohustusi hakatakse kohaldama või nende kohaldamine lõpetatakse asjaomaste väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes neli kuud pärast esimeses lõigus osutatud asjaomase pakkuja teavitamist.

Artikkel 34

Riskihindamine

1. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad teevad hoolsalt kindlaks kõik süsteemsed riskid liidus, mis tulenevad nende teenuse ja sellega seonduvate süsteemide, sealhulgas algoritmiliste süsteemide disainimisest, toimimisest või nende teenuste kasutamisest, ning analüüsivad ja hindavad neid riske.

Nad teevad riskihindamise alates artikli 33 lõike 6 teises lõigus osutatud kohaldamise alguskuupäevast ja seejärel vähemalt kord aastas ning igal juhul enne selliste funktsioonide kasutuselevõttu, millel on tõenäoliselt oluline mõju käesoleva artikli kohaselt kindlaks tehtud riskidele. Riskihindamine lähtub pakutavatest teenustest ja on proportsionaalne süsteemsete riskidega, võttes arvesse nende raskusastet ja tõenäosust, ning sellega hõlmatakse järgmised süsteemsed riskid:

- a) ebaseadusliku sisu levitamine nende teenuste kaudu;
- b) tegelik ja prognoositav negatiivne mõju põhiõiguste kasutamisele, eelkõige seoses inimväärikuse, mis on sätestatud harta artiklis 1, era- ja perekonnaelu austamise, mis on sätestatud harta artiklis 7, isikuandmete kaitse, mis on sätestatud harta artiklis 8, väljendus- ja teabevabaduse, sealhulgas meediavabadus ja meedia mitmekesisus, mis on sätestatud harta artiklis 11, diskrimineerimiskeelu, mis on sätestatud harta artiklis 21, lapse õiguste austamise, mis on sätestatud harta artiklis 24 ja tarbijakaitse kõrge tasemega, mis on sätestatud harta artiklis 38;
- c) mis tahes tegelik või prognoositav negatiivne mõju ühiskondlikule arutelule ja valimisprotsessidele ning avalikule julgeolekule;
- d) mis tahes tegelik või prognoositav negatiivne mõju seoses soolise vägivalla, rahvatervise kaitse ja alaealistega ning rasked negatiivsed tagajärjed isiku füüsilisele ja vaimsele heaolule.

2. Riskihindamiste tegemisel võtavad väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad eelkõige arvesse seda, kas ja kuidas mõjutavad lõikes 1 osutatud mis tahes süsteemset riski järgmised tegurid:

- a) nende soovitusüsteemide ja muu asjakohase algoritmilise süsteemi disain;
- b) nende sisu modereerimise süsteemid;
- c) kohaldatavad teenusetingimused ja nende täitmise tagamine;
- d) reklaamide valimise ja esitamise süsteemid;
- e) pakkuja andmetega seotud tavad.

Hindamisel analüüsitakse ka seda, kas ja kuidas mõjutab lõike 1 kohaseid riske nende teenuse tahtlik manipuleerimine, sealhulgas teenuse mitteautentse kasutamise või automaatse eksploateerimise kaudu, samuti ebaseadusliku sisu ja pakkuja teenusetingimustega vastuolus oleva teabe võimendamine ning võimalik kiire ja laialdane levik.

Hindamisel võetakse arvesse konkreetseid piirkondlikke või keelelisi aspekte, sealhulgas juhul, kui need on eriomased mõnele liikmesriigile.

3. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad säilitavad riskihindamisega seotud tõendavaid dokumente vähemalt kolm aastat pärast riskihindamise tegemist ning edastavad need taotluse korral komisjonile ja tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile.

Artikkel 35

Riskide maandamine

1. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad kehtestavad mõistlikud, proportsionaalsed ja tõhusad riskimaandusmeetmed, mis on kohandatud artikli 34 kohaselt kindlaks tehtud konkreetsetele süsteemsetele riskidele, võttes eelkõige arvesse selliste meetmete mõju põhiõigustele. Kõnealused meetmed võivad, kui see on asjakohane, hõlmata järgmist:

- a) nende teenuste, sealhulgas internetipõhiste kasutajaliideste disaini, omaduste või toimimise kohandamine;
- b) nende teenusetingimuste kohandamine ja nende täitmise tagamine;
- c) sisu modereerimise protsesside kohandamine, sealhulgas teatavat liiki ebaseadusliku sisuga seotud teadete töötlemise kiirus ja kvaliteet ning kohasel juhul teatatud sisu kiire eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine, eelkõige mis puudutab ebaseaduslikku vaenukõnet või kübervägivalda, ning sisu modereerimiseks asjakohaste otsustusprotsesside ja sihtotstarbeliste ressursside kohandamine;
- d) nende algoritmiliste süsteemide, sealhulgas soovitusüsteemide testimine ja kohandamine;
- e) nende reklaamisüsteemide kohandamine ja sihipäraste meetmete võtmine, mille eesmärk on piirata või kohandada reklaamide esitamist seoses nende osutatava teenusega;
- f) siseprotsesside, vahendite, testimise, dokumentatsiooni või oma tegevuse järelevalve tugevdamine, eelkõige seoses süsteemse riski tuvastamisega;
- g) koostöö algatamine artikli 22 kohaste usaldusväärsete teavitajatega või sellise koostöö kohandamine ning artikli 21 kohaste vaidluste kohtuvälise lahendamise organite otsuste rakendamine;
- h) vastavalt artiklites 45 ja 48 osutatud tegevusjuhenditele ja kriisiprotokollidele tuginedes koostöö algatamine teiste digiplatvormide või internetipõhiste otsingumootorite pakkujatega või sellise koostöö kohandamine;
- i) teadlikkuse suurendamise meetmete võtmine ja oma internetipõhise kasutajaliidese kohandamine teenuse kasutajate ulatuslikumaks teavitamiseks;
- j) sihipäraste meetmete võtmine lapse õiguste kaitsmiseks, sealhulgas, kui see on asjakohane, vanuse kontrollimise ja vanemliku kontrolli vahendid ning vahendid, mille eesmärk on aidata alaealistel väärkohtlemisest teatada või saada tuge;
- k) selle tagamine, et teabeelement, mis kujutab endast loodud või manipuleeritud kujutist või audiot või videot, mis sarnaneb märkimisväärselt tegelike isikute, esemete, kohtade või muude üksuste või sündmustega ning mis näib kasutajale petlikult ehtne või tõene, on tuvastatav silmapaistva märgistuse kaudu, kui seda esitatakse nende internetipõhises kasutajaliideses; ning lisaks sellele hõlpsasti kasutatava funktsiooni lisamine, mis võimaldab teenusesaajatel sellist teavet ära märkida.

2. Nõukoda avaldab koostöös komisjoniga kord aastas põhjalikud aruanded. Aruanded sisaldavad järgmist:

- a) selliste enim esile tõusvate ja korduvate süsteemsete riskide kindlakstegemine ja hindamine, millest väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad on teatanud või mis on kindlaks tehtud muude teabeallikate, eelkõige artiklite 39, 40 ja 42 kohaselt esitatud teabe alusel;

- b) väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate parimad tavad tuvastatud süsteemsete riskide maandamisel.

Aruannetes esitatakse süsteemsed riskid liikmesriikide kaupa, kus nad esinevad, ning liidu kui terviku kohta, kui see on asjakohane.

3. Komisjon võib anda koostöös digiteenuste koordinaatoritega välja suuniseid lõike 1 kohaldamiseks seoses konkreetsete riskidega, eelkõige selleks, et tutvustada parimaid tavaid ja soovitada võimalikke meetmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse meetmete võimalikku mõju kõigi asjaosaliste hartas sätestatud põhiõigustele. Kõnealuste suuniste ettevalmistamise käigus korraldab komisjon avalikud konsultatsioonid.

Artikkel 36

Kriisidele reageerimise mehhanism

1. Kriisi korral võib komisjon nõukoja soovitusel võtta vastu otsuse, milles nõutakse, et üks või mitu väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujat võtaksid ühe või enama järgmistest meetmetest:

- a) hinnata, kas, ja kui, siis mil määral ja kuidas nende teenuste toimimine ja kasutamine aitab märkimisväärselt kaasa või tõenäoliselt aitab märkimisväärselt kaasa lõikes 2 osutatud tõsise ohu tekkele;
- b) teha kindlaks ja kohaldada konkreetseid, tõhusaid ja proportsionaalseid meetmeid, näiteks artikli 35 lõikes 1 või artikli 48 lõikes 2 sätestatud meetmeid, et ennetada, kõrvaldada või piirata käesoleva lõike punkti a kohaselt tuvastatud tõsise ohu tekkele kaasa aitamist;
- c) esitada komisjonile teatavaks kuupäevaks või otsuses täpsustatud korrapäraste ajavahemike järel punktis a osutatud hindamiste aruanne, milles esitatakse punkti b kohaselt võetud konkreetsete meetmete täpne sisu, nende rakendamine ning kvalitatiivne ja kvantitatiivne mõju ning mis tahes muud nende hindamiste või meetmetega seotud küsimused, nagu on täpsustatud otsuses.

Käesoleva lõike punkti b kohaste meetmete kindlaksmääramisel ja kohaldamisel võtab pakkuja või võtavad pakkujad nõuetekohaselt arvesse lõikes 2 osutatud tõsise ohu raskusastet, meetmete kiireloomulisust ning tegelikku või võimalikku mõju kõigi asjaomaste poolte õigustele ja õigustatud huvidele, sealhulgas asjaolu, et meetmed ei pruugi austada hartas sätestatud põhiõigusi.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel loetakse kriisiks selliste erakorraliste asjaolude ilmnemist, mis ohustavad tõsiselt avalikku julgeolekut või rahvatervist liidus või selle märkimisväärselt suures osas.

3. Lõikes 1 osutatud otsuse tegemisel tagab komisjon, et täidetud on kõik järgmised nõuded:

- a) otsuses nõutavad meetmed on rangelt vajalikud, põhjendatud ja proportsionaalsed, võttes eelkõige arvesse lõikes 2 osutatud tõsise ohu raskusastet, meetmete kiireloomulisust ning tegelikku või võimalikku mõju kõigi asjaomaste poolte õigustele ja õigustatud huvidele, sealhulgas asjaolu, et meetmed ei pruugi austada hartas sätestatud põhiõigusi;
- b) otsuses määratakse kindlaks mõistlik tähtaeg, mille jooksul lõike 1 punktis b osutatud konkreetsete meetmed tuleb võtta, võttes eelkõige arvesse nende meetmete kiireloomulisust ning nende ettevalmistamiseks ja rakendamiseks vajalikku aega;
- c) otsuses nõutavate meetmete kestus ei tohi ületada kolme kuud.

4. Lõikes 1 osutatud otsuse tegemise järgselt astub komisjon põhjendamatu viivitusega kõik järgmised sammud:

- a) teavitab otsusest pakkujat või pakkujaid, kellele otsus on adresseeritud;

- b) teeb otsuse üldsusele kättesaadavaks ning
- c) teavitab otsusest nõukoda, palub tal esitada selle kohta oma seisukohad ning hoiab teda kursis otsusega seotud edasiste arengusuundadega.

5. Lõike 1 punkti b ja lõike 7 teise lõigu kohaselt võetavad konkreetsed meetmed valib pakkuja või valivad pakkujad, kellele komisjoni otsus on adresseeritud.

6. Komisjon võib omal algatusel või pakkuja taotlusel pidada pakkujaga dialoogi, et teha kindlaks, kas pakkuja konkreetseid asjaolusid arvesse võttes on lõike 1 punktis b osutatud kavandatud või rakendatud meetmed taotletavate eesmärkide saavutamiseks tõhusad ja proportsionaalsed. Eelkõige tagab komisjon, et pakkuja poolt lõike 1 punkti b kohaselt võetud meetmed vastavad lõike 3 punktides a ja c osutatud nõuetele.

7. Komisjon jälgib käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuse kohaselt võetud konkreetsete meetmete kohaldamist kõnealuse lõike punktis c osutatud aruannete ja muu asjakohase teabe alusel, sealhulgas teabe alusel, mida ta võib artikli 40 või 67 kohaselt nõuda, võttes arvesse kriisi arengut. Komisjon annab jälgimisest nõukojale korrapäraselt aru, tehes seda vähemalt kord kuus.

Kui komisjon leiab, et lõike 1 punkti b kohased kavandatud või rakendatud konkreetsed meetmed ei ole tõhusad või proportsionaalsed, võib ta pärast nõukojaga konsulteerimist võtta vastu otsuse, milles nõuab pakkujalt nende konkreetsete meetmete kindlakstegemise või kohaldamise läbivaatamist.

8. Kui see on kriisi arengut silmas pidades asjakohane, võib komisjon nõukoja soovitusel põhjal muuta lõikes 1 või lõike 7 teises lõigus osutatud otsust järgmiselt:

- a) tühistada otsuse ja, kui see on asjakohane, nõuda, et väga suur digiplatvorm või väga suur internetipõhine otsingumootor lõpetaks lõike 1 punkti b või lõike 7 teise lõigu kohaselt kindlaks tehtud ja rakendatud meetmete kohaldamise, eelkõige juhul, kui selliste meetmete võtmise põhjuseid enam ei ole;
- b) pikendada lõike 3 punktis c osutatud ajavahemikku kuni kolme kuu võrra;
- c) võtta arvesse meetmete kohaldamisel saadud kogemusi, eelkõige asjaolu, et meetmed ei pruugi austada hartas sätestatud põhiõigusi.

9. Käesolevas artiklis osutatud otsuse ja selle muutmise suhtes kohaldatakse lõigetes 1–6 sätestatud nõudeid.

10. Komisjon võtab täiel määral arvesse nõukoja käesoleva artikli kohaselt esitatud soovitusi.

11. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande pärast käesoleva artikli kohaste otsuste vastuvõtmist ja igal juhul kolm kuud pärast kriisi lõppu nende otsuste alusel võetud konkreetsete meetmete kohaldamise kohta.

Artikkel 37

Sõltumatu audit

1. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peavad korraldama oma kulul ja vähemalt kord aastas sõltumatu auditi, et hinnata, kas täidetud on järgmine:

- a) III peatükis sätestatud kohustused;
- b) kõik kohustused, mis on võetud artiklites 45 ja 46 osutatud tegevusjuhendite ning artiklis 48 osutatud kriisiprotokollide alusel.

2. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad pakuvad käesoleva artikli kohaselt auditeid tegevatele organisatsioonidele vajalikku koostööd ja abi, et võimaldada neil teha auditeid tulemuslikult, tõhusalt ja õigeaegselt, sealhulgas andes neile juurdepääsu kõigile asjakohastele andmetele ja ruumidele ning vastates suulistele või kirjalikele küsimustele. Pakkujad hoiduvad auditi läbiviimise takistamisest, selle põhjendamatust mõjutamisest või kahjustamisest.

Auditeid tegevad organisatsioonid tagavad auditite käigus väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujalt ja kolmandatelt isikutelt saadud teabe nõuetekohase konfidentsiaalsuse ja ametisaladuse hoidmise, sealhulgas pärast auditite lõppu. Selle nõude täitmine ei tohi siiski kahjustada auditite läbiviimist ega muude käesoleva määruse sätete, eelkõige läbipaistvust, järelevalvet ja täitmise tagamist käsitlevate sätete täitmist. Kui see on vajalik artikli 42 lõike 4 kohaste läbipaistvusaruannete jaoks, lisatakse käesoleva artikli lõigetes 4 ja 6 osutatud auditiaruandele ja auditi rakendusaruandele versioonid, mis ei sisalda teavet, mida võib põhjendatult pidada konfidentsiaalseks.

3. Lõike 1 kohaseid auditeid viivad läbi organisatsioonid:

- a) kes on asjaomasest väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujast ja temaga seotud juriidilisest isikust sõltumatud ja kellel puudub nendega huvide konflikt ning kes eelkõige
 - i) ei ole osutanud asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale ega temaga seotud mis tahes juriidilisele isikule auditiväliseid teenuseid auditi algusele eelnenud 12 kuu jooksul ning on võtnud kohustuse neile selliseid teenuseid mitte osutada 12 kuu jooksul pärast auditi lõppu;
 - ii) ei ole osutanud asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale ega temaga seotud mis tahes juriidilisele isikule käesoleva artikli kohaseid auditeerimisteenuseid rohkem kui 10 järjestikuse aasta jooksul;
 - iii) ei tee auditit tasu eest, mis sõltub auditi tulemusest;
- b) kellel on tõendatud eksperditeadmised riskijuhtimise valdkonnas ning vajalik tehniline pädevus ja suutlikkus;
- c) kes on tõendatult objektiivsed ja kohaldavad kutse-eetika põhimõtteid, mis tuginevad eelkõige tegevusjuhiste või asjakohaste standardite järgimisele.

4. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad tagavad, et auditeid tegevad organisatsioonid koostavad iga auditi kohta auditiaruande. Aruanne peab olema kirjalikult põhjendatud ja sisaldama vähemalt järgmist:

- a) auditeeritava väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja nimi, aadress ja kontaktpunkt ning vaatlusalune ajavahemik;
- b) auditeeriva organisatsiooni või organisatsioonide nimi ja aadress;
- c) huvide deklaratsioon;
- d) auditeeritud elementide kirjeldus ja kasutatud metoodika;
- e) auditi peamiste järelduste ülevaade ja kokkuvõte;
- f) auditi käigus konsulteeritud kolmandate isikute loetelu;
- g) auditiarvamus, nimelt „positiivne“, „positiivne märkustega“ või „negatiivne“ selle kohta, kas auditeeritav väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja on täitnud talle pandud ja tema poolt võetud kohustusi, millele on osutatud lõikes 1;
- h) kui auditiarvamus ei ole positiivne, siis konkreetsete meetmete soovitamine, et kohustused täidetak, ning täitmise saavutamise soovitatav ajakava.

5. Kui auditit tegev organisatsioon ei saanud auditeerida teatavaid konkreetseid elemente või esitada oma uurimiste põhjal auditiarvamust, lisab ta auditiaruandesse selgituse asjaolude kohta ja põhjused, miks neid elemente ei olnud võimalik auditeerida.

6. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad, kes saavad auditiaruande, mis ei ole positiivne, võtavad igati arvesse kõiki neile esitatud tegevussoovitusi, et võtta vajalikud meetmed soovitude rakendamiseks. Nad võtavad ühe kuu jooksul pärast kõnealuste soovitude saamist vastu kõnealuseid meetmeid käsitleva auditi rakendusaruande. Kui nad tegevussoovitusi ei rakenda, põhjendavad nad auditi rakendusaruandes, miks nad seda ei tee, ja esitavad alternatiivsed meetmed, mis nad on võtnud, et kõrvaldada tuvastatud täitmata jätmine.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 87 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, kehtestades käesoleva artikli kohaste auditite tegemiseks vajalikud reeglid, eelkõige käesoleva artikli kohaselt tehtavate auditite menetlusetappe, auditeerimismeetodeid ja aruandevorme käsitlevad vajalikud reeglid. Neis delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse kõiki artikli 44 lõike 1 punktis e osutatud vabatahtlikke auditistandardeid.

Artikkel 38

Soovitussüsteemid

Lisaks artiklis 27 sätestatud nõuetele pakuvad soovitussüsteeme kasutavad väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad iga oma soovitussüsteemi puhul vähemalt ühe võimaluse, mis ei põhine määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilialalüüsil.

Artikkel 39

Internetireklaami täiendav läbipaistvus

1. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad, kes esitavad oma internetipõhistes kasutajaliidestest reklaami, koostavad ja teevad oma internetipõhise kasutajaliidese konkreetsetes osas mitmel kriteeriumil põhinevaid päringuid võimaldava otsitava ja usaldusväärse vahendi kaudu ning rakendusliidestest kaudu üldsusele kättesaadavaks andmehoidla, mis sisaldab lõikes 2 osutatud teavet, tagades selle kättesaadavuse reklaami kogu esitamise ajaks ning seejärel ühe aasta jooksul pärast reklaami viimast esitamiskorda nende internetipõhistes kasutajaliidestest. Nad tagavad, et andmehoidla ei sisalda nende teenusesaajate isikuandmeid, kellele reklaami esitati või oleks saanud esitada, ja teevad mõistlikke jõupingutusi tagamaks, et teave on täpne ja täielik.

2. Andmehoidla sisaldab vähemalt kogu järgmist teavet:

- a) reklaami sisu, sealhulgas toote, teenuse või kaubamärgi nimi ja reklaami teema;
- b) füüsiline või juriidiline isik, kelle nimel reklaami esitatakse;
- c) reklaami eest tasunud füüsiline või juriidiline isik, kui see isik ei ole punktis b osutatud isik;
- d) ajavahemik, mille jooksul reklaami esitati;
- e) teave selle kohta, kas reklaam oli mõeldud esitamiseks ühele või mitmele kindlale teenusesaajate rühmale, ja kui see nii oli, siis sel eesmärgil kasutatud peamised parameetrid, sealhulgas ühe või mitme kindla rühma väljajätmiseks kasutatud parameetrid, kui see on asjakohane;
- f) väga suurte digiplatvormidel avaldatud ja artikli 26 lõike 2 kohaselt tuvastatud ärilised teadaanded;
- g) nende teenusesaajate koguarv, kellele reklaam esitati, ja, kui see on asjakohane, iga liikmesriigi koondarvud teenusesaajate rühma või rühmade kohta, kellele reklaam oli spetsiaalselt suunatud.

3. Lõike 2 punktide a, b ja c puhul, kui väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkuja on kõrvaldanud või blokeerinud juurdepääsu konkreetsele reklaamile väidetava ebaseaduslikkuse või tema teenusetingimustega kokkusobimatuse tõttu, ei sisalda andmehoidla kõnealustes punktides osutatud teavet. Sel juhul sisaldab andmehoidla asjaomase konkreetse reklaami kohta vastavalt artikli 17 lõike 3 punktides a–e või artikli 9 lõike 2 punkti a alapunktis i osutatud teavet.

Komisjon võib pärast nõukoja, artiklis 40 osutatud asjaomaste kontrollitud teadlaste ja üldsusega konsulteerimist anda välja suuniseid käesolevas artiklis osutatud andmehoidlate struktuuri, korralduse ja funktsioonide kohta.

Artikkel 40

Juurdepääs andmetele ja kontroll

1. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad tagavad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile või komisjonile nende põhjendatud taotluse korral ja taotluses märgitud mõistliku aja jooksul juurdepääsu andmetele, mis on vajalikud, et jälgida ja hinnata käesoleva määruse täitmist.

2. Digiteenuste koordinaatorid ja komisjon kasutavad lõike 1 kohaselt ligipääsetavaid andmeid üksnes käesoleva määruse täitmise jälgimiseks ja hindamiseks ning võtavad nõuetekohaselt arvesse väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate ja asjaomaste teenusesaajate õigusi ja huve, sealhulgas isikuandmete kaitset, konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuste kaitset ning nende teenuse turvalisuse säilitamist.

3. Lõike 1 kohaldamisel selgitavad väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni taotlusel oma algoritmiliste süsteemide, sealhulgas oma soovitusüsteemide lahendusi, loogikat, toimimist ja testimist.

4. Tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori põhjendatud taotluse korral tagavad väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad taotluses märgitud mõistliku aja jooksul andmetele ligipääsu käesoleva artikli lõike 8 nõuetele vastavatele kontrollitud teadlastele üksnes selleks, et nad saaksid teha teadusuuringuid, mis aitavad liidus kaasa süsteemsete riskide avastamisele, tuvastamisele ja mõistmisele, nagu on sätestatud artikli 34 lõikes 1, ning artikli 35 kohaste riskimaandusmeetmete piisavuse, tõhususe ja mõju hindamisele.

5. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad võivad 15 päeva jooksul pärast lõikes 4 osutatud taotluse saamist taotleda tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt taotluse muutmist, kui nad leiavad, et neil ei ole võimalik anda taotletud andmetele juurdepääsu ühel kahest järgmisest põhjusest:

- a) neil puudub andmetele juurdepääs;
- b) andmetele juurdepääsu andmine nõrgestaks märkimisväärselt teenuse turvalisust või konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuse kaitset.

6. Lõike 5 kohased muutmistaotlused peavad sisaldama ettepanekuid ühe või mitme alternatiivse vahendi kohta, mille abil saab tagada juurdepääsu taotletud andmetele või muudele andmetele, mis on taotluse eesmärgi saavutamiseks asjakohased ja piisavad.

Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator teeb muutmistaotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul ning edastab väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale oma otsuse ja, kui see on asjakohane, muudetud taotluse ning uue taotluse täitmise tähtaja.

7. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad hõlbustavad ja tagavad lõigete 1 ja 4 kohaselt andmetele juurdepääsu taotluses täpsustatud asjakohaste liideste, sealhulgas internetipõhiste andmebaaside või rakendusliideste kaudu.

8. Teadlaste nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral annab tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator sellistele teadlastele taotluses osutatud konkreetseks uurimistööks „kontrollitud teadlase“ staatuse ja esitab lõike 4 kohaselt andmetele juurdepääsu põhjendatud taotluse väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja, kui teadlased tõendavad, et nad vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

- a) nad on seotud direktiivi (EL) 2019/790 artikli 2 punktis 1 määratletud teadusorganisatsiooniga;
- b) nad on ärihuvidest sõltumatud;
- c) teadlaste esitatud taotluses avaldatakse teave teadusuuringuteks eraldatud rahastuse kohta;
- d) nad on suutelised täitma iga taotlusega seotud kindlaid andmeturbe- ja konfidentsiaalsusnõudeid ja kaitsma isikuandmeid ning nad kirjeldavad oma taotluses asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, mis nad on sel eesmärgil võtnud;
- e) taotlusest nähtub, et taotletud andmetele ligipääs ja tähtajad on vajalikud nende uurimistööks ja sellega proportsionaalsed ning et kõnealuse uurimistöö eeldatavad tulemused aitavad kaasa lõikes 4 sätestatud eesmärkide saavutamisele;
- f) kavandatud uurimistööd tehakse lõikes 4 sätestatud eesmärkidel;
- g) nad võtavad kohustuse teha oma uuringutulemused üldsusele mõistliku aja jooksul pärast uurimistöö lõpetamist tasuta kättesaadavaks, võttes arvesse asjaomaste teenusesaajate õigusi ja huve kooskõlas määrusega (EL) 2016/679.

Käesoleva lõike kohase taotluse kättesaamisel teavitab tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator sellest komisjoni ja nõukoda.

9. Teadlased võivad oma taotluse esitada ka selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, millega nende teadusorganisatsioon seotud on. Käesoleva lõike kohase taotluse kättesaamisel viib digiteenuste koordinaator läbi esialgse hindamise selle kohta, kas asjaomased teadlased vastavad kõikidele lõikes 8 sätestatud tingimustele. Digiteenuste koordinaator saadab seejärel taotluse koos asjaomaste teadlaste esitatud tõendavate dokumentide ja esialgse hinnanguga tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile. Tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaator teeb põhjendamatu viivitusega otsuse teadlasele „kontrollitud teadlase“ staatuse andmise kohta.

Võttes nõuetekohaselt arvesse esitatud esialgset hinnangut, kuulub teadlasele kontrollitud teadlase staatuse andmise kohta lõpliku otsuse tegemine lõike 8 kohaselt tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori pädevusse.

10. Digiteenuste koordinaator, kes andis kontrollitud teadlase staatuse ja esitas taotluse anda kontrollitud teadlasele juurdepääs väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkuja andmetele, teeb otsuse ligipääsu lõpetamise kohta, kui ta teeb omal algatusel või kolmandatelt isikutelt saadud teabe alusel läbiviidud uurimise käigus kindlaks, et kontrollitud teadlane ei täida enam lõikes 8 sätestatud tingimusi, ning teavitab otsusest asjaomast väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja. Enne ligipääsu lõpetamist võimaldab digiteenuste koordinaator kontrollitud teadlasel reageerida oma uurimise tulemustele ja kavatsusele juurdepääsu lõpetada.

11. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator edastab nõukojale nende füüsiliste isikute või üksuste nimed ja kontaktandmed, kellele ta on andnud kooskõlas lõikega 8 kontrollitud teadlase staatuse, samuti taotluse aluseks oleva uurimistöö eesmärgi, või kui ta on andmetele ligipääsu lõpetanud vastavalt lõikele 10, teatab sellest nõukojale.

12. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad annavad teadlastele põhjendamatu viivitusega andmetele ligipääsu, sealhulgas reaajas andmetele, kui see on tehniliselt võimalik, eeldusel et need andmed on nende internetipõhises kasutajaliideses avalikult kättesaadavad; ligipääs antakse ka teadlastele, kes on seotud mittetulunduslike asutuste, organisatsioonide ja ühendustega, kes vastavad lõike 8 punktides b, c, d ja e sätestatud tingimustele ja kes kasutavad andmeid üksnes selliseks uurimistööks, mis aitab kaasa artikli 34 lõike 1 kohaselt liidus süsteemsete riskide avastamisele, tuvastamisele ja mõistmisele.

13. Komisjon võtab pärast nõukojaga konsulteerimist vastu delegeeritud õigusaktid, millega täiendatakse käesolevat määrust, et sätestada tehnilised tingimused, mille kohaselt väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad andmeid lõigete 1 ja 4 alusel jagavad, ning see, millistel eesmärkidel võib neid andmeid kasutada. Kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatakse konkreetsed tingimused, mille raames saab andmete jagamine teadlastega toimuda kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, samuti asjakohased objektiivsed näitajad, menetlused ja vajaduse korral sõltumatud nõuandemehhanismid, millega toetatakse andmete jagamist, võttes arvesse väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate ja asjaomaste teenusesaajate õigusi ja huve, sealhulgas konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuste kaitse ning nende teenuse turvalisuse säilitamise vajadust.

Artikkel 41

Vastavuskontrolli funktsioon

1. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad loovad vastavuskontrolli funktsiooni, mis on operatiivfunktsioonidest sõltumatu ja koosneb ühest või mitmest vastavuskontrolli spetsialistist, sealhulgas vastavuskontrolli funktsiooni juhust. Vastavuskontrolli funktsioonil peavad olema piisavad volitused, staatus ja vahendid, samuti juurdepääs väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtorganile, et jälgida kõnealuse pakkuja vastavust käesolevale määrusele.

2. Väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtorgan tagab, et vastavuskontrolli spetsialistidel on lõikes 3 osutatud ülesannete täitmiseks vajalik kutsekvalifikatsioon ning selleks vajalikud teadmised, kogemus ja suutlikkus.

Väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtorgan tagab, et vastavuskontrolli funktsiooni juht on sõltumatu tippjuht, kellel on selge vastutus vastavuskontrolli funktsiooni eest.

Vastavuskontrolli funktsiooni juht annab aru otse väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtorganile, kes on kõrgemast juhtkonnast sõltumatu, ning võib tõstatada probleeme ja hoiatada kõnealust organit, kui artiklis 34 osutatud riskid või käesoleva määruse mittejärgimine mõjutavad või võivad mõjutada asjaomast väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujat, ilma et see piiraks juhtorgani vastutust tema järelevalve- ja juhtimisülesannete täitmisel.

Vastavuskontrolli funktsiooni juhti ei vabastata ametist ilma väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtorgani eelneva heakskiiduta.

3. Vastavuskontrolli spetsialistidel on järgmised ülesanded:

- a) teha käesoleva määruse kohaldamisel koostööd tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori ja komisjoniga;
- b) tagada, et kõik artiklis 34 osutatud riskid tehakse kindlaks ja neist teatatakse nõuetekohaselt ning et võetakse mõistlikud, proportsionaalsed ja mõjusad riskimaandusmeetmed vastavalt artiklile 35;
- c) korraldada väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja tegevust seoses artikli 37 kohase sõltumatu auditiga ja teha selle tegevuse üle järelevalvet;

- d) teavitada ja nõustada väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtkonda ja töötajaid seoses käesolevast määrusest tulenevate asjakohaste kohustustega;
- e) jälgida, et väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja täidab käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi;
- f) kui see on asjakohane, jälgida, et väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja täidab artiklite 45 ja 46 kohaste tegevusjuhendite või artikli 48 kohaste kriisiprotokollide alusel võetud kohustusi.

4. Väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja edastab vastavuskontrolli funktsiooni juhi nime ja kontaktandmed tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile.

5. Väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja juhtorgan määrab kindlaks pakkuja juhtimiskorra, mis tagab vastavuskontrolli funktsiooni sõltumatuse, sealhulgas vastutuse lahususe väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja töökorralduses, huvide konfliktide ennetamise ning artikli 34 kohaselt kindlaks tehtud süsteemsete riskide usaldusväärse juhtimise, ning teostab selle üle järelevalvet ja vastutab selle rakendamise eest.

6. Juhtorgan kinnitab ja vaatab korrapäraselt vähemalt kord aastas läbi artikli 34 kohaselt kindlaks tehtud selliste riskide võtmise, juhtimise, jälgimise ja maandamise strateegiad ja põhimõtted, millega väga suur digiplatvorm või väga suur internetipõhine otsingumootor kokku puutub või võib kokku puutuda.

7. Juhtorgan pühendab riskijuhtimisega seotud meetmete kaalumisele piisavalt aega. Ta osaleb aktiivselt riskijuhtimisega seotud otsuste tegemises ja tagab piisavate vahendite eraldamise artikli 34 kohaselt kindlaks tehtud riskide juhtimiseks.

Artikkel 42

Läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad avaldavad artiklis 15 osutatud aruanded hiljemalt kahe kuu jooksul alates artikli 33 lõike 6 teises lõigus osutatud kohaldamise kuupäevast ja seejärel vähemalt iga kuue kuu tagant.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruannetes, mille esitavad väga suurte digiplatvormide pakkujad, täpsustatakse lisaks artiklis 15 ja artikli 24 lõikes 1 osutatud teabele järgmised andmed:

- a) personal, kelle väga suurte digiplatvormide pakkuja määrab liidus pakutavate teenuste sisu modereerimiseks iga kohaldatava liikmesriigi ametliku keele kaupa, sealhulgas artiklites 16 ja 22 ning artiklis 20 sätestatud kohustuste täitmiseks;
- b) punktis a osutatud tegevusi teostavate isikute kvalifikatsioon ja keelelised teadmised ning sellistele töötajatele pakutav kooolitus ja toetus;
- c) artikli 15 lõike 1 punktis e osutatud täpsusnäitajad ja seonduv teave liikmesriikide ametlike keelte kaupa.

Aruanded avaldatakse vähemalt ühes liikmesriigi ametlikus keeles.

3. Lisaks artikli 24 lõikes 2 osutatud teabele lisab väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruannetesse ka teabe teenusesaajate kuu keskmise arvu kohta igas liikmesriigis.

4. Väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad edastavad artikli 37 lõike 4 kohase auditiaruande pärast selle lõpetamist tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile ilma põhjendamatu viivitusega ning teevad hiljemalt kolm kuud pärast iga auditiaruande kättesaamist selle üldsusele kättesaadavaks:

- a) aruande, milles on esitatud artikli 34 kohase riskihindamise tulemused;
- b) artikli 35 lõike 1 kohaselt kindlaks tehtud ja rakendatud konkreetsete maandamismeetmed;
- c) artikli 37 lõikes 4 sätestatud auditiaruande;
- d) artikli 37 lõikes 6 sätestatud auditi rakendusaruande;
- e) asjakohasel juhul teabe konsultatsioonide kohta, mille pakkuja on läbi viinud riskihindamise ning riskimaandusmeetmete kavandamise toetamiseks.

5. Kui väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja leiab, et teatava teabe avaldamine vastavalt lõikele 4 võiks kaasa tuua kõnealuse pakkuja või teenusesaajate konfidentsiaalse teabe avalikustamise, tekitada tema teenuse turvalisusele olulisi nõrkusi, õõnestada avalikku julgeolekut või tekitada kahju teenusesaajatele, võib pakkuja sellise teabe avalikult kättesaadavatest aruannetest välja jätta. Sellisel juhul edastab pakkuja täielikud aruanded tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile koos põhjendustega selle kohta, miks teave avalikult kättesaadavatest aruannetest välja jäeti.

Artikkel 43

Järelevalvetasu

1. Alates väga suure digiplatvormi ja väga suure internetipõhise otsingumootori sellisena käsitlemisest vastavalt artiklile 33 nõuab komisjon nende pakkujalt iga-aastast järelevalvetasu.

2. Iga-aastaste järelevalvetasude kogusumma katab hinnangulised kulud, mis komisjonil tekivad seoses tema käesoleva määruse kohaste järelevalveülesannetega, eelkõige kulud, mis on seotud artikli 33 kohase käsitlemisega, artikli 24 lõike 5 kohase andmebaasi loomise, haldamise ja käitlemisega ning artikli 85 kohase teabevahetussüsteemiga, artikli 59 kohaste edastamisega, artikli 62 kohase nõukoja toetamisega ning artikli 56 ja IV peatüki 4. jao kohaste järelevalveülesannetega.

3. Väga suure digiplatvormi ja väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt nõutakse iga teenuse eest iga-aastast järelevalvetasu alates tema sellisena käsitlemisest artikli 33 kohaselt.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestab iga-aastase järelevalvetasu summa iga väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja kohta. Neid rakendusakte vastu võttes kohaldab komisjon käesoleva artikli lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktis sätestatud meetodikat ja järgib käesoleva artikli lõikes 5 esitatud põhimõtteid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 88 osutatud nõuandemenetlusega.

4. Komisjon sätestab artikli 87 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis üksikasjaliku meetodika ja korra seoses järgmisega:

- a) lõikes 2 osutatud hinnanguliste kulude kindlaksmääramine;
- b) lõike 5 punktides b ja c osutatud individuaalsete iga-aastaste järelevalvetasude kindlaksmääramine;
- c) lõike 5 punktis c määratletud maksimaalse ülemmäära kindlaksmääramine;
- d) maksete tegemiseks vajalik üksikasjalik kord.

Kõnealuste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel järgib komisjon käesoleva artikli lõikes 5 esitatud põhimõtteid.

5. Lõikes 3 osutatud rakendusaktis ja lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktis järgitakse järgmisi põhimõtteid:
- a) iga-aastase järelevalvetasu kogusumma prognoosimisel võetakse arvesse eelneval aastal kantud kulusid;
 - b) iga-aastane järelevalvetasu on proportsionaalne artikli 33 kohaselt väga suure digiplatvormina või väga suure internetipõhise otsingumootorina käsitatava iga digiplatvormi või iga otsingumootori aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga kuus liidus;
 - c) väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuvalt võetava iga-aastase järelevalvetasu kogusumma ei ületa ühelgi juhul 0,05 % tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest aastasest netotulust.
6. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt võetavaid iga-aastasi individuaalseid järelevalvetasusid käsitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽⁴¹⁾ artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise välistuluna.
7. Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel tekkinud kulude kogusumma ja eelneval aastal võetud individuaalsete iga-aastaste järelevalvetasude kogusumma kohta.

6. JAGU

Muud hoolsuskohustust käsitlevad sätted

Artikkel 44

Standardid

1. Komisjon konsulteerib nõukojaga ning toetab ja edendab asjaomaste Euroopa ja rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide kehtestatavate vabatahtlike standardite väljatöötamist ja rakendamist vähemalt seoses järgmisega:
- a) artikli 16 kohaste teadete elektrooniline esitamine;
 - b) vormid, disaini- ja protsessistandardid teenusesaajatega kasutajasõbralikuks suhtlemiseks teenusetingimustest ja nende muudatustest tulenevate piirangute kohta;
 - c) artikli 22 kohaste usaldusväärsete teavitajate edastatavate teadete elektrooniline esitamine, sealhulgas rakendusliidest kaudu;
 - d) eriomased liidesed, sealhulgas rakendusliidesed, millega hõlbustatakse artiklites 39 ja 40 sätestatud kohustuste täitmist;
 - e) väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite artikli 37 kohane auditeerimine;
 - f) artikli 39 lõikes 2 osutatud reklaamiga seotud andmehoidlate koostalitlusvõime;
 - g) andmete edastamine reklaamivahendajate vahel, et toetada artikli 26 lõike 1 punktides b, c ja d sätestatud läbipaistvuskohustuste täitmist;
 - h) tehnilised meetmed, mis võimaldavad täita käesolevas määruses sisalduvaid reklaamiga seotud kohustusi, sealhulgas artiklis 26 osutatud reklaamide ja äriliste teadaannete silmapaistva märgistusega seotud kohustusi;

⁽⁴¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- i) valikuliidesed ja teabe esitamine eri liiki soovitusüsteemide põhiparameetrite kohta kooskõlas artiklitega 27 ja 38;
- j) standardid sihipäraste meetmete kohta alaealiste kaitsmiseks internetis.

2. Komisjon toetab standardite ajakohastamist lähtuvalt tehnoloogia arengust ja kõnealuste teenuste saajate käitumisest. Asjakohane teave standardite ajakohastamise kohta peab olema avalikult kättesaadav ja kergesti ligipääsetav.

Artikkel 45

Tegevusjuhendid

1. Komisjon ja nõukoda edendavad ja hõlbustavad vabatahtlike tegevusjuhendite koostamist liidu tasandil, et aidata kaasa käesoleva määruse nõuetekohasele kohaldamisele, võttes eelkõige arvesse eri liiki ebaseadusliku sisu ja süsteemsete riskide käsitlemise spetsiifilisi probleeme ning tagades kooskõla liidu õigusega, eelkõige konkurentsi ja isikuandmete kaitset käsitleva õigusega.

2. Juhul, kui tekib oluline süsteemne risk artikli 34 lõike 1 tähenduses ja kui see on seotud mitme väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootoriga, võib komisjon kutsuda asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ning kohasel juhul muid väga suurte digiplatvormide ja digiplatvormide pakkujaid ning vahendusteenuste osutajaid, samuti asjaomaseid pädevaid asutusi, kodanikuühiskonna organisatsioone ja muid asjaomaseid sidusrühmi osalema tegevusjuhendite koostamises, mis hõlmab kokkuleppimist kindlate riskimaandusmeetmete võtmise kohustustes ning võetud meetmete ja nende tulemuste korrapärase aruandluse raamistikus.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel püüavad komisjon ja nõukoda ning asjakohasel juhul muud organid tagada, et tegevusjuhendites oleks selgelt sätestatud nende konkreetset eesmärgid, et need sisaldaksid kõnealuste eesmärkide saavutamise mõõtmise peamisi tulemusnäitajaid ning et neis võetaks nõuetekohaselt arvesse kõigi huvitatud isikute, eelkõige kodanike vajadusi ja huve liidu tasandil. Samuti püüavad komisjon ja nõukoda tagada, et osalejad annavad komisjonile ja oma vastavatele tegevuskohajärgsetele digiteenuste koordinaatoritele korrapäraselt aru kõigist võetud meetmetest ja nende tulemustest, mida on mõõdetud juhendites sisalduvate peamiste tulemusnäitajate alusel. Peamiste tulemusnäitajate ja võetud aruandluskohustuste puhul võetakse arvesse eri osalejate suuruse ja suutlikkuse erinevusi.

4. Komisjon ja nõukoda hindavad, kas tegevusjuhendid täidavad lõigetes 1 ja 3 sätestatud otstarvet, ning jälgivad ja hindavad korrapäraselt nende eesmärkide täitmist, võttes arvesse neis sisalduva võivaid peamisi tulemusnäitajaid. Nad avaldavad oma sellekohased järeldused.

Komisjon ja nõukoda edendavad ja hõlbustavad ka tegevusjuhendite korrapäraselt läbivaatamist ja kohandamist.

Tegevusjuhendite süstemaatilise eiramise korral võivad komisjon ja nõukoda paluda, et tegevusjuhenditele alla kirjutanud võtaksid vajalikke meetmeid.

Artikkel 46

Internetireklaami tegevusjuhendid

1. Komisjon edendab ja hõlbustab liidu tasandil vabatahtlike tegevusjuhendite koostamist digiplatvormide pakkujate ja muude asjaomaste teenuseosutajate, näiteks internetireklaami vahendusteenuste osutajate, teiste programmeeritava reklaami väärtusahelas osalejate või teenusesaajaid esindavate organisatsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide või asjaomaste asutuste poolt, et tagada internetireklaami väärtusahelas osalejate jaoks suurem läbipaistvus, kui on nõutav artiklite 26 ja 39 alusel.

2. Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhenditega võetakse eesmärgiks tagada teabe tõhus edastamine kõigi asjaosaliste õigusi ja huve austades ning konkurentsivõimeline, läbipaistev ja õiglane internetireklaami keskkond kooskõlas liidu ja riigisisese õigusega, eelkõige konkurentsi ning eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitset käsitleva õigusega. Komisjoni eesmärk on tagada, et tegevusjuhendites käsitletakse vähemalt järgmist:

- a) internetireklaami vahendajate valduses oleva teabe edastamine teenusesaajatele seoses artikli 26 lõike 1 punktides b, c ja d sätestatud nõuetega;
- b) internetireklaami vahendajate valduses oleva teabe edastamine andmehoidlatesse vastavalt artiklile 39;
- c) sisuline teave andmete monetiseerimise kohta.

3. Komisjon julgustab tegevusjuhendeid välja töötama hiljemalt 18. veebruariks 2025 ja neid kohaldama hiljemalt 18. augustist 2025.

4. Komisjon ergutab kõiki lõikes 1 osutatud internetireklaami väärtusahelas osalejaid tegevusjuhendites sätestatud kohustusi kinnitama ja neid täitma.

Artikkel 47

Ligipääsetavuse tegevusjuhendid

1. Komisjon edendab ja hõlbustab liidu tasandil tegevusjuhendite koostamist, kaasates digiplatvormide pakkujad ja muud asjaomased teenuseosutajad, teenusesaajaid esindavad organisatsioonid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid või asjaomased asutused, et edendada täielikku ja mõjusat võrdset osalemist, parandades juurdepääsu internetipõhiste teenustele, mis oma algse disaini või hilisema kohandamise kaudu vastavad puuetega inimeste konkreetsetele vajadustele.

2. Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhenditega võetakse eesmärgiks tagada kõnealuste teenuste ligipääsetavus kooskõlas liidu ja riigisisese õigusega, et maksimeerida nende eeldatavat kasutamist puuetega inimeste poolt. Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhendites käsitletakse vähemalt järgmisi eesmärke:

- a) teenuste disainimine ja kohandamine nii, et need oleksid puuetega inimestele ligipääsetavad, muutes need tajutavaks, kasutatavaks, mõistetavaks ja töökindlaks;
- b) selgitamine, kuidas teenused vastavad kohaldatavatele ligipääsetavusnõuetele, ja selle teabe tegemine üldsusele kättesaadavaks nii, et see on ligipääsetav puuetega inimestele;
- c) käesoleva määruse kohaselt esitatud teabe, vormide ja meetmete tegemine kättesaadavaks nii, et need oleksid hõlpsasti leitavad, kergesti arusaadavad ja puuetega inimestele ligipääsetavad.

3. Komisjon julgustab tegevusjuhendeid välja töötama hiljemalt 18. veebruariks 2025 ja neid kohaldama hiljemalt 18. augustist 2025.

Artikkel 48

Kriisiprotokollid

1. Nõukoda võib soovitada komisjonil alata kooskõlas lõigete 2, 3 ja 4 vabatahtlike kriisiprotokollide koostamise kriisiolukordade lahendamiseks. Sellised olukorrad peavad eranditult piirduma avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavate erakorraliste asjaoludega.

2. Komisjon julgustab väga suurte digiplatvormide, väga suurte internetipõhiste otsingumootorite ja kohasel juhul muude digiplatvormide või internetipõhiste otsingumootorite pakkujaid osalema kriisiprotokollide koostamises, testimises ja kohaldamises ning hõlbustab seda. Komisjon seab eesmärgiks tagada, et nimetatud kriisiprotokollid hõlmavad üht või mitut järgmistest meetmetest:

- a) kriisiolukorra kohta sellise teabe hästi nähtavalt kuvamine, mille esitavad liikmesriikide asutused või mis esitatakse liidu tasandil või mille esitavad sõltuvalt kriisi kontekstist muud asjakohased usaldusväärsed organid;
- b) selle tagamine, et vahendusteenuste osutaja määrab konkreetse kriisijuhtimise eest vastutava kontaktpunkti; olenevalt olukorrast võib selleks olla artiklis 11 osutatud elektrooniline kontaktpunkt või väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate puhul artiklis 41 osutatud vastavuskontrolli spetsialist;
- c) kus asjakohane, artiklites 16, 20, 22, 23 ja 35 sätestatud kohustuste täitmiseks ette nähtud ressursside kohandamine kriisiolukorrast tingitud vajadustele.

3. Komisjon kaasab kriisiprotokollide koostamisse, testimisse ja nende kohaldamise järelevalvesse asjakohasusest lähtuvalt liikmesriikide asutusi ning võib kaasata ka liidu organeid, ameteid ja asutusi. Kui see on vajalik ja asjakohane, võib komisjon kriisiprotokollide koostamisse kaasata ka kodanikuühiskonna organisatsioone või muid asjaomaseid organisatsioone.

4. Komisjoni eesmärk on tagada, et kriisiprotokollides oleks selgelt sätestatud kõik järgmised aspektid:

- a) kindlad parameetrid, mille alusel määratakse kindlaks kriisiprotokollis käsitletav erakorraline asjaolu, ja eesmärgid, mida protokolliga püütakse saavutada;
- b) iga osaleja roll ja meetmed, mille ta peab võtma ettevalmistusetapis ja pärast kriisiprotokolli käivitamist;
- c) selge menetluskord, mille järgi otsustatakse, millal kriisiprotokoll käivitatakse;
- d) selge menetluskord, mille järgi otsustatakse ajavahemik, mille jooksul pärast kriisiprotokolli käivitamist meetmeid võetakse ja mis piirdub rangelt sellega, mis on vajalik konkreetsete erakorraliste asjaoludega tegelemiseks;
- e) kaitsemeetmed, et käsitleda võimalikke negatiivseid mõjusid hartas sätestatud põhiõigustele, eelkõige väljendus- ja teabevabadusele ning mittediskrimineerimise õigusele;
- f) protsess, mille kohaselt antakse pärast kriisiolukorra lõppemist avalikult aru võetud meetmetest, nende kestusest ja tulemustest.

5. Kui komisjon leiab, et kriisiprotokolliga ei ole võimalik kriisiolukorda tõhusalt lahendada või lõike 4 punktis e osutatud põhiõiguste kaitset tagada, nõuab ta osalejatelt kriisiprotokolli läbivaatamist, sealhulgas täiendavate meetmete võtmist.

IV PEATÜKK

RAKENDAMINE, KOOSTÖÖ, KARISTUSED JA TÄITMISE TAGAMINE

1. JAGU

Pädevad asutused ja liikmesriigi digiteenuste koordinaatorid

Artikkel 49

Pädevad asutused ja digiteenuste koordinaatorid

1. Liikmesriigid määravad vähemalt ühe vahendusteenuste osutajate järelevalve ja käesoleva määruse täitmise tagamise eest vastutava pädeva asutuse („pädev asutus“).

2. Liikmesriigid määravad ühe pädevatest asutustest oma digiteenuste koordinaatoriks. Digiteenuste koordinaator vastutab kõigi küsimuste eest, mis on seotud käesoleva määruse üle järelevalve tegemise ja selle täitmise tagamisega kõnealuses liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on määranud teatavad kindlad ülesanded või sektorid teistele pädevatele asutustele. Digiteenuste koordinaator vastutab igal juhul nende küsimustega seotud koordineerimise tagamise eest riigi tasandil ning aitab kaasa käesoleva määruse tõhusale ja järjepidevale järelevalvele ja täitmise tagamisele kogu liidus.

Selleks teevad digiteenuste koordinaatorid koostööd üksteise, teiste liikmesriigi pädevate asutuste, nõukoja ja komisjoniga, ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust näha ette koostöömehhanismid ja digiteenuste koordinaatorite korrapärane arvamuste vahetus teiste liikmesriigi asutustega, kui see on nende vastavate ülesannete täitmiseks asjakohane.

Kui liikmesriik määrab lisaks digiteenuste koordinaatorile ühe või mitu pädevat asutust, tagab ta, et nende asutuste ja digiteenuste koordinaatori vastavad ülesanded on selgelt kindlaks määratud ning et nad teevad oma ülesannete täitmisel tihedat ja tulemuslikku koostööd.

3. Liikmesriigid määravad digiteenuste koordinaatorid hiljemalt 17. veebruariks 2024.

Liikmesriigid teevad üldsusele kättesaadavaks ning edastavad komisjonile ja nõukogule oma selle pädeva asutuse nime, kes on määratud digiteenuste koordinaatoriks, ning teabe selle kohta, kuidas temaga ühendust võtta. Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile ja nõukojale teiste lõikes 2 osutatud pädevate asutuste nimed ning nende vastavad ülesanded.

4. Digiteenuste koordinaatorite suhtes kohaldatavaid artiklite 50, 51 ja 56 sätteid kohaldatakse ka kõigi muude pädevate asutuste suhtes, kelle liikmesriigid käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määravad.

Artikkel 50

Digiteenuste koordinaatoritele esitatavad nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et nende digiteenuste koordinaatorid täidavad käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid erapooletult, läbipaistvalt ja aegsasti. Liikmesriigid tagavad, et nende digiteenuste koordinaatoritel on oma ülesannete täitmiseks kõik vajalikud ressursid, sealhulgas piisavad tehnilised, rahalised ja inimressursid, et teha nõuetekohast järelevalvet kõigi nende pädevuse alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate üle. Iga liikmesriik tagab, et tema digiteenuste koordinaatoril on piisav autonoomia oma eelarve haldamisel eelarve üldistes piirides, et mitte kahjustada digiteenuste koordinaatori sõltumatust.

2. Digiteenuste koordinaatorid tegutsevad oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täiesti sõltumatult. Nad peavad olema kaitstud mis tahes välise mõju eest, sealhulgas otsese või kaudse mõju eest, ning ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid üheltki teiselt riigiasutuselt ega eraõiguslikult isikult.

3. Käesoleva artikli lõige 2 ei piira digiteenuste koordinaatorite ülesannete täitmist käesolevas määruses sätestatud järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemis ega koostööd muude pädevate asutustega vastavalt artikli 49 lõikele 2. Käesoleva artikli lõige 2 ei takista kohtuliku kontrolli teostamist ega piira ka proportsionaalsete aruandlusnõuete kohaldamist digiteenuste koordinaatorite üldise tegevuse suhtes, nagu finantskulude suhtes või riikide parlamentidele aruandmise suhtes, eeldusel et need ei kahjusta käesoleva määruse eesmärkide saavutamist.

Artikkel 51

Digiteenuste koordinaatorite volitused

1. Kui see on vajalik nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel nende liikmesriigi pädevusse jäävate vahendusteenuste osutajate tegevusega seoses järgmised uurimisvolitused:

- a) õigus nõuda neilt teenuseosutajatelt ja kõigilt teistelt isikutelt, kes tegutsevad oma kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööstus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud käesoleva määruse kahtlustatava rikkumisega seotud teabest, sealhulgas artiklis 37 ja artikli 75 lõikes 2 osutatud auditeid tegevatelt organisatsioonidelt, sellise teabe esitamist põhjendamatu viivitusega;
- b) õigus teha kontrolle või taotleda oma liikmesriigi õigusasutuselt korralduse andmist kontrollide tegemiseks valdustes, mida kõnealused teenuseosutajad või isikud kasutavad oma kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööstus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel, või nõuda kontrolli tegemist muudelt asutustelt, et kahtlustatava rikkumisega seotud mis tahes vormis teavet olenemata andmekandjast uurida, arestida, sellest koopiaid teha või saada;
- c) õigus paluda nende teenuseosutajate töötajal või esindajal või kõnealustel isikutel anda kahtlustatava rikkumisega seotud teabe kohta selgitusi ja nende nõusolekul vastused salvestada mis tahes tehnilise vahendiga.

2. Kui see on vajalik nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel nende liikmesriigi pädevusse jäävate vahendusteenuste osutajatega seoses järgmised täitmise tagamise volitused:

- a) õigus nõustuda teenuseosutajate võetavate kohustustega, mis on seotud käesoleva määruse täitmisega, ja muuta need kohustused siduvaks;
- b) õigus nõuda rikkumiste lõpetamist ning, kui see on asjakohane, kehtestada rikkumisega proportsionaalseid ja rikkumise tulemuslikuks lõpetamiseks vajalikke parandusmeetmeid või taotleda selle tegemist oma liikmesriigi õigusasutuselt;
- c) õigus määrata kooskõlas artikliga 52 trahve käesoleva määruse, sealhulgas käesoleva artikli lõike 1 kohaselt antud uurimiskorralduste täitmata jätmise eest või taotleda oma liikmesriigi õigusasutuselt selliste trahvide määramist;
- d) õigus määrata kooskõlas artikliga 52 sunniraha rikkumise lõpetamise tagamiseks vastavalt käesoleva lõigu punkti b kohaselt antud korraldusele või käesoleva artikli lõike 1 kohaselt antud uurimiskorralduste täitmata jätmise eest, või taotleda oma liikmesriigi õigusasutuselt sunniraha määramist;
- e) õigus võtta vastu ajutisi meetmeid või taotleda oma liikmesriigi pädevalt õigusasutuselt selliste meetmete vastuvõtmist, et vältida tõsise kahju tekkimise riski.

Seoses esimese lõigu punktidega c ja d on digiteenuste koordinaatoritel nimetatud punktides sätestatud täitmise tagamise volitused ka muude lõikes 1 osutatud isikute suhtes, kui viimased ei täida neile kõnealuse lõike kohaselt antud korraldusi. Nad kasutavad neid täitmise tagamise volitusi üksnes pärast seda, kui nad on kõnealustele teistele isikutele edastanud õigel ajal kogu selliste korraldustega seotud asjakohase teabe, sealhulgas teabe kohaldatava tähtaja, trahvide või sunniraha kohta, mis võidakse määrata korralduse täitmata jätmise eest, ja võimalikud õiguskaitsevahendid.

3. Kui see on vajalik nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel juhul, kui kõik muud käesoleva artikli kohased rikkumise lõpetamiseks kasutatavad volitused on ammendatud ning rikkumine jätkub või seda jätkatakse ja see põhjustab tõsist kahju, mida ei saa vältida muude liidu või riigisisese õigusega antud volituste kasutamisega, õigus võtta oma liikmesriigi pädevusse jäävate vahendusteenuste osutajate suhtes järgmisi meetmeid:

- a) nõuda, et kõnealuste teenuseosutajate juhtorgan uuriks põhjendamatu viivitusega olukorda, võtaks vastu ja esitaks tegevuskava, milles sätestatakse rikkumise lõpetamiseks vajalikud meetmed, tagaks, et teenuseosutaja võtab need meetmed, ning esitaks võetud meetmete kohta aruande;
- b) kui digiteenuste koordinaator leiab, et vahendusteenuste osutaja ei ole punktis a osutatud nõudeid piisavalt täitnud, rikkumist ei ole heastatud või rikkumine jätkub ja põhjustab tõsist kahju ning et rikkumine on seotud kuriteoga, millega kaasneb oht inimeste elule või ohutusele, taotleda oma liikmesriigi pädevalt õigusasutuselt rikkumisega seotud asjaomase teenuse saajate teenusele juurdepääsu ajutist piiramist või, üksnes juhul, kui see ei ole tehniliselt teostatav, vahendusteenuste osutaja sellele internetipõhisele kasutajaliidesele juurdepääsu ajutist piiramist, mille kaudu rikkumine toimub.

Digiteenuste koordinaator peab, välja arvatud juhul, kui ta tegutseb komisjoni artiklis 82 osutatud taotluse alusel, kutsuma enne käesoleva lõike esimese lõigu punkti b kohase taotluse esitamist huvitatud isikuid üles esitama ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui kaks nädalat, kirjalikke märkusi, kirjeldades meetmeid, mille võtmist ta kavatseb taotleda, ning määramaks kindlaks nende kavandatud aadressaadi või aadressaadiid. Vahendusteenuste osutajal, kavandatud aadressaadil või aadressaadidel ja mis tahes muudel õigustatud huvi üles näidanud kolmandatel isikutel on õigus osaleda pädeva õigusasutuse menetluses. Kõik määratud meetmed peavad olema proportsionaalsed, võttes arvesse rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust, ega tohi põhjendamatuult piirata asjaomase teenuse saajate ligipääsu seaduslikule teabele.

Ligipääsupiirang kestab neli nädalat, kuid pädev õigusasutus võib oma korraldusega lubada digiteenuste koordinaatoril seda ajavahemikku sama pikkade ajavahemike kaupa pikendada maksimaalselt selline arv kordi, nagu kõnealune õigusasutus on ette näinud. Digiteenuste koordinaator pikendab kõnealust ajavahemikku ainult siis, kui ta leiab, võttes arvesse kõigi asjaomasest piirangust mõjutatud isikute õigusi ja huve ning kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas teavet, mida vahendusteenuste osutaja, aadressaat või aadressaadiid ning mis tahes muu õigustatud huvi üles näidanud kolmas isik talle on esitanud, et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

- a) vahendusteenuste osutaja ei ole võtnud rikkumise lõpetamiseks vajalikke meetmeid;
- b) ajutine piirang ei piira põhjendamatuult teenusesaajate ligipääsu seaduslikule teabele, võttes arvesse mõjutatud teenusesaajate arvu ning piisavate ja kergesti kättesaadavate alternatiivide olemasolu.

Kui digiteenuste koordinaator leiab, et kolmanda lõigu punktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud, kuid ta ei saa kõnealust tähtaega kolmanda lõigu alusel pikendada, esitab ta esimese lõigu punktis b osutatud pädevale õigusasutusele uue taotluse.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 loetletud volitused ei piira 3. jao kohaldamist.
5. Meetmed, mida digiteenuste koordinaatorid võtavad lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud volitusi kasutades, peavad olema tõhusad, heidutavad ja proportsionaalsed, võttes eelkõige arvesse kõnealuste meetmetega seotud rikkumise või oletatava rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust ning, kui see on asjakohane, ka asjaomase vahendusteenuste osutaja majanduslikku, tehnilist ja tegevuslikku suutlikkust.
6. Liikmesriigid sätestavad konkreetsed normid ja menetlused lõigete 1, 2 ja 3 kohaste volituste kasutamiseks ning tagavad, et nende volituste kasutamisel kohaldatakse alati asjakohaseid kaitsemeetmeid, mis on sätestatud kohaldatavas riigisisises õiguses kooskõlas harta ja liidu õiguse üldpõhimõtetega. Eeskätt võetakse kõnealuseid meetmeid üksnes kooskõlas õigusega eraelu puutumatusle ja kaitsele, sealhulgas õigusega olla ära kuulatud ja õigusega tutvuda toimikuga, ning arvestades kõigi mõjutatud isikute õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele.

Artikkel 52

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral nende pädevusse jäävate vahendusteenuste osutajate suhtes, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks kooskõlas artikliga 51.
2. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja heidutavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata ka nende hilisematest muudatustest.
3. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas määruses sätestatud kohustuse täitmata jätmise eest määratavate trahvide maksimumsumma on 6 % asjaomase vahendusteenuste osutaja eelneva majandusaasta aastasest ülemaailmsest käibest. Liikmesriigid tagavad, et ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise, ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või selle parandamata jätmise ning kontrollile mitteallumise eest määratava trahvi maksimumsumma on 1 % vahendusteenuste osutaja või asjaomase isiku eelneva majandusaasta aastasest sissetulekust või ülemaailmsest käibest.
4. Liikmesriigid tagavad, et sunniraha maksimumsumma on 5 % asjaomase vahendusteenuste osutaja eelneva majandusaasta keskmisest päevasest ülemaailmsest käibest või sissetulekust, arvatuna asjaomases otsuses märgitud kuupäevast.

Artikkel 53

Kaebuse esitamise õigus

Teenusesaajatel ja igal nende nimel käesoleva määrusega antud õigusi kasutama volitatud asutusel, organisatsioonil või ühendusel on õigus esitada vahendusteenuste osutaja vastu käesoleva määruse väidetavat rikkumist käsitlev kaebus selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, kus on teenusesaaja asukoht või tegevuskoht. Digiteenuste koordinaator hindab kaebust ja edastab selle asjakohasel juhul tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile koos arvamusega, kui seda peetakse asjakohaseks. Kui kaebuse menetlemise eest vastutab liikmesriigi muu pädev asutus, edastab kaebuse saanud digiteenuste koordinaator selle kõnealusele asutusele. Niisuguse menetluse käigus on mõlemal poolel kooskõlas riigisisese õigusega õigus avaldada arvamust ja saada asjakohast teavet kaebuse seisu kohta.

*Artikkel 54***Hüvitis**

Teenusesaajal on õigus nõuda kooskõlas liidu ja riigisisese õigusega vahendusteenuste osutajalt hüvitist kahju või saamata jäänud tulu eest, mis on tekkinud seeläbi, et teenuseosutaja on rikkunud oma käesoleva määruse kohaseid kohustusi.

*Artikkel 55***Tegevusaruanded**

1. Digiteenuste koordinaatorid koostavad oma käesoleva määruse kohase tegevuse kohta aastaaruande, mis sisaldab artikli 53 kohaselt saadud kaebuste arvu ja nende suhtes võetud järelmeetmete ülevaadet. Digiteenuste koordinaatorid teevad aastaaruanded üldsusele masinloetavas vormingus kättesaadavaks, kohaldades teabe konfidentsiaalsust käsitlevaid asjaomaseid norme vastavalt artiklile 84, ning edastavad need komisjonile ja nõukojale.
2. Aastaaruanne sisaldab ka järgmist teavet:
 - a) asjaomase digiteenuste koordinaatori liikmesriigi õigus- või haldusasutuse poolt artiklite 9 ja 10 kohaselt ebaseadusliku sisu vastu meetmete võtmise ja teabe esitamise kohta antud korralduste arv ja sisu;
 - b) teave korralduste suhtes võetud meetmete kohta, millest on teavitatud digiteenuste koordinaatorit vastavalt artiklitele 9 ja 10.
3. Kui liikmesriik on määranud artikli 49 kohaselt mitu pädevat asutust, tagab ta, et digiteenuste koordinaator koostab ühe aruande, mis hõlmab kõigi pädevate asutuste tegevust, ning et digiteenuste koordinaator saab teistelt asjaomastelt pädevatelt asutustelt kogu selleks vajaliku teabe ja toetuse.

*2. JAGU****Pädevused, koordineeritud uurimine ja järjepidevusmehhanismid****Artikkel 56***Pädevused**

1. Liikmesriigil, kus on vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht, on ainupädevus teha järelevalvet käesoleva määruse üle ja tagada selle täitmine, välja arvatud lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud pädevuste osas.
2. Komisjonil on ainupädevus teha järelevalvet III peatüki 5. jao üle ja tagada selle täitmine.
3. Komisjon on pädev tegema järelevalvet käesoleva määruse, välja arvatud III peatüki 5. jao üle ja tagama selle täitmine väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate puhul.
4. Kui komisjon ei ole algatanud menetlust seoses sama rikkumisega, on väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja puhul pädev tegema järelevalvet käesolevast määrusest, välja arvatud III peatüki 5. jaost tulenevate kohustuste järgimise üle ja tagama nende täitmise liikmesriik, kus on kõnealuse pakkuja peamine tegevuskoht.
5. Liikmesriigid ja komisjon teevad käesoleva määruse sätete täitmise üle järelevalvet ja tagavad nende täitmise omavahelises tihedas koostöös.

6. Kui vahendusteenuste osutajal puudub liidus tegevuskoht, on kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1 ja 4 pädevus teha järelevalvet käesolevast määrusest tulenevate asjaomaste kohustuste järgimise üle ja tagada nende täitmine liikmesriigil, kus on tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht, või komisjonil.

7. Kui vahendusteenuste osutaja ei nimeta artikli 13 kohaselt seaduslikku esindajat, on kõikidel liikmesriikidel ning väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja puhul komisjonil pädevus teha järelevalvet käesolevast määrusest tulenevate asjaomaste kohustuste järgimise üle ja tagada nende täitmine kooskõlas käesoleva artikliga.

Kui digiteenuste koordinaator kavatseb teostada oma käesoleva lõike kohaseid pädevusi, teavitab ta sellest kõiki teisi digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni ning tagab hartaga ette nähtud kohaldatavate kaitsemeetmete järgimise, eelkõige selleks, et vältida olukorda, kus seoses sama käitumisega karistatakse käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumise eest rohkem kui üks kord. Kui komisjon kavatseb teostada oma käesoleva lõike kohaseid pädevusi, teavitab ta sellest kavatsusest kõiki teisi digiteenuste koordinaatoreid. Pärast käesoleva lõike kohast teavitamist ei algata teised liikmesriigid menetlust sama rikkumise suhtes, millele teatistes osutatakse.

Artikkel 57

Vastastikune abi

1. Digiteenuste koordinaatorid ja komisjon teevad tihedat koostööd ja abistavad üksteist, et kohaldada käesolevat määrust ühetaoliselt ja tõhusalt. Vastastikune abi hõlmab eelkõige käesoleva artikli kohast teabevahetust ja tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori kohustust teavitada kõiki sihtkohajärgseid digiteenuste koordinaatoreid, nõukoda ja komisjoni uurimise algatamisest ja kavatsusest teha konkreetse vahendusteenuste osutaja suhtes lõplik otsus, sealhulgas oma hindamisest.

2. Uurimise eesmärgil võib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator taotleda teistelt digiteenuste koordinaatoritelt, et nad esitaksid enda valduses olevat konkreetset teavet teatava vahendusteenuste osutaja kohta või kasutaksid oma artikli 51 lõikes 1 osutatud uurimisvolitusi seoses nende liikmesriigis asuva konkreetse teabega. Asjakohasel juhul võib taotluse saanud digiteenuste koordinaator kaasata muid pädevaid asutusi või kõnealuse liikmesriigi muid asutusi.

3. Lõike 2 kohase taotluse saanud digiteenuste koordinaator täidab sellise taotluse ja teavitab tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit võetud meetmetest põhjendamatult viivitusega, ent hiljemalt kahe kuu jooksul pärast taotluse saamist, välja arvatud juhul, kui:

- a) taotluse ulatust või sisu ei ole uurimise eesmärgil piisavalt täpsustatud või põhjendatud või see ei ole proportsionaalne või
- b) ei taotluse saanud digiteenuste koordinaatoril ega kõnealuse liikmesriigi muul pädeval asutusel või muul asutusel ei ole taotletavat teavet ega ta ei pääse sellele ligi või
- c) taotlust ei saa täita ilma liidu või liikmesriigi õigust rikkumata.

Taotluse saanud digiteenuste koordinaator põhjendab oma keeldumist, esitades esimeses lõigus sätestatud ajavahemiku jooksul põhjendatud vastuse.

Artikkel 58

Digiteenuste koordinaatorite piiriülene koostöö

1. Välja arvatud juhul, kui komisjon on algatanud uurimise seoses sama väidetava rikkumisega, võib sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator, kui tal on põhjust kahtlustada, et vahendusteenuste osutaja on rikkunud käesolevat määrust viisil, mis mõjutab negatiivselt teenusesaajaid selle digiteenuste koordinaatori liikmesriigis, taotleda tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt kõnealuse küsimuse hindamist ning vajalike uurimis- ja täitmise tagamise meetmete võtmist, et tagada käesoleva määruse täitmine.

2. Välja arvatud juhul, kui komisjon on algatanud uurimise seoses sama väidetava rikkumisega, võib nõukoda vähemalt kolme sellise sihtkohajärgse digiteenuste koordinaatori esitatud taotlusel, kellel on põhjust kahtlustada, et konkreetne vahendusteenuste osutaja on rikkunud käesolevat määrust viisil, mis mõjutab negatiivselt teenusesaajaid nende liikmesriikides, taotleda tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt kõnealuse küsimuse hindamist ning vajalike uurimis- ja täitmise tagamise meetmete võtmist, et tagada käesoleva määruse täitmine.

3. Lõigete 1 või 2 kohane taotlus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud ning selles märgitakse vähemalt järgmine:

- a) asjaomase vahendusteenuste osutaja kontaktpunkt vastavalt artiklile 11;
- b) asjakohaste faktide kirjeldus, käesoleva määruse asjaomased sätted ja põhjused, miks taotluse saanud digiteenuste koordinaator või nõukoda kahtlustab, et teenuseosutaja on rikkunud käesolevat määrust, sealhulgas väidetava rikkumise negatiivse mõju kirjeldus;
- c) muu teave, mida taotluse saanud digiteenuste koordinaator või nõukoda peab asjakohaseks, sealhulgas, kui see on asjakohane, omal algatusel kogutud teave või ettepanekud konkreetsete uurimis- või täitmise tagamise meetmete, sealhulgas ajutiste meetmete võtmiseks.

4. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võtab käesoleva artikli lõike 1 või 2 kohast taotlust täielikult arvesse. Kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet taotluse alusel tegutsemiseks, ja tal on põhjust arvata, et taotluse saanud digiteenuste koordinaator või nõukoda võiks esitada lisateavet, võib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator taotleda sellist teavet kooskõlas artikliga 57 või algatada artikli 60 lõike 1 kohase ühisuurimise, millesse on kaasatud vähemalt taotluse esitanud digiteenuste koordinaator. Käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud ajavahemik peatatakse kuni lisateabe esitamiseni või kuni ühisuurimises osalemise kutsest keeldumiseni.

5. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator edastab põhjendamatu viivituse ja igal juhul hiljemalt kahe kuu jooksul pärast lõigete 1 ja 2 kohase taotluse saamist taotluse saanud digiteenuste koordinaatorile ja nõukojale hinnangu oletatava rikkumise kohta ning selgituse seoses sellega võetud või kavandatud uurimis- või täitmise tagamise meetmete kohta, mille eesmärk on tagada käesoleva määruse täitmine.

Artikkel 59

Küsimuse edastamine komisjonile

1. Kui teavet artikli 58 lõikes 5 sätestatud ajavahemiku jooksul ei edastata või kui nõukoda artikli 58 lõike 5 kohaselt antud hinnanguga või võetud või kavandatud meetmetega ei nõustu või artikli 60 lõikes 3 osutatud juhtudel võib nõukoda edastada küsimuse komisjonile, esitades viimasele kogu asjakohase teabe. See teave hõlmab vähemalt tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile saadetud taotlust või soovitusi, kõnealuse digiteenuste koordinaatori hinnangut, mittenõustumise põhjuseid ning küsimuse edastamist toetavat lisateavet.

2. Komisjon hindab küsimust kahe kuu jooksul alates sellest, kui küsimus on lõike 1 kohaselt temale suunatud, olles enne konsulteerinud tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatoriga.

3. Kui komisjon leiab käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, et artikli 58 lõikes 5 osutatud hindamine või võetud või kavandatud uurimis- või täitmise tagamise meetmed on käesoleva määruse mõjusa täitmise tagamiseks ebapiisavad või ei ole muul viisil käesoleva määrusega kooskõlas, esitab ta oma seisukohad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja nõukojale ning taotleb tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt küsimuse uuesti läbivaatamist.

Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võtab vajalikud uurimis- või täitmise tagamise meetmed, et tagada käesoleva määruse täitmine, võttes täiel määral arvesse komisjoni seisukohti ja küsimuse uuesti läbivaatamise taotlust. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator teavitab komisjoni ning artikli 58 lõike 1 või 2 kohaselt tegutsenud taotluse esitanud digiteenuste koordinaatorit või nõukoda võetud meetmetest kahe kuu jooksul alates uuesti läbivaatamise taotluse esitamisest.

Artikkel 60

Ühisuurimised

1. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võib algatada ja juhtida ühisuurimisi, tehes seda ühe või mitme teise digiteenuste asjaomase koordinaatori osalusel:

- a) omal algatusel, et uurida käesoleva määruse väidetavat rikkumist konkreetse vahendusteenuste osutaja poolt mitmes liikmesriigis, tehes seda asjaomaste digiteenuste koordinaatorite osalusel; või
- b) nõukoja soovitusel, tegutsedes vähemalt kolme digiteenuste koordinaatori taotlusel, kes väidavad, et on põhjendatult alust arvata, et konkreetse vahendusteenuste osutaja paneb toime rikkumise, mis mõjutab teenusesaajaid nende liikmesriikides.

2. Iga digiteenuste koordinaator, kes tõendab, et tal on lõike 1 kohases ühisuurimises osalemiseks õigustatud huvi, võib taotleda selles osalemist. Ühisuurimine viiakse lõpule kolme kuu jooksul alates selle algatamisest, kui osalejad ei ole kokku leppinud teisiti.

Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator esitab oma esialgse seisukoha väidetava rikkumise kohta hiljemalt ühe kuu jooksul pärast esimeses lõigus osutatud tähtaja lõppu kõigile digiteenuste koordinaatoritele, komisjonile ja nõukojale. Esialgses seisukohas võetakse arvesse kõigi teiste ühisuurimises osalevate digiteenuste koordinaatorite seisukohti. Kohasel juhul sätestatakse selles esialgses seisukohas ka kavandatud täitmise tagamise meetmed.

3. Nõukoda võib suunata küsimuse vastavalt artiklile 59 komisjonile, kui:

- a) tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ei ole esitanud oma esialgset seisukohta lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul;
- b) nõukoda on tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori esitatud esialgse seisukoha suhtes olulisel lahkavamusel või
- c) tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ei ole algatanud ühisuurimist viivitamatult pärast nõukoja poolt lõike 1 punkti b kohase soovitusi esitamist.

4. Ühisuurimise läbiviimisel teevad osalevad digiteenuste koordinaatorid heas usus koostööd, võttes asjakohasel juhul arvesse tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori juhiseid ja nõukoja soovitusi. Ühisuurimises osalevatel sihtkohajärgsetel digiteenuste koordinaatoritel on õigus kasutada tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori taotluse korral või pärast temaga konsulteerimist oma artikli 51 lõikes 1 osutatud uurimisvõimuse väidetava rikkumise seotud vahendusteenuste osutajate suhtes seoses nende territooriumil asuva teabe ja valdustega.

3. JAGU

Euroopa digiteenuste nõukoda

Artikkel 61

Euroopa digiteenuste nõukoda

1. Luuakse vahendusteenuste osutajate järelevalvega tegelev digiteenuste koordinaatorite sõltumatu nõuanderühm „Euroopa digiteenuste nõukoda“ („nõukoda“).
2. Nõukoda nõustab kooskõlas käesoleva määrusega digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni järgmistel eesmärkidel:
 - a) aidata kaasa käesoleva määruse järjepidevale kohaldamisele ning digiteenuste koordinaatorite ja komisjoni mõjusale koostööle käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes;
 - b) koordineerida ja toetada komisjoni ning digiteenuste koordinaatoreid ja muid pädevaid asutusi suuniste ja analüüsi puhul siseturul esilekerkivates küsimustes, mis on seotud käesoleva määrusega hõlmatud küsimustega;
 - c) abistada digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni väga suurte digiplatvormide üle järelevalve tegemises.

Artikkel 62

Nõukoja struktuur

1. Nõukoja moodustavad digiteenuste koordinaatorid, keda esindavad kõrged ametnikud. See, kui üks või mitu liikmesriiki ei ole digiteenuste koordinaatorit nimetanud, ei takista nõukojal käesoleva määruse alusel oma ülesannete täitmist. Kui see on riigisisese õigusega ette nähtud, võivad nõukoja töös koos digiteenuste koordinaatoriga osaleda muud pädevad asutused, kellele on pandud käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamisega seotud kindlad tööülesanded. Koosolekutele võib kutsuda teisi liikmesriigi asutusi, kui koosolekul arutatavad küsimused on nende jaoks olulised.
2. Nõukoja eesistuja on komisjon. Komisjon kutsub koosolekud kokku ja koostab päevakorra vastavalt käesoleva määrusega nõukojale pandud ülesannetele ning kooskõlas selle töökorraga. Kui nõukojalt taotletakse käesoleva määruse kohase soovitusel vastuvõtmist, teeb ta taotluse artiklis 85 sätestatud teabevahetussüsteemi kaudu viivitamata kättesaadavaks teistele digiteenuste koordinaatoritele.
3. Igal liikmesriigil on üks hääl. Komisjonil hääleõigust ei ole.

Nõukoda võtab oma otsused vastu lihthäälteenamusega. Artikli 36 lõike 1 esimeses lõigus osutatud soovitusel vastuvõtmisel komisjonile, hääletab nõukoda 48 tunni jooksul pärast nõukoja eesistuja taotlust.

4. Komisjon pakub nõukojale käesoleva määruse kohaseks tegevuseks haldus- ja analüütilist tuge.
5. Nõukoda võib kutsuda oma koosolekutele eksperte ja vaatlajaid ning teha asjakohasel juhul koostööd liidu teiste organite, asutuste, ametite ja nõuanderühmadega ning ka välisekspertidega. Nõukoda teeb kõnealuse koostöö tulemused üldsusele kättesaadavaks.
6. Nõukoda võib konsulteerida huvitatud pooltega ja teeb kõnealuse konsulteerimise tulemused üldsusele kättesaadavaks.
7. Nõukoda võtab komisjoni nõusolekul vastu oma töökorra.

*Artikkel 63***Nõukoja ülesanded**

1. Kui see on vajalik artikli 61 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, teeb nõukoda eelkõige järgmist:
 - a) toetab ühisuurimiste koordineerimist;
 - b) toetab pädevaid asutusi väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite käesoleva määruse kohaselt edastatavate auditiaruannete ja -tulemuste analüüsimisel;
 - c) esitab digiteenuste koordinaatoritele arvamusi, soovitusi või nõuandeid kooskõlas käesoleva määrusega, võttes eelkõige arvesse vahendusteenuste osutajate teenuste osutamise vabadust;
 - d) soovitab komisjonil võtta artiklis 66 osutatud meetmeid ja võtab kooskõlas käesoleva määrusega vastu arvamusi väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kohta;
 - e) toetab ja edendab koostöös asjaomaste sidusrühmadega Euroopa standardite, suuniste, aruannete, vormide ja tegevusjuhendite väljatöötamist ja rakendamist vastavalt käesolevas määruses sätestatule, sealhulgas artikliga 44 seotud teemavaldkondades arvamuste või soovitude esitamise abil, ning käesoleva määrusega hõlmatud teemavaldkondades uute esilekerkivate probleemide kindlakstegemist.
2. Digiteenuste koordinaatorid ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused, kes ei järgi arvamusi, taotlusi või soovitusi, mis nõukoda on neile adresseerinud, põhjendavad sellist valikut, sealhulgas esitavad selgituse nende poolt rakendatud uurimiste, tegevuste ja meetmete kohta käesoleva määruse kohaselt esitatavates aruannetes või asjaomaste otsuste vastuvõtmisel, kui see on asjakohane.

*4. JAGU****Järelevalve, uurimine, täitmise tagamine ja jälgimine väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakujate puhul****Artikkel 64***Eksperditeadmiste ja suutlikkuse arendamine**

1. Komisjon arendab koostöös digiteenuste koordinaatorite ja nõukojaga liidu eksperditeadmisi ja suutlikkust, sealhulgas asjakohasel juhul liikmesriikide töötajate lähetamise kaudu.
2. Lisaks koordineerib komisjon koostöös digiteenuste koordinaatorite ja nõukojaga kogu liidus süsteemsete ja esilekerkivate probleemide hindamist seoses väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootoritega küsimustes, mis kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse.
3. Komisjon võib paluda digiteenuste koordinaatoritel, nõukojal ning asjakohaste eksperditeadmistega muudel liidu organitel toetada süsteemsete ja esilekerkivate probleemide hindamist kogu liidus käesoleva määruse alusel.
4. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd eeskätt oma vastavate digiteenuste koordinaatorite ja muude pädevate asutuste kaudu, kui see on asjakohane, sealhulgas andes nende käsutusse oma eksperditeadmised ja suutlikkuse.

*Artikkel 65***Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate kohustuste täitmise tagamine**

1. Selleks et uurida, kas väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad täidavad käesolevas määruses sätestatud kohustusi, võib komisjon kasutada käesolevas jaos sätestatud uurimisvolitusi isegi enne artikli 66 lõike 2 kohase menetluse algatamist. Ta võib neid õigusi kasutada kas omal algatusel või käesoleva artikli lõike 2 kohase taotluse alusel.
2. Kui digiteenuste koordinaatoril on põhjust kahtlustada, et väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja on rikkunud III peatüki 5. jao sätteid või on süsteemselt rikkunud käesoleva määruse mis tahes sätet viisil, mis mõjutab oluliselt tema liikmesriigis asuvaid teenusesaajaid, võib ta saata artiklis 85 osutatud teabevahetussüsteemi kaudu komisjonile taotluse küsimuse hindamiseks.
3. Lõike 2 kohane taotlus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud ning selles märgitakse vähemalt järgmine:
 - a) asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja kontaktpunkt vastavalt artiklile 11;
 - b) asjakohased faktid, käesoleva määruse asjaomased sätted ja põhjused, miks taotluse saatnud digiteenuste koordinaator arvab, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja on rikkunud käesolevat määrust, sealhulgas oletatava rikkumise süsteemset olemust näitavate faktide kirjeldus;
 - c) mis tahes muu teave, mida taotluse saatnud digiteenuste koordinaator peab asjakohaseks, sealhulgas kohasel juhul tema omal algatusel kogutud teave.

*Artikkel 66***Menetluse algatamine komisjoni poolt ja uurimisalane koostöö**

1. Komisjon võib algatada menetluse võimalikuks artiklite 73 ja 74 kohaste otsuste tegemiseks sellise väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja konkreetse tegevuse suhtes, kelle puhul komisjon kahtlustab käesoleva määruse sätete rikkumist.
2. Kui komisjon otsustab algatada menetluse vastavalt käesoleva artikli lõikele 1, teavitab ta sellest kõiki digiteenuste koordinaatoreid ja nõukoda artiklis 85 osutatud teabevahetussüsteemi kaudu ning teavitab samuti asjaomast väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujat.

Digiteenuste koordinaatorid edastavad komisjonile pärast seda, kui neid on menetluse algatamisest teavitatud, põhjendamatu viivitusega nende valduses oleva teabe asjaomase rikkumise kohta.

Kui komisjon algatab käesoleva artikli lõike 1 kohase menetluse, võtab see digiteenuste koordinaatorilt või asjakohasel juhul pädevalt asutuselt pädevuse teha järelevalvet käesoleva määruse üle ja tagada selle täitmine vastavalt artikli 56 lõikele 4.

3. Oma käesoleva määruse kohaste uurimisvolituste kasutamisel võib komisjon taotleda individuaalset või ühist toetust igalt oletatava rikkumisega seotud digiteenuste koordinaatorilt, sealhulgas tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt. Sellise taotluse saanud digiteenuste koordinaator ja, kui digiteenuste koordinaator on nad kaasanud, mis tahes muu pädev asutus teevad komisjoniga õigeaegset ja lojaalset koostööd ning neil on õigus kasutada oma artikli 51 lõikes 1 osutatud uurimisvolitusi asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori suhtes seoses nende liikmesriigi territooriumil asuva teabe, isikute ja valdustega ning kooskõlas taotlusega.

4. Komisjon esitab tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja nõukojale kogu asjakohase teabe artiklites 67–72 osutatud pädevuste kasutamise kohta ning artikli 79 lõikes 1 osutatud esialgsed järeldused. Nõukoda esitab komisjonile oma seisukohad nende esialgsete järelduste kohta vastavalt artikli 79 lõikele 2 määratud tähtaja jooksul. Komisjon võtab nõukoja seisukohti oma otsuses täiel määral arvesse.

Artikkel 67

Teabenõuded

1. Komisjon võib talle käesoleva jao alusel pandud ülesannete täitmiseks nõuda lihtnõude või otsusega asjaomaselt väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt ja kõigilt teistelt füüsilistelt või juriidilistelt isikutelt, kes tegutsevad oma kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud oletatava rikkumisega seotud teabest, sealhulgas artiklis 37 ja artikli 75 lõikes 2 osutatud auditeid tegevatelt organisatsioonidelt, kõnealuse teabe esitamist mõistliku aja jooksul.

2. Kui komisjon saadab asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale või käesoleva artikli lõikes 1 osutatud muule isikule lihtnõude teabe saamiseks, märgib ta selles nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, märgib teabe esitamise tähtaja ja artiklis 74 sätestatud trahvid ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise eest.

3. Kui komisjon nõuab asjaomaselt väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt või käesoleva artikli lõikes 1 osutatud muult isikult teabe esitamist otsusega, märgib ta nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab teabe esitamise tähtaja. Ta esitab ka teabe artiklis 74 sätestatud trahvide kohta ning teabe artiklis 76 sätestatud sunniraha kohta või kehtestab need. Samuti teavitab ta õigusest esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule.

4. Asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujad või lõikes 1 osutatud muud isikud või nende esindajad ning juriidiliste isikute, äriühingute või ettevõtjate puhul, või kui nad ei ole juriidilised isikud, need isikud, kellel on õigus neid seaduse või põhikirja alusel esindada, esitavad nõutud teabe asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või lõikes 1 osutatud muu isiku nimel. Nõuetekohaselt volitatud juristid võivad teavet esitada oma klientide nimel. Kui esitatud teave on mittetäielik, ebaõige või eksitav, jäävad täielikult vastutavaks kliendid.

5. Komisjoni taotlusel esitavad digiteenuste koordinaatorid ja muud pädevad asutused komisjonile kogu teabe, mis on talle vajalik käesoleva jao alusel määratud ülesannete täitmiseks.

6. Pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lihtnõude või otsuse saatmist edastab komisjon selle koopia artiklis 85 osutatud teabevahetussüsteemi kaudu põhjendamatu viivitusega digiteenuste koordinaatoritele.

Artikkel 68

Küsitlemise ja ütluste kogumise õigus

1. Täitmaks talle käesoleva jao alusel määratud ülesandeid, võib komisjon küsitleda igat küsitlemisega nõustuvat füüsilist või juriidilist isikut, et koguda uurimise eseme kohta teavet, mis on seotud oletatava rikkumisega. Komisjonil on õigus sellist küsitlust sobivate tehniliste vahendite abil salvestada.

2. Kui lõikes 1 osutatud küsitlus toimub muudes kui komisjoni ruumides, teavitab komisjon sellest selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorit, mille territooriumil küsitlus toimub. Kõnealuse digiteenuste koordinaatori taotlusel võivad selle ametnikud abistada komisjoni volitatud ametnikke ja teisi kaasasolevaid isikuid küsitluse läbiviimisel.

Artikkel 69

Õigus teha kontrolle

1. Et täita talle käesoleva jaoga määratud ülesandeid, võib komisjon teha asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või artikli 67 lõikes 1 osutatud muu isiku valdustes kõiki vajalikke kontrolle.

2. Komisjoni poolt kontrolli tegemiseks volitatud ametnikel ja teistel kaasasolevatel isikutel on järgmised volitused:

- a) siseneda asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu asjaomase isiku mis tahes ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse;
- b) kontrollida raamatupidamis- ja muid asjaomase teenuse osutamisega seotud dokumente, olenemata sellest, millisel andmekandjal neid hoitakse;
- c) teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid kõnealustest raamatupidamis- või muudest dokumentidest;
- d) nõuda, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isik annaks juurdepääsu oma korraldusele, toimimisele, IT-süsteemile, algoritmidele, andmetöötlemisele ja äritavadele ning selgitusi nende kohta, ning antud selgitused salvestada või dokumenteerida;
- e) pitseerida asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel kasutatavaid ruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente selliseks ajavahemikuks ja sellises ulatuses, nagu on kontrolli tegemiseks vaja;
- f) küsida asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku mis tahes esindajalt või töötajalt selgitusi kontrolli eseme ja eesmärgiga seotud asjaolude või dokumentide kohta ning vastused salvestada;
- g) esitada mis tahes sellisele esindajale või töötajale kontrolli eseme ja eesmärgiga seotud küsimusi ning vastused salvestada.

3. Kontrolle võib teha komisjoni poolt artikli 72 lõike 2 kohaselt määratud audiitorite või ekspertide ning digiteenuste koordinaatori või muude selle liikmesriigi pädevate liikmesriigi asutuste abiga, mille territooriumil kontroll läbi viiakse.

4. Kui nõutavad raamatupidamis- või muud asjaomase teenuse osutamisega seotud dokumendid esitatakse mittetäielikult või vastused käesoleva artikli lõike 2 alusel esitatud küsimustele on ebaõiged, mittetäielikud või eksitavad, kasutavad komisjoni poolt kontrolli tegemiseks volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud oma pädevusi kirjaliku volituse esitamisel, milles on nimetatud kontrolli ese ja eesmärk ning artiklites 74 ja 76 ettenähtud karistused. Komisjon teavitab kontrollist aegsasti enne selle toimumist sellise liikmesriigi digiteenuste koordinaatorit, mille territooriumil kontroll läbi viiakse.

5. Kontrollide käigus võivad komisjoni volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud, komisjoni määratud audiitorid ja eksperdid ning digiteenuste koordinaator või muud selle liikmesriigi pädevad asutused, mille territooriumil kontroll läbi viiakse, nõuda, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isik selgitaks selle korraldust, toimimist, IT-süsteemi, algoritme, andmetöötlust ja äritavasid, ning võivad esitada küsimusi tema olulise tähtsusega töötajatele.

6. Asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu füüsiline või juriidiline isik peab nõustuma komisjoni otsusega määratud kontrolliga. Kõnealuses otsuses tuuakse välja kontrolli ese ja eesmärk, määratakse selle alguskuupäev, märgitakse artiklites 74 ja 76 ette nähtud karistused ning osutatakse õigusele esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule. Enne selle otsuse vastuvõtmist konsulteerib komisjon selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatoriga, mille territooriumil kontroll läbi viiakse.

7. Selle liikmesriigi, mille territooriumil kontroll läbi viiakse, digiteenuste koordinaatori ametnikud ning tema poolt volitatud või määratud muud isikud peavad kõnealuse digiteenuste koordinaatori või komisjoni taotlusel komisjoni volitatud ametnikke ja teisi kaasasolevaid isikuid kontrolliga seoses aktiivselt abistama. Selleks on neil lõikes 2 sätestatud volitused.

8. Kui komisjoni volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud leiavad, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isik ei nõustu käesoleva artikli kohaselt määratud kontrolliga, osutab liikmesriik, mille territooriumil kontroll läbi viiakse, nende ametnike või teiste kaasasolevate isikute taotlusel ja kooskõlas liikmesriigi riigisisese õigusega neile vajalikku abi, sealhulgas, kui see on selle riigisisese õiguse alusel asjakohane, pädeva õiguskaitseasutuse võetavate sunnimeetmete näol, et võimaldada neil kontroll läbi viia.

9. Kui lõikes 8 sätestatud abi osutamiseks on vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusele vaja liikmesriigi õigusasutuse luba, taotleb sellist luba selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator komisjoni volitatud ametnike ja teiste kaasasolevate isikute taotluse alusel. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.

10. Lõikes 9 osutatud loa taotlemisel kontrollib liikmesriigi õigusasutus, kelle poole pöörduti, komisjoni kontrolli määramise otsuse autentsust ning seda, et kavandatud sunnimeetmed ei oleks kontrolli eseme seisukohast meelevaldsed ega liigsed. Sellise kontrolli läbiviimisel võib liikmesriigi õigusasutus paluda komisjonilt otse või asjaomase liikmesriigi digiteenuste koordinaatorite kaudu üksikasjalikke selgitusi, eelkõige põhjuste kohta, miks komisjon kahtlustab käesoleva määruse rikkumist, ning oletatava rikkumise raskusastme ja asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku seotuse laadi kohta. Liikmesriigi õigusasutus ei tohi siiski vaidlustada kontrolli vajalikkust ega nõuda, et talle esitataks komisjoni toimikus sisalduvat teavet. Komisjoni otsuse õiguspärasust võib kontrollida ainult Euroopa Liidu Kohus.

Artikkel 70

Ajutised meetmed

1. Menetluste puhul, mille tulemusena võidakse vastavalt artikli 73 lõikele 1 võtta vastu mittetäitmise otsus, võib komisjon teenusesaajatele tõsise kahju tekkimise ohust tingitud kiireloomulisuse tõttu määrata oma otsusega asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja suhtes ajutisi meetmeid rikkumise *prima facie* tuvastamise alusel.

2. Lõike 1 kohast otsust kohaldatakse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul ning selle kehtivusaega võib pikendada, kui see on vajalik ja asjakohane.

*Artikkel 71***Võetud kohustused**

1. Kui asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja avaldab käesoleva jao kohase menetluse käigus soovi võtta käesoleva määruse asjakohaste sätete täitmise tagamiseks kohustusi, võib komisjon oma otsusega muuta need kohustused asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale siduvaks ja teatada, et meetmete võtmiseks pole enam põhjust.
2. Komisjon võib taotluse alusel või omal algatusel algetada uuesti menetluse, kui:
 - a) mõni asjaolu, millel otsus põhineb, on oluliselt muutunud;
 - b) asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja tegevus on vastuolus tema võetud kohustustega või
 - c) otsus põhines asjaomaselt väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt või artikli 67 lõikes 1 osutatud muult isikult saadud mittetäielikul, ebaõigel või eksitaval teabel.
3. Kui komisjon leiab, et asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja pakutud kohustused ei ole käesoleva määruse asjakohaste sätete mõjusaks täitmiseks piisavad, lükkab ta kohustuste võtmise ettepaneku menetluse lõpetamise käigus põhjendatud otsusega tagasi.

*Artikkel 72***Jälgimismeetmed**

1. Komisjon võib talle käesoleva jao alusel määratud ülesannete täitmiseks võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad kohaldavad ja täidavad mõjusalt käesoleva määruse sätteid. Komisjon võib anda neile korralduse tagada juurdepääs nende andmebaasidele ja algoritmidele ning anda nende kohta selgitusi. Selliste meetmete hulka võib kuuluda väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale kohustuse kehtestamine säilitada kõik dokumendid, mida peetakse vajalikuks, et hinnata käesoleva määruse kohaste kohustuste rakendamist ja täitmist.
2. Lõike 1 kohased meetmed võivad hõlmata sõltumatute välisekspertide ja audiitorite nimetamist, samuti liikmesriigi pädevatest asutustest pärit ekspertide ja audiitorite nimetamist asjaomase asutuse nõusolekul, et nad aitaksid komisjonil jälgida käesoleva määruse asjakohaste sätete mõjusat rakendamist ja täitmist ning tagaksid komisjonile vajalikud eksperditeadmised või teadmused.

*Artikkel 73***Mittetäitmine**

1. Komisjon võtab vastu otsuse mittetäitmise kohta, kui ta leiab, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ei täida üht või mitut järgmistest:
 - a) käesoleva määruse asjakohased sätted;
 - b) artikli 70 alusel määratud ajutised meetmed;
 - c) artikli 71 kohaselt siduvaks muudetud kohustused.

2. Enne lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale oma esialgsed järeldused. Esialgsetes järeldustes selgitab komisjon, milliseid meetmeid ta kaalub võtta või milliseid meetmeid peaks tema arvates võtma asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja, et esialgsetele järeldustele tõhusalt reageerida.
3. Lõike 1 kohaselt vastu võetud otsuses annab komisjon asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale korralduse võtta vajalikud meetmed, et tagada lõike 1 kohase otsuse täitmine selles täpsustatud mõistliku aja jooksul, ning anda teavet meetmete kohta, mida kõnealune pakkuja kavatseb otsuse täitmiseks võtta.
4. Asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja esitab komisjonile kirjelduse meetmetest, mida ta on võtnud, et tagada nende rakendamisel lõike 1 kohase otsuse täitmine.
5. Kui komisjon leiab, et lõike 1 tingimused ei ole täidetud, lõpetab ta oma otsusega uurimise. Otsus jõustub kohe.

Artikkel 74

Trahvid

1. Komisjon võib artiklis 73 osutatud otsuses määrata asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale trahve, mille summa ei ületa 6 % tema eelmise majandusaasta aastasest ülemaailmsest kogukäibest, kui ta leiab, et pakkuja tahtlikult või hooletusest:
 - a) rikub käesoleva määruse asjakohaseid sätteid;
 - b) ei täida otsust, millega määratakse ajutised meetmed artikli 70 alusel või
 - c) ei täida artikli 71 alusel tehtud otsusega siduvaks muudetud kohustust.
2. Komisjon võib vastu võtta otsuse, millega määrab asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale või artikli 67 lõikes 1 osutatud muule füüsilisele või juriidilisele isikule trahvi, mis ei ületa 1 % tema eelmise majandusaasta aastasest kogusissetulekust või ülemaailmsest kogukäibest, kui ta tahtlikult või hooletusest:
 - a) esitab artikli 67 kohase lihtnõude või otsusega esitatud nõude vastusena ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet;
 - b) jätab määratud tähtaja jooksul vastamata otsusega esitatud teabenõudele;
 - c) ei paranda komisjoni määratud tähtaja jooksul töötaja esitatud ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet või ei esita või keeldub esitamast täielikku teavet;
 - d) keeldub allumast artikli 69 kohasele kontrollile;
 - e) ei täida komisjoni poolt artikli 72 kohaselt võetud meetmeid või
 - f) ei täida komisjoni toimikule juurdepääsu tingimusi vastavalt artikli 79 lõikele 4.
3. Enne käesoleva artikli lõike 2 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale või artikli 67 lõikes 1 osutatud muule isikule oma esialgsed järeldused.
4. Trahvisumma kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse rikkumise laadi, raskusastet, kestust ja korduvust ning lõike 2 kohaselt määratavate trahvide puhul menetluses põhjustatud viivitust.

Artikkel 75

Tõhustatud järelevalve III peatüki 5. jaos sätestatud kohustuste rikkumise kõrvaldamiseks mõeldud parandusmeetmete üle

1. Artikli 73 kohase otsuse vastuvõtmisel seoses III peatüki 5. jao mis tahes sätete rikkumisega väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja poolt kasutab komisjon käesolevas artiklis sätestatud tõhustatud järelevalve süsteemi. Seejuures võtab ta täielikult arvesse kõiki arvamusi, mille nõukoda on käesoleva artikli alusel esitanud.
2. Artiklis 73 osutatud otsuses nõuab komisjon, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja koostaks ja edastaks otsuses täpsustatud mõisliku aja jooksul digiteenuste koordinaatoritele, komisjonile ja nõukojale tegevuskava, milles sätestatakse vajalikud meetmed, mis on piisavad, et rikkumine lõpetada või heastada. Meetmed peavad hõlmama kohustust viia kooskõlas artikli 37 lõigetega 3 ja 4 läbi muude meetmete rakendamist käsitlev sõltumatu audit ning täpsustavad audiitorite isikuandmed ning auditi metoodika, ajakava ja järelmeetmed. Meetmed võivad kohasel juhul hõlmata ka kohustust osaleda asjakohases tegevusjuhendis, nagu on sätestatud artiklis 45.
3. Nõukoda edastab ühe kuu jooksul pärast tegevuskava kättesaamist komisjonile tegevuskava kohta oma arvamuse. Komisjon otsustab ühe kuu jooksul pärast kõnealuse arvamuse saamist, kas tegevuskavas sätestatud meetmed on piisavad, et rikkumine lõpetada või heastada, ning määrab kindlaks mõisliku tähtaja selle rakendamiseks. Selles otsuses võetakse arvesse võimalikku kohustust järgida asjakohaseid tegevusjuhendeid. Seejärel jälgib komisjon tegevuskava rakendamist. Sel eesmärgil edastab asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja auditiaruande pärast selle kättesaadavaks muutmist põhjendamatult viivitusega komisjonile ja hoiab komisjoni kursis tegevuskava rakendamiseks astutud sammudega. Kui see on jälgimise eesmärgil vajalik, võib komisjon nõuda asjaomaselt väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt täiendava teabe esitamist komisjoni määratud mõisliku aja jooksul.

Komisjon hoiab nõukoda ja digiteenuste koordinaatoreid kursis tegevuskava rakendamise ja selle jälgimisega.

4. Komisjon võib võtta vajalikke meetmeid kooskõlas käesoleva määrusega, eelkõige artikli 76 lõike 1 punktiga e ja artikli 82 lõikega 1, kui:
 - a) asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ei esita ettenähtud tähtaja jooksul ühtegi tegevuskava, auditiaruannet, vajalikke ajakohastusi või nõutavat lisateavet;
 - b) komisjon lükkab kavandatud tegevuskava tagasi, kui ta on seisukohal, et selles sätestatud meetmed ei ole rikkumise lõpetamiseks või heastamiseks piisavad või
 - c) komisjon leiab auditiaruande, esitatud ajakohastuste või lisateabe või muu talle kättesaadava asjakohase teabe põhjal, et tegevuskava rakendamine ei ole rikkumise lõpetamiseks või heastamiseks piisav.

Artikkel 76

Sunniraha

1. Komisjon võib oma otsusega määrata asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale või artikli 67 lõikes 1 osutatud muule isikule sunniraha, mille summa ei ületa 5 % eelmise majandusaasta keskmisest päevasest sissetulekust või ülemaailmsest aastasest käibest, arvestatuna otsuses määratud kuupäevast, et sundida teda:
 - a) esitama õige ja täieliku teabe, mida on nõutud otsusega vastavalt artiklile 67;
 - b) nõustuma artikli 69 kohase otsusega määratud kontrolliga;

- c) täitma artikli 70 lõike 1 kohase otsusega määratud ajutisi meetmeid;
- d) täitma artikli 71 lõike 1 kohase otsusega õiguslikult siduvaks muudetud kohustusi;
- e) täitma artikli 73 lõike 1 kohast otsust, sealhulgas, kui see on kohaldatav, selles sisalduvaid nõudeid, mis on seotud artiklis 75 osutatud tegevuskavaga.

2. Kui asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või artikli 67 lõikes 1 osutatud muu isik on täitnud kohustuse, mille täitmise tagamiseks sunniraha määrati, võib komisjon määrata sunniraha lõppsummaks esialgses otsuses ettenähtud sunnirahast väiksema summa.

Artikkel 77

Karistuste määramise aegumistähtjad

1. Artiklitega 74 ja 76 komisjonile antud volitustel on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaega arvestatakse arvates rikkumise toimepaneku päevast. Jätkuvate või korduvate rikkumiste puhul arvestatakse aegumistähtaega arvates rikkumise lõppemise päevast.
3. Komisjoni või digiteenuste koordinaatori võetud meetmed, mille eesmärk on rikkumist uurida või algatada selle suhtes menetlus, katkestavad trahvide või sunniraha määramise aegumistähtaja. Aegumistähtaja katkestavad eeskätt järgmised meetmed:
 - a) komisjoni või digiteenuste koordinaatori esitatavad teabenõuded;
 - b) kontroll;
 - c) menetluse algatamine komisjoni poolt vastavalt artikli 66 lõikele 1.
4. Kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda iga kord uuesti arvestama. Trahvi või sunniraha määramise aegumistähtaeg lõpeb hiljemalt päeval, mil lõpeb kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või sunniraha. Kõnealune tähtaeg pikeneb ajavahemiku võrra, mille jooksul oli aegumistähtaeg lõike 5 kohaselt peatunud.
5. Trahvide või sunniraha määramise aegumistähtaeg peatatakse ajaks, mil komisjoni otsust menetletakse Euroopa Liidu Kohtus.

Artikkel 78

Karistuste täideviimise aegumistähtjad

1. Komisjoni volitusel nõuda artiklite 74 ja 76 alusel tehtud otsuste täitmist on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaega arvestatakse arvates lõpliku otsuse tegemise päevast.
3. Karistuste täideviimise aegumistähtaeg katkeb:
 - a) kui teatatakse otsusest muuta trahvi või sunniraha algset summat või otsusest jätta sellise muutmise taotlus rahuldamata;
 - b) kui komisjon või tema taotlusel tegutsev liikmesriik võtab meetmeid, mille eesmärk on pöörata trahvi või sunniraha tasumine täitmisele.
4. Kui aegumistähtaeg katkeb, algab selle arvestamine iga kord uuesti.

5. Karistuste täideviimise aegumistähtaeg peatub nii kauaks, kui:

- a) on aega maksmiseks;
- b) makse sissenõudmine peatatakse vastavalt Euroopa Liidu Kohtu otsusele või liikmesriigi kohtu otsusele.

Artikkel 79

Õigus avaldada arvamust ja juurdepääs toimikule

1. Enne artikli 73 lõike 1, artikli 74 või artikli 76 kohase otsuse vastuvõtmist annab komisjon asjaomasele väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või artikli 67 lõikes 1 osutatud muule isikule võimaluse avaldada arvamust seoses järgmisega:

- a) komisjoni esialgsed järeldused, sealhulgas kõik küsimused, mille suhtes on komisjon esitanud vastuväiteid, ning
- b) meetmed, mida komisjon võib plaanida punktis a osutatud esialgsete järelduste põhjal võtta.

2. Väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või artikli 67 lõikes 1 osutatud muu isik võib esitada oma tähelepanekud komisjoni esialgsete järelduste kohta mõistliku tähtaja jooksul, mille komisjon on oma esialgsetes järeldustes määranud ja mis ei tohi olla lühem kui 14 päeva.

3. Komisjon lähtub oma otsustes üksnes sellistest vastuväidetest, mille kohta asjaomased osapooled on saanud esitada oma seisukoha.

4. Menetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste osapoolte kaitseõigus. Neil on õigus tutvuda komisjoni toimikuga vastavalt kokkulepitud avalikustamise tingimustele, mille puhul võetakse arvesse asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Komisjonil on õigus võtta vastu otsuseid, milles sätestatakse sellised avalikustamistingimused, juhul kui osapooled on eriarvamusel. Komisjoni toimikule juurdepääsu õigus ei laiene konfidentsiaalsele teabele ega komisjoni, nõukoja, digiteenuste koordinaatori, muude pädevate asutuste või liikmesriikide muude asutuste sisedokumentidele. Eeskätt ei laiene juurdepääsuõigus komisjoni ja kõnealuste asutuste vahelisele kirjavahetusele. Käesolev lõige ei takista komisjonil avalikustada ja kasutada teavet, mis on vajalik rikkumise tõendamiseks.

5. Artiklite 67, 68 ja 69 kohaselt kogutud teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil.

Artikkel 80

Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab otsused, mille ta on vastu võtnud vastavalt artikli 70 lõikele 1, artikli 71 lõikele 1 ning artiklitele 73-76. Sellise avaldamise korral esitatakse osapoolte nimed ja otsuse põhisisu, sealhulgas määratud karistused.

2. Avaldamisel võetakse arvesse asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja, artikli 67 lõikes 1 osutatud muu isiku ja mis tahes kolmandate isikute õigusi ja õigustatud huve nende konfidentsiaalse teabe kaitsmisel.

Artikkel 81

Otsuste läbivaatamine Euroopa Liidu Kohtus

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 261 on Euroopa Liidu Kohtul täielik pädevus vaadata läbi otsused, millega komisjon on määranud trahvi või sunniraha. Ta võib määratud trahvi või sunniraha tühistada, vähendada või suurendada.

*Artikkel 82***Ligipääsupiirangute taotlemine ja koostöö liikmesriigi kohtutega**

1. Kui kõik käesoleva jao kohased volitused lõpetada käesoleva määruse rikkumine on ammendatud ning rikkumine jätkub ja põhjustab tõsist kahju, mida ei saa vältida muude liidu või riigisisese õigusega antud volituste kasutamisega, võib komisjon taotleda asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt artikli 51 lõikes 3 sätestatud meetmete võtmist.

Enne digiteenuste koordinaatorile sellise taotluse tegemist kutsub komisjon huvitatud isikuid üles esitama määratud ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 14 tööpäeva, kirjalikke märkusi ning kirjeldab meetmeid, mille võtmist ta kavatseb taotleda, ja teatab, kes on nende kavandatud adressaat või adressaadid.

2. Kui see on käesoleva määruse ühetaoliseks kohaldamiseks vajalik, võib komisjon omal algatusel esitada kirjalikud märkused artikli 51 lõikes 3 osutatud pädevale õigusasutusele. Asjaomase õigusasutuse loal võib ta teha ka suulisi märkusi.

Komisjon võib üksnes oma märkuste ettevalmistamise eesmärgil nõuda, et kõnealune õigusasutus edastaks talle juhtumi hindamiseks vajalikud dokumendid või tagaks nende edastamise.

3. Kui liikmesriigi kohus teeb otsuse küsimuses, mis on juba komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetud otsuse ese, ei tee liikmesriigi kohus otsust, mis on komisjoni otsusega vastuolus. Samuti hoiduvad liikmesriigi kohtud tegemast otsuseid, mis võiksid olla vastuolus otsusega, mille komisjon kavatseb teha enda poolt käesoleva määruse alusel algatatud menetluse raames. Sellega seoses võib liikmesriigi kohus kaaluda oma menetluse peatamist. See ei piira ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaldamist.

*Artikkel 83***Komisjoni sekkumisega seotud rakendusaktid**

Käesoleva jaoga hõlmatud komisjoni sekkumisega seoses võib komisjon võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad praktilist korda seoses järgmisega:

- a) artiklite 69 ja 72 kohased menetlused;
- b) artiklis 79 osutatud arvamuse avaldamine;
- c) artiklis 79 osutatud kokkulepitud teabe avalikustamine.

Enne käesoleva artikli esimese lõigu kohaste meetmete võtmist avaldab komisjon meetmete eelnõu ning palub kõigil huvitatud isikutel esitada oma märkused eelnõus sätestatud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 88 osutatud nõuandemenetlusega.

*5. JAGU***Täitmise tagamist käsitlevad üldsätted***Artikkel 84***Ametisaladus**

Ilma et see piiraks käesolevas peatükis osutatud teabe vahetamist ja kasutamist, ei avalikusta komisjon, nõukoda, liikmesriikide pädevad asutused ja nende vastavad ametnikud, teenistujad ega muud nende järelevalve all töötavad isikud ega ükski asjaomane füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas artikli 72 lõike 2 kohaselt nimetatud audiitorid ja eksperdid, teavet, mille nad on saanud või mida nad on vahetanud käesoleva määruse kohaselt ja mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus.

*Artikkel 85***Teabevahetussüsteem**

1. Komisjon loob digiteenuste koordinaatorite, komisjoni ja nõukoja vahelise teabevahetuse toetamiseks usaldusväärse ja turvalise teabevahetussüsteemi ning haldab seda. Juurdepääsu kõnealusele süsteemile võib anda ka teistele pädevatele asutustele, kui see on vajalik neile käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks.
2. Digiteenuste koordinaatorid, komisjon ja nõukoda kasutavad seda teabevahetussüsteemi kogu käesoleva määruse kohase teabevahetuse jaoks.
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse teabevahetussüsteemi toimimise praktiline ja operatiivne kord ning selle koostalitlusvõime teiste asjakohaste süsteemidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 88 osutatud nõuandemenetlusega.

*Artikkel 86***Esindamine**

1. Ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2020/1828 kohaldamist või riigisisese õiguse kohast muud liiki esindamist, on vahendusteenuste saajatel vähemalt õigus volitada asutust, organisatsiooni või ühendust kasutama nende nimel käesoleva määrusega antud õigusi, kui kõnealune asutus, organisatsioon või ühendus vastab kõigile järgmistele tingimustele:
 - a) see tegutseb mittetulunduslikul eesmärgil;
 - b) see on nõuetekohaselt asutatud vastavalt liikmesriigi õigusele;
 - c) selle põhikirjaliste eesmärkide hulka kuulub õigustatud huvi tagada käesoleva määruse täitmine.
2. Digiplatvormide pakkujad võtavad vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asutuste, organisatsioonide või ühenduste poolt teenusesaajate nimel artikli 20 lõikes 1 osutatud süsteemi kaudu esitatud kaebuste eelisjärjekorras ja põhjendamatu viivitusega töötlemine ning nende suhtes otsuste tegemine.

*6. JAGU***Delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid***Artikkel 87***Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 24, 33, 37, 40 ja 43 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 16. novembrist 2022. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 24, 33, 37, 40 ja 43 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 24, 33, 37, 40 ja 43 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 88

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee („digiteenuste komitee“). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 89

Direktiivi 2000/31/EÜ muutmine

1. Direktiivi 2000/31/EÜ artiklid 12–15 jäetakse välja.
2. Viiteid direktiivi 2000/31/EÜ artiklitele 12–15 tõlgendatakse viidetena vastavalt käesoleva määruse artiklitele 4, 5, 6 ja 8.

Artikkel 90

Direktiivi (EL) 2020/1828 muutmine

Direktiivi (EL) 2020/1828 I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„(68) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).“

Artikkel 91

Läbivaatamine

1. Hiljemalt 18. veebruariks 2027 hindab komisjon käesoleva määruse võimalikku mõju väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengule ja majanduskasvule ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.

Hiljemalt 17. novembriks 2025 hindab komisjon järgmist ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande:

- a) artikli 33 kohaldamine, sealhulgas käesoleva määruse III peatüki 5. jaos sätestatud kohustustega hõlmatud vahendusteenuste osutajate ulatus;
- b) käesoleva määruse koosmõju muude õigusaktidega, eriti artikli 2 lõigetes 3 ja 4 osutatud õigusaktidega.

2. Hiljemalt 17. novembriks 2027 ja seejärel iga viie aasta tagant hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.

Aruandes käsitletakse eelkõige järgmist:

- a) lõike 1 teise lõigu punktide a ja b kohaldamine;
- b) käesoleva määruse panus vahendusteenuste siseturu süvendamisse ja tõhusasse toimimisse, eelkõige seoses digiteenuste piiriülese osutamisega;
- c) artiklite 13, 16, 20, 21, 45 ja 46 kohaldamine;
- d) väike- ja mikroettevõtjate kohustuste ulatus;
- e) järelevalve- ja täitmise tagamise mehhanismide tõhusus;
- f) mõju väljendus- ja teabevabaduse õiguse austamisele.

3. Kui see on asjakohane, lisatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud aruandele ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.

4. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud aruandes hindab komisjon ka digiteenuste koordinaatorite poolt artikli 55 lõike 1 kohaselt komisjonile ja nõukojale esitatud aastaaruandeid oma tegevuse kohta ja annab nende kohta aru.

5. Lõike 2 kohaldamiseks saadavad liikmesriigid ja nõukoda komisjoni taotlusel teavet.

6. Lõikes 2 osutatud hindamisel võtab komisjon arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ning muude asjaomaste organite ja allikate seisukohti ja tähelepanekuid ning pöörab erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning uute konkurentide positsioonile.

7. Hiljemalt 18. veebruariks 2027 korraldab komisjon pärast nõukojaga konsulteerimist nõukoja toimimise ning artikli 43 kohaldamise hindamise ja esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, võttes arvesse määruse kohaldamise esimesi aastaid. Kohasel juhul lisatakse aruandele tulemuste põhjal ja nõukoja arvamust täielikult arvesse võttes ettepanek käesoleva määruse nõukoja struktuuri käsitlevate sätete muutmiseks.

Artikkel 92

Eeldatav kohaldamine väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkuja suhtes

Käesolevat määrust kohaldatakse artikli 33 lõike 4 kohaselt väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootoritena käsitletavate digiplatvormide ja otsingumootorite pakkuja suhtes alates nelja kuu möödumisest asjaomase pakkuja teavitamisest vastavalt artikli 33 lõikele 6, kui see kuupäev on varasem kui 17. veebruar 2024.

*Artikkel 93***Jõustumine ja kohaldamine**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 17. veebruarist 2024.

Artikli 24 lõikeid 2, 3 ja 6, artikli 33 lõikeid 3-6, artikli 37 lõiget 7, artikli 40 lõiget 13, artiklit 43 ning IV peatüki 4., 5. ja 6. jagu kohaldatakse siiski alates 16. novembrist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 19. oktoober 2022

Euroopa Parlamendi nimel

president

R. METSOLA

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BEK
